

**Programa
Electoral**

**ENDAVANT!
CAP A LA
INDEPENDÈNCIA**

Eleccions al Parlament Balear 1995

FUNDACIÓ JOSEP IRLA

Biblioteca

115 (25) / R. 597

ÍNDEX

1. PROPOSTES PER A L'ENFORTIMENT DE LA DEMOCRÀCIA.....	3
1.1. La defensa de la democràcia	5
1.2. Sobirania popular i participació	5
1.2.1. La iniciativa legislativa popular	6
1.2.2. Proposta de sistema electoral al Parlament de les Illes Balears	6
1.2.3. Proposta de sistema electoral per als municipis	7
1.2.4. El mandat del president del Govern Balear	7
1.3. L'ètica i la política	7
1.3.1. La funció pública.....	7
1.3.2. Control del tràfic d'influències	7
1.3.3. La propaganda institucional	8
2. PROGRAMA DE GOVERN	10
2.1. Programa polític	12
2.1.1. Proposta d'ordenació territorial i administrativa.....	12
2.1.1.1. L'actual Administració a les Illes	12
2.1.1.2. Els objectius d'una Administració catalana	12
2.1.1.3. Els funcionaris	13
2.1.1.4. El management públic	13
2.1.1.5. Els eixos per a l'Administració catalana	13
2.1.2. Política exterior de Catalunya	16
2.1.3. Un model català de seguretat pública: 25 propostes	17
2.1.4. Catalunya, marc de relacions laborals	18
2.2. Programa de generació de progrés	20
2.2.1. Economia	20
2.2.1.1. Conveni tributari propi per a les Illes	20
2.2.1.2. Creixement econòmic	22
2.2.1.3. Política laboral i atur	22
2.2.1.4. Sectors de producció	23
2.2.2. Cultura.....	26
2.2.3. Per un espai nacional de comunicació	29
2.2.3.1. Pla Nacional d'Infraestructures, Mitjans i Serveis de la Comunicació	30
2.2.4. Mesures per a una política lingüística normalitzadora	33
2.2.4.1. Illes Balears i Pitiüses	33
2.2.4.2. Catalunya	35
2.2.4.3. Projecció internacional.....	36
2.2.5. Educació.....	37
2.2.5.1. Educació primària i secundària	37

2.2.5.2. Per una universitat catalana a les illes.....	39
2.2.6. Benestar social i drets de les persones	42
2.2.6.1. Sanitat	42
2.2.6.2. Serveis socials.....	44
2.2.7. Per una política de joventut integral, participativa i sobirana.....	49
2.2.7.1. Joventut, societat, nació i política de joventut	49
2.2.7.2. Per una veritable política de joventut	49
2.2.8. Esport.....	54
2.2.9. Medi ambient.....	55
2.2.9.1. Legislació	55
2.2.9.2. Propostes per al medi ambient.....	56

1. PRESENTACIÓ

Benvolgudes ciutadanes, benvolguts ciutadans:

Quan el país es disposa a iniciar una nova campanya electoral que ens ha de dur a la quarta legislatura del nostre Parlament, és hora de fer balanç, de valorar la feina feta i discutir els plantejaments, nous o ja coneguts, que hauran de regir la nostra vida durant quatre anys i que, de ben segur, condicionaran el nostre futur.

Passats dotze anys des de l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia, el Govern Balear no ha assolit les mínimes competències que donen sentit a un autogovern real. La contrareforma a la baixa de l'Estatut de 1992, pactada a Madrid pels partits forasters, és una prova més del fracàs de l'Espanya de les autonomies i que amb el jou de Madrid no ens en sortirem.

Així mateix, la nul·la previsió i una mala planificació de l'impacte en els sectors de producció de les nostres illes, derivats del tractat de Maastricht, ha empitjorat molt les coses. Sobre tot, perquè la política del govern espanyol durant aquests dotze anys ha estat dura, homogeneïtzadora i agressiva contra tot allò que fa referència a la política catalana, sense cap resposta de dignitat nacional per part de l'actual Govern.

Si a l'impacte i desestructuració que pateixen els sectors tradicionals de la producció, com la pagesia i la petita i mitjana empresa, hi afegim l'espoli fiscal i les miserables inversions públiques de l'estat espanyol, hem d'arribar a la conclusió que ens cal, urgentment, un plantejament nou i diferent.

ERC es presenta a aquestes eleccions amb un missatge clar: només la independència de les illes Balears i Pitiüses, com a part d'una República Catalana, pot esdevenir la solució a la situació d'opressió política actual. Els problemes dels catalans només poden ser resolts pels catalans. Aquest és l'únic plantejament coherent, digne i compromès amb el nostre país. Aquest és el nou plantejament que ens cal.

La independència dels Països Catalans, a més de possible, és necessària en tant que única via per ser reconeguts com a nació i participar, amb igualtat de drets i de condicions, en el procés d'unitat europea que s'està duent a terme. Sense veu pròpia en aquesta nova Europa, als catalans ens serà difícil mantenir la nostra identitat i garantir i millorar alhora la nostra qualitat de vida com a ciutadans.

El programa electoral que teniu a les mans recull, doncs, la proposta política que **ERC** presenta per a la propera legislatura al Parlament de les Illes Balears i Pitiüses. I és també un punt de partida per començar a adequar les nostres estructures polítiques i socials per a la configuració d'un Estat català que integri tot el territori de la nostra nació, de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó. Hem dedicat una part del nostre programa a l'aprofundiment de la democràcia, a la reivindicació dels drets col·lectius i dels drets individuals, indestruïbles els uns dels altres, per als quals **ERC** presenta una sèrie de propostes amb la voluntat decidida de fer més representatiu i participatiu el nostre sistema polític.

Ha arribat l'hora de començar a bastir el moviment de ciutadans que han de dur la llibertat nacional i la política socialment avançada al nostre país i a nosaltres, ciutadanes i ciutadans d'Europa. Ha arribat l'hora d'iniciar el camí cap a la independència.

Josep Palou i Mas

President d'**ERC-Illes Balears i Pitiüses**

1. PROPOSTES PER A L'ENFORTIMENT DE LA DEMOCRÀCIA

1.1. La defensa de la democràcia

Avui dia, la majoria de les persones es qualifiquen de demòcrates, mentre que gairebé ningú no gosa defensar la dictadura. Els canvis de règim polític es donen, sobretot, per avançar cap a la democràcia. La democràcia és fonamental per legitimar el poder polític i, per extensió, qualsevol decisió col·lectiva. Sense l'adjectiu *democràtic*, les normes i les decisions són menys legítimes i difícilment acceptables. Tothom es qualifica de demòcrata amb independència dels seus punts de vista polítics, siguin de dretes o d'esquerreres, siguin progressistes o reaccionaris. Per això, sota la paraula *Democràcia* es poden amagar concepcions molt diverses, fins i tot contradictòries entre elles. És en aquest sentit que cal reflexionar sobre el contingut i l'abast del concepte.

Segons l'etimologia, la democràcia és el govern del poble. Però convé precisar la definició encara més. La democràcia, en les societats avançades, és habitualment representativa, és a dir, el govern dels representants del poble elegits lliurement pel poble.

Governar en perfecta consonància amb la voluntat del poble, de tots els ciutadans, és l'ideal democràtic. Si bé aquest seria l'objectiu darrer de la democràcia, és molt difícil assolir-lo perquè en la societat hi ha interessos diversos i voluntats contraposades. Per tant, la democràcia ha de ser el mecanisme que ha de permetre representar de la millor manera possible les diverses sensibilitats de la comunitat. El govern i el conjunt de les institucions polítiques han de funcionar amb la màxima correspondència amb les voluntats dels ciutadans. La democràcia és l'instrument que ens permet als ciutadans exercir el control, en darrera instància, dels governants. En un sistema democràtic, decideixen les majories, però es respecten les minories. El respecte a les minories es fonamenta en l'establiment d'aquelles regles de joc i d'aquelles condicions que permetin que un dia les actuals minories esdevinguin majoria. Al seu torn, la nova majoria ha de continuar mantenint vigent la possibilitat del canvi polític. Totes aquelles polítiques emanades des del poder que vagin dirigides a tallar les legítimes possibilitats de fer un canvi seguint les vies democràtiques no poden ser considerades democràtiques.

Amb tot, més enllà de ser un mecanisme per enderrocar governs, la democràcia és també un sistema de convivència entre les persones

fonamentat en el respecte als altres i a la diferència. La democràcia ha de servir també per fer ciutadans, és a dir, persones amb capacitat crítica per analitzar els fets i amb voluntat de participar en l'acció col·lectiva per al bé de la comunitat. Entesa així, la vida democràtica ha d'impregnar el conjunt de la societat, des de les més altes instàncies polítiques fins a les associacions més properes i modestes. La democràcia s'aprèn i es practica diàriament.

Com que la societat catalana és plural, amb individus i col·lectius amb diferents interessos, aquests han de poder-los defensar públicament a través de mitjans pacífics, respectant els drets dels altres. El pluralisme polític, ideològic i social és la riquesa d'una societat i el seu exercici ha de ser garantit per les institucions i respectat per tothom.

Tot i que les institucions catalanes han de reconèixer com a legítimes aquelles activitats en defensa dels interessos individuals i col·lectius, també s'ha de fer un esforç per diferenciar-les de les accions tendents a la corrupció i a la compra-venda de favors en benefici d'uns pocs i en contra dels interessos generals.

1.2. Sobirania popular i participació

En qualsevol sistema democràtic es poden donar algunes disfuncions que atempten contra la seva pròpia base. La democràcia representativa està assetjada per alguns perills, entre els quals el més important és el del govern de les *élites*, és a dir, el govern d'uns pocs privilegiats per raons econòmiques o socials al marge de la resta de la societat. Aquests governants són autoelegits perquè han estat escollits representants del poble a través d'unes eleccions on els ciutadans i ciutadanes només han pogut triar una llista de noms, sense cap possibilitat d'introduir-hi canvis. Sabent les expectatives de vot de cada força política, ja es pot predeterminar quins seran els nous membres del Parlament. En principi, això no seria massa greu si no fos perquè qui decideix les llistes són únicament els partits. Malgrat que els càrrecs electes no estan sotmesos al mandat imperatiu, si volen continuar en el seu lloc la propera legislatura no poden apartar-se ni una mica de les directrius del partit. Han de votar no allò que en consciència creuen sinó allò que el partit els ha ordenat que votin. En aquests termes, de qui són representants? Si, malauradament, un sistema polític comença a patir situacions similars a aquesta, vol dir que està malalt. La distància entre representats i representants es va allunyant

progressivament. No només perquè els ciutadans no poden elegir lliurement els seus representants i només es limiten a ratificar allò que altres ja han decidit, sinó perquè els representants comencen a tenir uns interessos propis i diferenciats dels dels seus electors. De mica en mica, els representants del poble van anteposant els seus interessos més immediats als que, en teoria, han de defensar.

Per tot plegat, la democràcia no s'ha d'esgotar en l'elecció periòdica dels representants del poble a les diferents institucions polítiques del país, sinó que els ciutadans i ciutadanes tenen el dret i l'obligació de controlar-los permanentment.

Sense abandonar la democràcia representativa, s'han d'anar introduint elements que dificultin l'aparició de les disfuncions que s'han denunciat i que, alhora, fomentin la participació no mediatitzada dels ciutadans i ciutadanes en els afers públics, en els afers de tothom.

En aquesta línia, ERC vol impulsar en la vida política del país un seguit de propostes per reforçar i aprofundir la democràcia.

1.2.1. La iniciativa legislativa popular

ERC considera fonamental mantenir i impulsar la iniciativa legislativa popular, que recull el dret dels ciutadans a proposar una llei al Parlament per a la seva consideració.

Pensem que amb la iniciativa popular s'obté el merescut reconeixement a una forma que permet vehicular la participació de tots els ciutadans, titulars tots ells de la sobirania, en la feixuga tasca de l'elaboració de les lleis que regeixen la vida pública i permet, alhora, proposar al Parlament l'aprovació de normes la necessitat de les quals és majoritàriament sentida pels ciutadans de les Illes.

1.2.2. Proposta de sistema electoral al Parlament de les Illes Balears

La lluita per la democràcia ha significat, històricament, entre d'altres coses, la lluita per aconseguir que cada persona tingués un vot. Aquesta lluita, l'origen de la qual es remunta a mitjans s. XIX, va ser guanyada en el nostre país finalment durant la República, quan a les dones i els homes majors d'edat se'ls va reconèixer el dret a vot.

En la democràcia representativa moderna no es posa en dubte aquest principi. El següent pas per aconseguir ser més a prop de la democràcia ideal és que tots els vots tinguin el mateix valor. ERC

proposa, en aquest sentit, que cal adoptar un sistema electoral en el qual tots els vots valguin el mateix, perquè totes les persones són iguals. Quan s'aconsegueixi fer efectiu aquest principi, la democràcia s'haurà enfortit: el Parlament reflectirà més fidelment la societat que representa.

La Llei electoral actual distorsiona la imatge de la societat catalana perquè sobrerepresenta les majories i discrimina les minories. Tot i que la situació és molt més greu a les eleccions generals per elegir els diputats i senadors a les Corts espanyoles o els diputats a l'Assemblea Nacional francesa, no es pot menystenir aquesta distorsió de la realitat plural de la nostra nació. Quan cada diputat dels partits petits costa més vots que un diputat d'un grup majoritari, la democràcia se'n ressent. A continuació, els partits majoritaris escampen la idea del *vot útil*, perquè diuen que votar un partit petit al qual costa treure diputats és llençar el vot. Així comencen a restringir la democràcia.

El resultat és la bipolarització de l'electorat en dos sectors més o menys enfrontats i el progressiu declivi de les altres forces polítiques. La divisió de la societat en dos grans blocs pot arribar a ser perjudicial.

D'una banda, en casos de tensió important l'existència de dos blocs enfrontats dificulta la solució pacífica dels conflictes. Es generen dinàmiques dels uns contra els altres. La democràcia, llavors, està en perill.

D'altra banda, si tenim la sort de no patir tensions importants, els dos blocs es van apropant ideològicament perquè tots dos competeixen pel mateix electorat que es troba entre ells. La riquesa de la diversitat va desapareixent i els partits s'assemblen cada cop més. No hi ha diferències substancials entre les grans forces polítiques. El desencant i l'apatia apareixen. La democràcia s'empobreix.

Per tot plegat, cal una nova llei electoral que serveixi de revulsiu per a la vida política catalana i que, juntament amb altres mesures que ERC proposa, serveixi perquè els ciutadans i ciutadanes dels nostre país s'interessin més per les coses que ens afecten a tots.

ERC, complint el mandat estatutari, es compromet a impulsar l'aprovació d'una Llei electoral catalana i, per tant, abandonar l'actual, que no és més que una adaptació de la Llei electoral espanyola.

Constatades les disfuncions de l'actual sistema electoral, ERC proposarà l'adopció d'un de nou. El sistema electoral que haurà de regir per transformar els vots en escons haurà d'estar fonamentat més estrictament en la proporció als vots obtinguts per cada llista de partit o coalició. Es considera que el Parlament de les Illes Balears ha de reflectir, en la mesura del possible, les diferents sensibilitats de la nostra societat i, per tant, les diverses opcions ideològiques han d'estar representades proporcionalment al Parlament.

Per evitar els problemes d'allunyament entre representants i representats que presenten les llistes tancades i bloquejades que sovint es donen en els sistemes proporcionals, proposam el sistema de llistes obertes i votació directa dels candidats.

Transitoriament, exigim el retorn al mínim del 3% dels vots vàlids emesos per entrar en el repartiment d'escons. La reforma de la llei electoral que ha elevat el mínim al 5%, aprovada poc abans de les eleccions amb el vot d'un sol partit i d'un diputat trànsfuga, és una maniobra injustificable i antidemocràtica, perpetrada pel partit en el poder per anul·lar les opcions polítiques que ara són minoritàries.

1.2.3. Proposta de sistema electoral per als municipis

El sistema d'elecció dels regidors del municipi serà per llistes obertes. El ciutadà podrà triar, lliurement, entre tots els candidats que es presentin (individualment o sota unes sigles) fins a un màxim de dos terços del total de regidors de l'Ajuntament. Els candidats més votats (fins al total de regidors amb què compta l'Ajuntament) són proclamats regidors. Els avantatges de renovació i aprofundiment de la democràcia que incorpora aquest sistema són molt grans.

El batlle serà elegit pels membres del Ple entre els regidors de l'Ajuntament. En cas que en un cert termini de temps després de la constitució del Ple no hi hagués un acord, el regidor més votat seria proclamat batlle.

Els poders del batlle haurien de possibilitar que aquest pogués governar sense gaire problemes durant tot el mandat, llevat que hi hagués una majoria de regidors en contra i que aquests proposassin un altre batlle en substitució (moció de censura constructiva).

1.2.4. El mandat del president del Govern Balear

Determinades ostentacions de poder, que reuneixen tots els requisits democràtics, predisposen d'una manera més intensa a certs comportaments de caire personalista.

La perdurabilitat en els càrrecs públics, al marge de tota consideració ètica, porta inexorablement a actituds que podem considerar despòtiques. Per això, ERC considera convenient limitar, a partir d'aquesta legislatura, la permanència d'una mateixa persona a la presidència del Govern Balear més enllà de dos mandats consecutius, tal com ja succeeix en el dret internacional comparat.

ERC modificarà, dins les disposicions de l'Estatut, el punt relatiu al nomenament del President, que efectua el rei d'Espanya. Pensam que correspon aquest honor protocol·lari o bé al president sortint o bé al president del Parlament.

1.3. L'ètica i la política

Estam assistint des de fa un cert temps a escàndols periòdics on es veuen embolicats polítics i partits. Uns escàndols que degraden la democràcia, ja que la gent no confia en els seus teòrics representants.

Per desgràcia, són molts els abusos que fan alguns polítics que utilitzen el càrrec per a profit personal, del seu partit, o de tots dos a la vegada.

ERC presentarà al Parlament un paquet de propostes legislatives per regular mesures contra l'aprofitament d'un càrrec públic per a benefici privat, propaganda institucional, concessions d'obres i serveis, tràfic d'influències, sondejos i enquestes.

1.3.1. La funció pública

Cal un debat general sobre la funció pública. ERC denuncia la frivolitat amb què s'ha adoptat el principi que el *funcionari no funciona*, que ha servit, d'una banda, com a cortina de fum per amagar la incompetència de certs polítics a l'hora de fer funcionar els serveis i que, de l'altra banda, és l'excusa per fer una política de privatització desmesurada, terreny abonat per als favoritismes i el tràfic d'influències.

1.3.2. Control del tràfic d'influències

Cal establir mecanismes de control per tal de

posar les màximes dificultats als favoritismes que creen desigualtats d'oportunitats. Així, hi haurà d'haver controls d'utilització de càrrecs i s'imposarà un control ferri per impedir que persones que hagin estat vinculades a l'Administració els darrers deu anys puguin gestionar empreses que requereixin dels serveis que abans realitzaven.

1.3.3. La propaganda institucional

La propaganda institucional, que es caracteritza per afalagar la gent o bé presentar tot un seguit de realitzacions del govern, és una propaganda partidista disfressada de campanya institucional, destinada a preparar l'elector de cara als imminents missatges electorals.

ERC considera aquestes campanyes com un evident acte de propaganda electoralista feta amb fons públics, que extralimita la discrecionalitat que té en els límits democràtics de la transparència, el bé comú i la racionalitat en la gestió.

Per això, ERC proposa regular per llei la temporalitat i els mecanismes de control per part de l'oposició i l'opinió pública de les campanyes institucionals, per avançar contra la utilització partidista i electoralista de les mateixes. Així mateix, proposa que la propaganda institucional canviï els seus continguts, ara sense cap utilitat pública, per altres que tinguin com a objectiu la informació i formació de la ciutadania.

2. PROGRAMA DE GOVERN

2.1. Programa polític

2.1.1. Proposta d'ordenació territorial i administrativa

La situació actual pel que fa a l'ordenació territorial i administrativa és insostenible: els sis nivells d'Administració que suporten els ciutadans de les Illes, producte de l'organització imposada per l'estat espanyol (ajuntaments, consells insulars, delegacions del govern, Govern Balear, govern espanyol i institucions europees), necessiten una racionalització.

Per evitar lluites partidistes que perjudiquen el bon funcionament de les institucions, ERC proposa l'establiment d'un pacte polític de cooperació entre el Govern Balear i els municipis, alhora que es desmantelli tota l'estructura administrativa espanyola, per innecessària i per aliena a l'estructura territorial pròpia de les Illes.

La proximitat i la simplicitat d'estructures són qüestions essencials per al bon funcionament dels afers públics. L'organització territorial ha de respondre als criteris de democràcia local, subsidiarietat institucional, participació, simplicitat, rendibilitat i solidaritat, i ha de ser la base per al desenvolupament econòmic i social harmònic i equilibrat del territori insular català.

2.1.1.1. L'actual Administració a les Illes

L'Estat espanyol sempre s'ha caracteritzat per la seva ineficàcia a l'hora de donar servei. Ineficàcia que va aparellada al gegantisme de l'aparell de l'Estat. Un Estat que sempre s'ha volgut enfortir a base de l'increment de funcionaris i la seva distribució uniforme per tot el territori, no pas per la qualitat dels serveis que dona ni per un sistema de valors compartit. Un Estat, doncs, que es basa en la quantitat, no en la qualitat.

En aquest Estat quantitatiu, l'Administració pública sovint s'ha vist esquitxada per escàndols periòdics de corrupcions, tràfic d'influències, especulació, errors greus de gestió i malbaratament de cabals públics. Això fa que la pressió fiscal sigui sentida pel ciutadà com una mena d'atrancament legal i no com un mitjà necessari i beneficiós per al desenvolupament econòmic i social. La temptació constant al frau i el prestigi social de la picaresca són les conseqüències naturals del desfasament entre els impostos i la qualitat dels serveis.

Les illes Balears i Pitiüses, en aquests darrers anys i dins de les poques possibilitats que preveu l'Estatut, tenia l'oportunitat de bastir una Administració que s'adigués amb els valors tradicionals del nostre poble. Es podia haver projectat una Administració sense herència del passat, una Administració sense els vicis, la ineficàcia i la corrupció d'anteriors administracions. Però s'ha deixat passar l'oportunitat sense establir-ne un model propi.

Per contra, el Govern Balear és avui una còpia mimètica de l'Administració de l'Estat, amb totes les limitacions i els inconvenients propis d'una Administració caduca, i sense els avantatges d'una Administració amb un estat fort al darrera. Els ajuntaments estan encasellats per una llei que els homologa a la resta d'ajuntaments de l'Estat espanyol, ajuntaments que tenen problemes similars però, al mateix temps, valors i realitats totalment diferenciats.

2.1.1.2. Els objectius d'una Administració catalana

Per aconseguir una Administració amb capacitat de resposta, ràpida i de qualitat cal que s'organitzi de forma flexible, coherent i que integri les persones que hi treballen en un sistema de valors compartit. Què implica cadascuna d'aquestes característiques?

- **Flexibilitat:** l'organització administrativa ha de ser integrada per estructures petites i amb determinats marges d'autonomia funcional. Establir poca normativa i tan clara com sigui possible.
- **Eficàcia:** establiment previ d'objectius i control posterior dels resultats. Cal introduir tècniques de gestió basades en la flexibilitat organitzativa, la coordinació d'esforços, el plantejament d'objectius i la potenciació dels recursos humans.
- **Racionalització i desburocratització:** dirigir l'esforç a aconseguir capacitat de resposta, que aquesta sigui ràpida (que redueixi el temps d'espera dels ciutadans) i que, alhora, simplifiqui tant com sigui possible les qüestions i preocupacions de l'administrat.
- **Coherència:** tractament rigorós i tècnic d'allò que es faci i dels serveis que es prestin. La primera tasca que s'ha de dur a terme és l'anàlisi de les necessitats socials de la comunitat d'una forma concreta. Això ens permetrà conèixer la raó de ser (l'existència) de les unitats

administratives concretes de qualsevol administració, la prestació dels serveis idonis per satisfer les necessitats, i les deficiències existents per tal d'establir-hi prioritats. El factor essencial per al funcionament d'una organització de gestió pública és la capacitat d'èxit i no el caràcter sofisticat de la tecnologia o la quantia dels recursos econòmics i pressupostaris.

2.1.1.3. Els funcionaris

L'estructura organitzativa ens plantejarà quina estructura de recursos humans caldrà per satisfer les necessitats socials i les internes de la pròpia Administració. En aquest sentit, és fonamental portar a terme una política de planificació i integració dels recursos humans.

Cal tenir en compte que no n'hi ha prou a establir una estructura organitzativa adequada, sinó que cal vincular el personal al projecte de la unitat administrativa a la qual estigui adscrit i a la tasca que hi dugui a terme, ja que és més efectiva la vinculació a una cosa tangible com és la pròpia unitat que a una administració en general. Això permetria aprofitar les idees i les voluntats de tots els membres de l'organització, cosa que redundaria en benefici de la qualitat i de la competitivitat dels serveis.

La proximitat i la simplicitat dels esquemes polítics han de fer canviar tot el sistema de selecció dels treballadors públics. Com a d'altres països europeus, s'han de crear escoles de carters, de policies, de funcionaris, etc. La creació d'un sistema d'escoles específiques destinades a formar futurs treballadors públics, imbuïnt-los del sentit de servei a la col·lectivitat, és fonamental per vertebrar la nació. El plantejament estratègic d'una organització de gestió pública ha d'evitar el malbaratament dels recursos humans i de la seva capacitat de pensar, ja que això va en detriment de la qualitat, l'eficàcia i l'eficiència en la prestació dels serveis.

2.1.1.4. El management públic

Qualsevol organització té un propòsit i una raó de ser. Quan es comparen l'activitat que es porta a terme i els resultats que s'obtenen, és lògic preguntar-se si s'han complert aquests propòsits. Sense mesures de resultats, parlar d'eficàcia i d'eficiència només dependrà d'allò que pensi cadascú. Normalment, l'Administració pública només coneix els recursos disponibles i els esmerçats en determinades prestacions, però no és

difícil conèixer-ne els resultats aconseguits i, per tant, si s'han donat els factors d'eficàcia, d'eficiència i d'economia.

No hi ha una definició de termes clars i hi ha factors molt diversos que influeixen en l'adopció de decisions: els elements socials, els polítics i els econòmics, que, a més, varien en el temps. Per tal d'esmenar aquestes deficiències i inconvenients que comporta l'organització administrativa actual s'han dissenyat tècniques amb la finalitat d'aconseguir que les organitzacions administratives puguin determinar uns objectius i la consecució dels resultats adients per satisfer les necessitats socials. Amb aquest fi s'han establert les anomenades *tècniques de management públic*. L'anàlisi de tots els factors externs de l'organisme ens permetrà determinar quins són els objectius que s'ha de plantejar cada organització pública. És aquest el sentit de l'anàlisi de l'entorn general, dels àmbits sectorials i de les conductes de consum dels usuaris que esmentàvem anteriorment, i que pot constituir el primer pas que justifiqui la nova organització administrativa de la República Catalana.

2.1.1.5. Els eixos per a l'Administració catalana

A tall de conclusió plantejem unes primeres prioritats que haurien de ser el primer pas cap a l'establiment d'una nova funció pública per a la República Catalana:

- a) Escola d'Administració Pública unificada amb els mateixos principis per a les administracions que actuen a Catalunya.
- b) Autonomia de les administracions a l'hora de planificar les seves plantilles. Obligació que el personal sigui titulat a l'Escola d'Administració Pública.
- c) Equips de gestió mancomunats entre ajuntaments de pocs habitants.
- d) Control de la funció pública establint sistemes de defensa dels drets dels ciutadans. Crear la figura del procurador de la Ciutadania.
- e) Estructurar l'organització de l'Administració sobre la base de la divisió per àrees estratègiques de gestió.
- f) Disseny de sistemes d'alerta i de coneixement permanent de l'exterior per copsar els canvis socials.

2.1.1.5.1. Municipi

En un estat de base i concepció republicana, la sobirania és cosa del ciutadà. És per això que el sentit natural d'estructurar els diferents nivells dels poders públics ha de respondre fidelment al desig, a la voluntat, de la ciutadania.

El Principi de Subsidiarietat Institucional és el que millor tradueix aquesta voluntat del poble, ja que els nivells de poder més propers al ciutadà deleguen els altres nivells i, per cessió, les competències que no poden assumir. Així, el sentit del poder a la República Catalana s'estructurarà de baix a dalt tot formant una cadena legitimadora de la democràcia.

En la democràcia republicana el municipi és, doncs, la primera i més fonamental institució dipositària de la voluntat popular. El municipi és la porta de la democràcia en la mesura que les viles i ciutats són les neurones de la nació, en el benentès que no hi pot haver una nació, una república forta, sense uns municipis forts.

2.1.1.5.1.1. Aspectes històrics

Podem dir que, històricament, a les nostres illes s'han donat dues concepcions contraposades del fenomen municipal: el model de creixement i el model de desenvolupament.

Hi ha un model, que anomenarem **model de creixement**, basat en la capacitat ordenadora de les lleis del mercat i la primacia de la propietat privada sobre l'interès públic, que evita la planificació i els impostos.

Aquesta concepció dona lloc a un procés que sempre repeteix les mateixes fases:

- L'explotació intensiva del turisme duu aparellat un creixement de l'economia que atreu immigració.
- La ciutat creix caòticament fins que s'arriba a un distanciament insostenible entre el progrés de l'economia privada i la manca d'inversió pública en serveis i equipaments.
- Els municipis de l'interior queden al marge del procés i la seva economia entra en una fase de decadència.
- Aquesta concentració d'inversions en un curt espai de temps provoca una febre d'or on apareixen, invariablement, l'especulació i els grans errors estratègics.

Enfront el model anterior, ERC planteja un

model de desenvolupament de la ciutat basat en la primacia del bé comú sobre els interessos privats, en la planificació urbanística com a antídoto contra l'especulació i la degradació, i en el progrés material, cultural i ètic uniforme de tots els ciutadans i ciutadanes.

Un primer exemple d'aquest model el trobam en el Pla Calvet, que ordenà l'eixample de Palma, i en la creació de les xarxes escolars i sanitàries impulsades pel batlle republicà Emili Darder.

2.1.1.5.1.2. La incapacitat financera dels ajuntaments

L'Estat continua relegant els municipis a entitats de tercera sense capacitat financera. Són els parents pobres de tot l'ordenament institucional, ja que, de fet, s'ha donat a les autonomies allò que s'hauria d'haver donat als municipis, amb l'objectiu de conservar el poder de l'Estat intacte.

I encara que el paper dels ajuntaments és creixent en la societat d'avui, l'actual model els deixa sense capacitat financera i els obliga a l'endeutament i a la venda del patrimoni públic per fer front a les seves necessitats.

Així, els ajuntaments continuen administrant menys del 10% del pressupost públic. Les seves competències pel que fa als serveis bàsics no es poden comparar amb les dels ajuntaments de les ciutats europees amb més qualitat de vida. I els resultats són els previsible: augment especulatiu dels preus de l'habitatge, cessió de sòl municipal a les empreses privades, requalificacions i densificació.

2.1.1.5.1.3. La gestió municipal

L'Administració pública té com a objectiu la prestació de serveis per tal de satisfer les demandes dels ciutadans. Com que la seva finalitat no és lucrativa i la seva activitat no es troba estimulada per la competència, ja que actua generalment en règim de pràctic monopoli, l'Administració arrossega uns vicis tradicionals (irracionalitat, lentitud, manca de qualitat, inadaptabilitat, ...) que sovint en qüestionen la idoneïtat i fins i tot l'existència.

L'Administració de la República Catalana ha de tenir capacitat de resposta adequada a les necessitats dels ciutadans i rapidesa i qualitat en la prestació de serveis. El concepte de management públic adapta les tècniques empresarials a l'Administració pública. Amb això es pretén que l'Administració pública de la

República Catalana sigui flexible, coherent i eficaç.

2.1.1.5.1.4. Competències de municipis

D'acord amb el sentit republicà d'estructuració del poder, les competències d'un municipi han de venir determinades per la seva voluntat i capacitat de gestió.

L'ordenament institucional no pot fer possibles els enfrontaments sistemàtics ni la indeterminació de les responsabilitats. I ha de garantir la simplicitat i la suficiència financera dels diversos poders públics.

Cal que els municipis tinguin les capacitats institucionals i financeres necessàries per:

- Planificar el progrés urbanístic i econòmic de la ciutat.
- Impulsar la identitat, participació, civisme i cultura dels veïns.
- Establir relacions cooperatives amb els municipis del seu entorn i d'altres.
- Exigir eficàcia en els serveis públics.
- Participar sincrònicament en el progrés general de la República.

Les competències genèriques que poden assumir són:

- Recaptar impostos (com a mínim els relatius a la despesa municipal).
- Ensenyament primari.
- Ordenació urbanística.
- Justícia municipal.
- Participació en la competència de les infraestructures que afecten el municipi.
- Coordinar la seguretat pública local i la protecció civil.
- Benestar social i assistència sanitària primària.
- Telecomunicacions locals.
- Cultura.
- Transports.
- Nomenar els seus propis funcionaris.
- Activitat econòmica.

Aquesta llista de competències s'ha d'entendre enumerativa i no restrictiva. El Govern de la República ha de tendir a reservar-se les

competències de relacions exteriors, moneda, seguretat, grans infraestructures, macroeconomia, solidaritat territorial i inspecció.

2.1.1.5.1.5. El finançament dels municipis

La capacitat financera dels municipis i el principi de subsidiarietat imposen la necessitat que els municipis recaptin els impostos, almenys els que necessitin. Així, sembla desitjable que com a mínim els municipis controlin el 50% de la despesa pública.

Està comprovat que si els nivells de recaptació són propers al ciutadà i a l'origen de l'activitat econòmica es guanya en eficiència i el frau fiscal és menor. També delimita clarament les responsabilitats del municipi alhora que evita les baralles institucionals.

En un procés ideal i pel principi de subsidiarietat, els municipis haurien de fer-se càrrec de tots els impostos i després passar els percentatges corresponents als altres nivells d'Administració. Això asseguraria la capacitat financera dels municipis, s'adiria amb el sentit republicà d'estructuració del poder i impediria el creixement desmesurat de l'Estat.

2.1.1.5.2. Comarca

En el cas de Mallorca, les seves dimensions aconsellen fer efectiva l'estructura comarcal. La comarca és la primera i evident unitat territorial supramunicipal. D'aquesta manera s'evitaria la macrocefàlia de Palma, i centres històricament importants com Inca o Manacor recuperarien el seu paper regional.

A Menorca, Eivissa i Formentera, donades les seves extensions i poblacions, no seria necessària una partició comarcal.

La comarca té un sentit concret, precís, en l'estructura administrativa i territorial:

- **La mancomunitat de serveis dels diferents municipis**, amb tot el suport institucional necessari, prioritzant-ne transport i plantes de reciclatge de fems, entre altres.
- **La creació dels Consells Comarcals com a òrgans de decisió i de gestió.**
- **El reequilibri de les disparitats entre els diferents municipis.** Garantir el respecte als municipis petits i la seva autonomia, des del punt d'equilibri necessari dels petits enfront dels grans.

2.1.1.5.3. Illes

ERC reivindica la desconcentració dels diferents serveis de l'Administració. El centralisme administratiu i polític ha d'acabar. Cal una política que pretengui acostar les institucions, que siguin útils i que ofereixin bons serveis; gaudir, en definitiva, d'una Administració en lloc de patir la que hem tengut fins ara: l'espanyola.

Tots els serveis i dependències administratives del Govern Balear han d'assolir una autèntica desconcentració.

La transferència de competències als Consells Insulars serà la culminació d'un procés racional, eficaç, econòmic i coherent d'estratificació administrativa que les illes Balears i Pitiüses mai no han tengut.

2.1.2. Política exterior de Catalunya

Tot i que l'Estat espanyol es reserva les relacions internacionals com a competència exclusiva a la seva Constitució (art. 149.1), això no hauria de ser un obstacle, ni legal ni pràctic, perquè el Govern Balear dugués a terme la seva pròpia política exterior de manera eficaç i imaginativa, coordinada amb la que duguin a terme la resta de governs catalans actuals.

El coneixement internacional de Catalunya, com a entitat política, és un requisit indispensable, ja avui, si es vol, en el futur, assolir unes cotes mínimes d'autogovern i sobirania superiors a l'autonomia actual. El reconeixement sempre exigeix, doncs, la fase prèvia del coneixement.

A més, però, de la dimensió estrictament política de les relacions exteriors, hi ha altres àmbits que també són d'una importància clau per a la vida d'un poble. Així, un país ha d'estar en condicions, en el terreny internacional, de vetllar pels seus interessos col·lectius en tots els àmbits: la cultura, el turisme, la indústria, el comerç, etc.

La internacionalització irreversible de l'economia, la política i la cultura ha fet emergir una societat internacional del tot interdependent. En un context com aquest, tan profundament internacionalitzat, no hi ha possibilitats d'exercir les competències d'autogovern sense poder establir relacions exteriors sense intermediaris.

En el nostre cas, existeixen, a més, a Amèrica i a Europa, veritables comunitats catalanes, desassistides de tota protecció institucional directa, en la seva condició de catalans. Aquesta colònia aplega catalans de primera, segona i

tercera generació, fills de l'exili polític o de l'emigració econòmica. Agrupada per iniciativa pròpia en centres i casals, ha conservat, enmig de dificultats, la llengua, la identitat cultural i la voluntat nacional. És, doncs, una plataforma magnífica de penetració en els països respectius i de representació nacional indirecta, avui pràcticament desaprovada i en condicions preocupants.

D'altra banda, el creixent interès internacional per la llengua i la cultura catalanes, en universitats i entitats culturals diverses, no troba satisfacció en els organismes culturals de l'Estat espanyol. Aquests tan sols projecten a l'exterior de l'Estat, i en sostenen amb cabals públics la difusió i l'ensenyament, la llengua espanyola i la cultura oral o escrita que es vehicula en castellà.

Es fa imprescindible, doncs, de defensar, també a l'exterior, els interessos materials i culturals de Catalunya, des de les pròpies institucions, davant el desinterès, la ineficàcia i la inoperància, en aquest terreny, de les institucions públiques de l'Estat espanyol.

En l'actualitat, les delegacions oficials catalanes ja establertes en diverses ciutats americanes, europees i asiàtiques han centrat la seva activitat exclusivament en l'àmbit de la promoció econòmica, comercial i industrial, àmbit fonamental però insuficient per salvaguardar els interessos generals del país a l'exterior.

Aquestes delegacions, d'altra banda, ara dissenyades des d'una òptica regionalista que es limita al Principat, hauran de representar la totalitat del territori català, de cara a assolir la seva màxima efectivitat i operativitat.

El Govern Balear ja es veu empès actualment a desenvolupar una certa activitat internacional, per contrarrestar la nul·la defensa dels nostres interessos a Europa per part de l'estat espanyol.

Aquesta activitat s'ha basat, sobretot, en la protecció de la indústria turística -intervenció en els acords sobre el control de l'espai aeri europeu i en la recerca de suport per a la creació d'un règim fiscal diferenciats.

En el marc europeu, el fet comunitari converteix les regions frontereres en peces fonamentals del procés unitari europeu. La interrelació territorial, per sobre de divisions que estan cridades a desaparèixer aviat, és un factor de relació que ja ha de ser tengut en compte i utilitzat. La política exterior de les illes Balears i Pitiüses es vehicularà

a través de la República Catalana, que reforçarà la nostra posició negociadora davant la resta dels estats.

2.1.3. Un model català de seguretat pública: 25 propostes

Després de dotze anys de vigència de l'Estatut d'Autonomia, persisteix un panorama policial dolent, amb una excessiva diversitat de cossos policials i amb els corresponents comandaments i dependències funcionals distintes.

Aquesta enorme multiplicitat de forces de seguretat ciutadana és del tot negativa per a la societat catalana: és irracional des del punt de vista administratiu, ja que no existeix entre les diverses policies la coordinació i l'intercanvi d'informació adequats, circumstància que repercuteix en l'eficàcia mateixa de la missió que tenen encomanada; des del punt de vista econòmic, representa una despesa innecessària d'esforços i cabals públics, ja que, ben sovint, existeix duplictat de funcions, amb dos o més cossos policials actuant, sense relació entre ells, en el mateix àmbit o sector.

Les plenes competències en matèria policial són l'única garantia per a la seguretat de la ciutadania. Deixar en mans de l'Estat espanyol la responsabilitat legal i real de l'ordre i la seguretat pública implica quedar a expenses d'unes dotacions policials insuficients, i que moltes vegades no respecten els drets nacionals i lingüístics dels ciutadans i ciutadanes de les Illes.

El partit que ha governat les Illes, durant tres legislatures, no ha col·locat com a prioritat política pròpia la necessitat d'assumir la responsabilitat de la seguretat.

Enfront d'un model d'estructura militaritzada, amb tics repressius i pràctiques parapolítiques, a causa de la seva forta dependència espanyola, el model català proposat per ERC es fonamenta en una policia civil, descentralitzada, professionalitzada, molt vinculada a l'Administració de justícia i al servei dels ciutadans, com correspon en un marc democràtic.

La policia autòctona, coordinada amb les policies locals, ha de ser una policia orientada a la investigació i no a la repressió, a la prevenció del delictes més que no pas a la persecució dels presumptes culpables. Aquest nou horitzó per a la seguretat pública al nostre país haurà de comportar un canvi en profunditat en les formes d'intervenció policial i en el comportament dels

seus membres, en els valors de vigència en els cossos de seguretat i, en conseqüència, en la relació entre l'estament policial i la societat a la qual pertany i serveix.

El programa de seguretat d'ERC es basa en les propostes concretes següents:

1. Creació de la Conselleria d'Interior. Aquesta Conselleria tendria al seu càrrec totes les competències que afectassin les funcions de seguretat ciutadana, ordre públic i protecció civil.
2. Traspàs al Govern Balear de totes les competències en matèria d'ordre públic i seguretat ciutadana, amb el consegüent comandament immediat sobre els actuals Cossos i Forces de Seguretat de l'Estat (CFSE) al nostre territori.
3. Creació del Cos Nacional de Policia Catalana a les illes Balears i Pitiüses, integrat per policies formats a les nostres illes. Aquest cos substituiria progressivament la Guardia Civil i la Policia Nacional espanyola.
4. Creació de la figura del comissari general de Seguretat, del qual dependrien, directament, els cossos policials.
5. Estructuració interna de la Conselleria d'Interior a partir de les direccions generals adequades per assumir la nova realitat competencial:
 - Seguretat ciutadana.
 - Coordinació de policies locals.
 - Trànsit.
 - Protecció civil.
 - Prevenció i extinció d'incendis.
 - Serveis penitenciaris i rehabilitació.
6. Institució del Consell de Seguretat de Catalunya, com a òrgan de coordinació dels diversos cossos policials de la futura República Catalana.
7. Elaboració d'un Pla de Seguretat que assegurí el desplegament progressiu de la policia autòctona a les Illes, com a policia judicial ordinària i amb el ple desenvolupament de tots els serveis policials. Aquest Pla hauria d'incloure la temporalització detallada del procés de substitució dels CFSE per part de la policia catalana, amb totes les funcions i competències d'una policia

integral, inclosa la judicial, fins a la substitució definitiva dels CFSE.

8. **Reforçament del paper dels batlles com a primera autoritat local** en matèria d'ordre públic i seguretat ciutadana.
9. Coordinació efectiva de les policies locals i adaptació a un mateix model: formació, armament, uniformes, parc mòbil, banda comunicacional, informatització i altres mesures de caràcter tècnic i també d'homogeneització professional.
10. Creació, dins l'àmbit nacional, de l'**Institut Català de Seguretat Pública (ICSP)**, com a centre de formació responsable de la preparació policial en aquesta nova etapa, recollint l'experiència de l'Escola de Policia del Principat de Catalunya. Creació d'una extensió territorial a les Illes.
11. L'ICSP serà el centre de formació policial i reciclatge professional obligatori de la Policia de Catalunya i policies locals i del personal voluntari i professional de la Protecció Civil.
12. L'ICSP, on s'impartirà des de la formació policial bàsica fins a la universitària, establirà convenis d'intercanvi i col·laboració amb altres centres similars de països democràtics.
13. Establiment d'un **Pla de la Carrera Policial**, amb criteris de la màxima objectivitat i professionalitat, que concreti la totalitat de funcions i llocs de treball previstos, especialitzacions, accés i comandament, titulacions exigides, etc.
14. **Reciclatge professional**, obligatori i permanent, a l'ICSP, de tots els membres de l'estament policial a Catalunya, almenys un mes cada tres anys.
15. Estadcs de preparació professional a l'estranger per a la formació, reciclatge i innovació d'especialistes i comandaments, en acadèmies i centres de formació policial d'altres països democràtics.
16. Redacció de la **Llei de Policia** i elaboració d'un **Reglament**, per cobrir adequadament les necessitats polítiques, legals i operatives de la Policia.
17. Millora dels mitjans tècnics, impuls a la creació i al reciclatge permanent d'unitats especialitzades, particularment el laboratori de policia científica.
18. Publicació d'una revista professional de la

Policia de Catalunya, per a la formació i la informació permanent dels seus membres.

19. Convocatòria d'eleccions sindicals i ple exercici de tots els drets sindicals.
20. Transitòriament, confecció d'un **Pla d'Adequació dels CFSE** a la societat il·lenca i a la seva realitat nacional, que inclogui tant aspectes culturals (llengua, marc polític, etc.) com professionals (sou, habitatge, etc.).
21. Disseny d'un **model de protecció civil**, aprovat per llei, i implantació d'un servei modern i eficaç, amb la participació de totes les institucions, capaç de respondre a situacions d'emergència, definint i coordinant tots els serveis públics i privats susceptibles de ser mobilitzats, atendre degudament els afectats en catàstrofes o accidents i restablir-hi la normalitat.
22. Regulació legal de la seguretat privada. Fixació estricta del seu caràcter i competències, sempre en l'àmbit de la iniciativa privada.
23. Prohibició expressa d'actuació en institucions, edificis, vehicles i béns públics, així com en funcions d'escorta i vigilància de personalitats institucionals, alts càrrecs i dependències de l'Administració, per part d'empreses privades de seguretat. Prohibició d'exhibir armament o uniforme fora dels límits concrets de l'espai físic on realitzen la seva activitat professional.
24. Els professionals de les empreses privades hauran de superar, necessàriament, per a l'exercici de les seves activitats, les proves teòriques i pràctiques, així com els testos corresponents, que fixi l'ICSP.

2.1.4. Catalunya, marc de relacions laborals

En aquests moments hi ha dos obstacles fonamentals que impedeixen l'estructuració d'un marc propi de relacions laborals per als treballadors catalans. L'un, la clau de volta del problema, és la manca de sobirania nacional, i l'altre, conseqüència del primer, la divisió política i administrativa que suposa un greu obstacle per al desenvolupament i la millora del marc jurídic que afecta les relacions laborals. Aquest no és el mateix per als treballadors sota jurisdicció espanyola i francesa, i entre els primers la divisió administrativa en tres comunitats autònomes impedeix el desenvolupament d'intervencions

territorials unitàries d'abast nacional.

D'altra banda, els diferents governs autonòmics no tenen cap potestat a l'hora de legislar d'acord amb la situació real del país. En matèria laboral, com en totes, són simples executors i gestors de la política general del Govern espanyol. Tots tres tenen competències en matèria laboral, però cap d'ells té autonomia per legislar-ne cap qüestió bàsica al marge de l'Estat. Hi ha unes competències exclusives condicionades per la legislació d'àmbit estatal, a la qual s'han de remetre per força. Hi ha l'obligació d'executar la legislació espanyola en matèria laboral i no hi ha cap competència executiva autònoma al marge del poder central.

Així, en el cas dels treballadors catalans sota legislació espanyola, ens trobam amb un marc de relacions laborals establert per una Constitució que no és la nostra, per un Estatut dels Treballadors i una Llei orgànica de llibertat sindical que són fruit dels pactes entre totes les organitzacions que reforcen les estructures de dominació de l'Estat: partits i sindicats espanyols i partits regionalistes.

Aquesta divisió i dependència forastera del marc jurídic que afecta les nostres relacions laborals ens dona, com a resultat, una situació de divisió que condiciona negativament un dels trets que històricament havien caracteritzat la classe obrera catalana: la solidaritat.

Ens divideixen en treballadors catalans, valencians i balears. Ens impedeixen establir accions i actituds unitàries i solidàries en el nostre àmbit nacional. Ens divideixen en multitud de convenis d'empresa, de sector, provincials o regionals, tot impeding la creació de convenis d'àmbit nacional català i sobreposant per damunt de tot els estatals, els quals negocien en una capital que no és la nostra, amb el resultat nefast que ens mantenen allunyats dels centres de decisió, impeding al màxim la nostra participació, al mateix temps que potencien la implantació de models sindicals estatalistes, part activa dels mecanismes d'opressió nacional i de classe. Es tracta, en uns estats centralistes com l'espanyol o el francès, de no permetre res que pugui tenir, en profunditat, connotacions diferencials.

Un exemple claríssim d'aquesta situació, el tenim en tot el procés d'integració a la UE que ha dut a terme l'Estat espanyol. Com d'altres sectors de la societat catalana, no hem tengut cap possibilitat de defensar els nostres interessos en relació a la nostra realitat, i ens

veiem obligats a acceptar els pactes, sempre a la baixa, del poder espanyol. Amb l'afegit que la tant cloquejada Europa unida no sap com fer-s'ho per continuar endarrerint el desenvolupament d'una Carta Social que situï els interessos de la classe obrera al mateix nivell que els dels capitalistes.

Davant d'aquesta situació cal plantejar-se la necessitat d'impulsar mecanismes i intervencions correctores, en el benentès que l'única garantia, total i absoluta, d'establir un marc propi de relacions laborals per als treballadors catalans, es troba en la recuperació de la nostra sobirania nacional. En aquest sentit és molt important el paper de l'independentisme polític, que només podrà consolidar la seva base social quan sigui capaç d'assumir la importància que els treballs polítics sectorials, en aquest cas el sindicalisme, tenen en un projecte global d'alliberament nacional.

Indubtablement, els treballadors ens hem d'organitzar en sindicats orgànicament independents dels partits polítics, però això no vol dir que en una situació d'anormalitat -Catalunya no és una nació sobirana- no pugui haver-hi una confluència i un recolzament mutu sobre objectius estratègics comuns, com seria el d'aconseguir la independència política de Catalunya. La clau de volta per establir les bases d'un marc propi de relacions laborals està en aquest moment en la reforma del marc jurídic que ho impedeix. I hem de ser conscients que ni l'Estat espanyol ni les organitzacions que en legitimen les estructures -polítiques, sindicals, patronals- faran cap pas en aquest sentit. Ens toca a nosaltres impulsar unes relacions laborals reals que estableixin els precedents d'una nova legalitat que les legítimi i que s'haurien de basar necessàriament en les següents premisses:

1. Impulsar les relacions entre subjectes (sindicats i Patronal) d'àmbit estrictament nacional.
2. Acostar els centres de negociació col·lectiva a les bases. Això comporta no reconèixer la legitimitat dels convenis d'abast estatal i potenciar els que es puguin donar en el marc nacional.
3. Donar prioritat a uns convenis d'abast regional que siguin idèntics per a un determinat sector de la producció (per exemple que el conveni d'hoteleria i turisme fos el mateix a les Illes, al Principat i al País Valencià), donat que en aquests moments el

marc jurídic no ens permet convenis d'abast nacional.

2.2. Programa de generació de progrés

El convenciment que la societat és perfectible ens ha de portar a una política socio-econòmica de progrés. S'ha de millorar la qualitat i les condicions de vida dels ciutadans il·lencs, sempre tenint com a objectiu primordial evitar els diferents desequilibris socials i territorials.

En la Catalunya actual és difícil, certament, tirar endavant una política social correcta, ja que l'actual marc polític i els acords amb el Govern espanyol ens priven de disposar de tots els recursos necessaris per dur-la a terme i planificar-la amb suficient previsió. Sense deixar mai de banda que els nostres problemes econòmics i socials només s'acabaran quan els catalans puguem decidir i portar a terme la nostra pròpia política econòmica i social, quan no haguem d'estar sotmesos a una obediència aliena.

En aquests pròxims quatre anys, ERC es proposa millorar les condicions de vida de tots els ciutadans de les Illes i, alhora, adequar les estructures del país per a la futura configuració de la Catalunya independent.

2.2.1. Economia

Allò que ERC es planteja com a objectiu no és el creixement pel creixement, sinó que, en primer lloc, cal fer un esforç de reequilibri i repartiment equitatiu de la riquesa, tant a nivell territorial com social. És a dir, ERC cerca un creixement qualitatiu, un repartiment de la riquesa que repercuteixi en el benestar social de tots els ciutadans.

Reequilibrar el territori és, doncs, un dels punts fonamentals de la política econòmica d'ERC. Especialment Mallorca pateix la macrocefàlia de Palma, i el desenvolupament dels municipis pròxims, juntament amb els altres de la costa, enfonsa les comarques de l'interior en l'estancament demogràfic i econòmic.

Atès el caràcter insular de les Balears i Pitiüses, es fa necessari establir criteris sobre l'ús que es fa del territori i els moviments de població. L'elevada tendència actual a la venda de béns immobles agraris a ciutadans no residents a les illes duu aparellada l'abandó de la producció dels camps de conreu i de l'activitat ramadera, amb el conseqüent perill estratègic que això comporta. Malgrat la llibertat de mercat, la Unió

Europea ha acordat acceptar dins la seva legislació casos com els de Dinamarca, on es limita l'adquisició de béns immobles distints de les vivendes de residència permanent, o de les illes Åland, de Finlàndia, on es restringeix el dret a l'adquisició de propietats i d'exercir-hi una professió per a les persones que no hi tinguin la ciutadania regional. Seguint aquests exemples, ERC proposa establir per llei un dret de retracte, pel qual el Govern podrà invalidar vendes de béns immobles si ho considera necessari per raons estratègiques. Els criteris a aplicar serien un límit màxim de l'extensió de la propietat i l'ús al qual se la destinaria.

Un sector vital com és el transport de passatgers té els centres de decisió a Madrid i, per aquest motiu, la nostra economia està indefensa davant qualsevol vaga o programació errònia de les necessitats.

La dotació per a carreteres és gairebé nul·la i els serveis de sanitat o educatius tenen dotacions molt inferiors a la mitjana espanyola.

La protecció de la nostra llengua és inexistent, tant en els pressupostos com en les idees dels responsables polítics.

Tot això fa que tinguem unes illes cada vegada més agenollades, més subsidiàries. Unes illes que han de treballar doble per pagar els impostos i pagar-se els serveis. I unes illes que per acostar-se a Europa s'han d'arrossegar abans molts de quilòmetres cap a Madrid. Unes illes de peatge: en serveis públics, tecnologia, burocràcia, llengua, carreteres, hospitals, etc.

Alhora, el procés de depredació econòmica de l'Estat Espanyol és constant, la qual cosa es tradueix en un augment constant de la pressió fiscal sense que s'incrementin significativament ni els serveis públics ni les infraestructures. Aquesta fuga de capitals comporta la manca d'inversió i la incapacitat per a la reconversió i l'adequació de les nostres empreses en vistes a l'entrada a Europa (més aviat haurem de dir l'entrada d'Europa).

A aquest panorama s'ha d'afegir que els *pentinats* fiscals sempre comencen per casa nostra, cosa que indica la voluntat espoliativa del Govern espanyol.

2.2.1.1. Conveni tributari propi per a les illes

L'Estat espanyol s'ha caracteritzat secularment per la seva ineficàcia per donar serveis, ineficàcia que va aparellada amb el gegantisme de l'aparell de

l'Estat. Es tracta de fer un estat fort a partir de l'increment de funcionaris i la seva distribució uniforme per tot el territori, no pas de la qualitat del servei que dona. Un estat, doncs, que es basa en la quantitat d'estat, no en la qualitat d'estat.

En aquest estat quantitatiu, els impostos sempre s'han vist per la població com un mal evitable. La gent que paga els impostos veu que és un mal destinat a aquells que viuen a costelles dels altres. Fins i tot avui en dia encara hi ha molta gent que creu que els batlles tenen un tant per cent sobre les obres que fan. **Aquest desfasament entre els impostos i els serveis ha comportat una tendència secular al frau i a la picaresca. És, doncs, l'estat de la picaresca.**

Hem de trencar amb la inèrcia que els espanyols ens han imposat, cal que comencem a tenir vocació d'estat. Gairebé tres-cents anys sense estat ens han deixat una forma a Estatal d'entendre la política. Hem de recuperar, doncs, la voluntat de tenir estat.

La peça clau per poder executar un programa de progrés social i de generació de riquesa per a aquests pròxims quatre anys és la reforma de l'actual sistema de finançament. Actualment, l'actitud centralista i uniformitzadora del govern espanyol ens porta a una situació d'impàs polític amb la seva morositat a l'hora de fer les transferències de fons al Govern Balear.

Amb el finançament adequat, la previsió i la planificació dels pressupostos guanyaran en eficàcia i no caldrà cercar crèdits per pagar allò que el govern espanyol deixa de fer.

Un govern que té voluntat d'exercir la seva funció ha de recaptar, i demostrar que aquesta recaptació té una plasmació en la societat. És l'única manera de legitimar un sistema polític.

Hem de tenir la nostra hisenda pròpia. El concert econòmic o conveni tributari serà la fórmula de relació pel que fa a l'ordre tributari entre l'Estat i nosaltres, en la fase transitòria cap a la independència.

La CAIB haurà d'establir i regular el seu règim tributari, separat de l'espanyol, i amb un conveni propi.

La recaptació, exacció, gestió, liquidació i la inspecció de tots els impostos anirà a càrrec de la CAIB (IRPF, IVA, ...).

La nostra aportació a l'Estat, en una quota o quantitat global, serà la contribució de totes les càrregues de l'Estat que no tinguin assumides les

Comunitats Autònomes.

Per tal d'establir la quota abans esmentada es constituirà una Comissió Mixta, **integrada paritàriament** per vocals designats pel Govern de l'Estat i el Govern de la CAIB. La quota així establerta serà aprovada per llei, amb la periodicitat que el conveni estableixi, sense perjudici de la seva actualització anual, pel procediment que s'establirà també en el conveni.

El conveni tributari propi ha d'establir les bases d'una hisenda pròpia que es constituirà amb:

1. Els rendiments del règim tributari establert per la CAIB.
2. El rendiment de les pròpies taxes per aprofitaments especials i per la prestació de serveis directes de la CAIB, tant de pròpia creació com transferits dels serveis estatals.
3. Les transferències procedents del Fons de Compensació Interterritorial.
4. Altres assignacions a càrrec dels pressupostos de l'Estat.
5. L'emissió del deute i el recurs al crèdit.
6. Els rendiments del patrimoni de la CAIB.
7. Ingressos de dret privat, llegats i donacions i subvencions.
8. Multes i sancions en l'àmbit de les seves competències.
9. Qualsevol dels altres ingressos que puguin establir-se en virtut del que disposen la Constitució i l'Estatut.
10. Correspondrà exclusivament al Parlament de les Illes Balears la potestat pròpia d'establir i exigir tots els impostos, taxes i contribucions especials.

2.2.1.1.1. Entitats d'estalvi

La gent de les Illes Balears i Pitiüses han tengut sempre fama d'estalviadora; no endebades el potencial de les entitats d'estalvi és dels més potents d'Europa, com en el conjunt de Catalunya. El fet greu, però, és que els nostres estalvis vagin a parar fora d'aquí.

A partir del mecanisme dels anomenats *coeficients*, de cada 100 pessetes d'estalvi dels ciutadans de les Illes, un percentatge (que varia en funció d'unes normatives excessivament canviants) ha de ser dipositat al Banc d'Espanya. Abans existia l'obligatorietat d'invertir en pagarès del Tresor o en altres inversions que establia

l'autoritat monetària del Govern espanyol.

ERC considera que la totalitat dels estalvis que es generen han de romandre a la Comunitat Autònoma. En aquest sentit cal:

1. Que totes les caixes d'estalvi prenguin consciència que formen part de la societat illenca a la qual tenen el deure de servir, potenciant-ne la riquesa, en la màxima mesura. Per això, cal que els rendiments d'interès corrent passin a engrossar el Fons de Solidaritat.
2. Distribuir la inversió en pagarès del Tresor, dipòsits actuals al Banc d'Espanya i d'altres dotacions complementàries entre l'Administració espanyola i l'autònoma, en el benentès que parts específiques de deute es destinin al finançament d'equipaments i infraestructures, en coordinació amb el Fons de Solidaritat, amb l'objectiu de cobrir les necessitats prioritàries de les persones més desfavorides.
3. Aconseguir, mitjançant els decrets oportuns de la Conselleria d'Economia i Hisenda, que l'actual control sobre les caixes d'estalvis amb seu social a les Illes (únicament, per ara, la Caixa d'Estalvis i Mont de Pietat de les Balears i la Caixa de Colònia) pugui ampliar-se a totes les altres entitats d'estalvis que operen a la Comunitat Autònoma en la part proporcional que pugui resultar.
4. Vetllar per la independència de les caixes d'estalvis i per un escrupolós respecte a la representació derivada de la legislació actual que estableix la participació de corporacions locals, consells insulars, junta de patrons, empleats i clients. És convenient regular que els màxims llocs de representació de les caixes d'estalvis (presidències, secretaries, etc.) no estiguin en mans de persones que tinguin altres responsabilitats polítiques i, en cap cas, de càrrecs polítics en exercici.
5. Evitar una política intervencionista per perverteixi o alteri la funció de les entitats d'estalvi. Dit això, però, cal aconseguir un intercanvi permanent d'informació amb el Govern Balear que pugui orientar cap a l'objectiu de fomentar el progrés i l'economia de la Comunitat Autònoma.
6. Fomentar que les caixes, com a motors econòmics de la societat illenca, s'impliquin cada dia més en favor de potenciar la normalització lingüística i els trets culturals

que determinen la nostra identitat nacional.

2.2.1.2. Creixement econòmic

És cert que la nostra economia creix actualment a ritmes pròxims al 8% anual, però aquest creixement no s'ha aprofitat mai, en el passat, per posar els fonaments d'una economia sòlida, equilibrada i perdurable. L'enfonsament de l'agricultura, el paisatge malmès i la infradotació de serveis són les grans hipoteques que graven el nostre futur. Sense resoldre aquests tres problemes, la nostra economia no podrà superar les pròximes crisis que, com ha passat sempre, apareixeran cíclicament.

Tenim la taxa d'activitat més alta de l'estat, però inferior encara a l'europea. Només si els beneficis de l'actual creixement econòmic reverteixen a les nostres illes podrem assolir la plena ocupació i un desenvolupament sostenible.

2.2.1.3. Política laboral i atur

Les contradiccions clàssiques del sistema capitalista generen casos com els anomenats pènduls d'expansió i recessió, una de les causes que fan que en determinades condicions el treball·l'ocupació, per ser més exactes esdevengui un bé escàs. En el marc de l'actual Estatut d'Autonomia, el Govern Balear no té competències per fer front a l'atur. Davant d'aquesta situació, ERC proposa:

1. **EI traspàs de l'INEM al Govern Balear i adequar-ne l'estructura i el funcionament a la realitat de la problemàtica laboral a les Illes.**
2. **Augmentar el grau de transparència del mercat de treball, millorant la informació existent i propiciant-ne la mobilitat.**
3. **Incentivar el reciclatge de la mà d'obra i la millora dels nivells de qualificació professional dels treballadors.**
4. **Prestar atenció a les noves tecnologies i les noves àrees de coneixement i finançar-ne l'estudi, amb l'objectiu de poder crear noves professions.**

En aquesta mateixa línia, ERC proposa també la reducció de la jornada laboral a 35 hores, amb unes vacances i una jubilació dignes. Cal lluitar de manera inflexible contra la indústria submergida, la sobreexplotació, els abusos i les discriminacions, que per l'excés de l'oferta de treball en determinats sectors han experimentat un cert creixement, sobretot amb la proliferació de la contractació temporal que, al seu torn, convé

delimitar i tipificar a situacions d'excepcionalitat.

Una atenció particular mereix l'atur juvenil. En aquest sentit, **ERC** proposa un Pla Nacional d'Ocupació que es detalla en les propostes de Joventut.

2.2.1.4. Sectors de producció

2.2.1.4.1. Indústria, agricultura, ramaderia i pesca

Aquestes activitats tradicionals a les nostres illes perden, lentament, pes específic dins l'economia illenca per mor del creixement del sector del turisme.

Les actuacions en política econòmica han d'anar encaminades a assegurar la pervivència d'aquestes activitats perquè formen part de la nostra tradició cultural, perquè limiten la nostra dependència de l'exterior i perquè la seva decadència disminuiria la limitadíssima diversitat de la nostra economia.

De cara al sector primari, cal, a més d'una fiscalitat protectora, un pacte de consum de productes autòctons amb el sector turístic. Això s'haurà de completar amb la promoció d'activitats formadores de joves que es vulguin dedicar a professions d'aquest sector, que pateix d'un envelliment progressiu.

L'actual decadència de la nostra agricultura té els seus orígens en l'escassa rendibilitat de la seva explotació. Aquesta tendència s'ha de controlar, per una banda, mitjançant la promoció intensiva de la nostra agricultura, i per una altra amb la revisió de les condicions sobre política agrària que l'Estat espanyol acceptà dins el tractat de Maastricht. La renegociació dels acords agraris només es podrà fer, òbviament, des de la posició de força que comportarà l'existència d'un Estat català.

Pel que fa a la indústria, hem d'aconseguir limitar la manca de competitivitat que li ve dels elevats costos del transport i, en els casos on la insularitat afavoreix pràctiques monopolístiques, cal limitar aquesta perversió del mercat per afavorir els consumidors.

2.2.1.4.2. Sector terciari (comerç i turisme)

2.2.1.4.2.1. Comerç

El comerç petit, mitjà i familiar està molt estès per tot Catalunya. Forma part, dins el món econòmic, social i popular, de les característiques bàsiques del nostre país. De fa un temps, però,

travessa dificultats creixents.

Endegar una política de defensa del comerç s'ha de fer des d'un plantejament realista que, per un costat no perjudiqui, sinó tot el contrari, els drets dels consumidors, i per l'altre costat tenguí en compte les tendències actuals envers els grans espais i, sovint, el que això suposa de presència d'interessos multinacionals.

ERC, en aquest sentit, es planteja en primer lloc la posada en pràctica de les oportunes normes des del Parlament, per incidir, alhora, en un context de justícia i de progrés, en cada un d'aquests àmbits. I, en segon lloc, la determinació de les següents polítiques específiques:

2.2.1.4.2.1.1. Per a la defensa dels drets dels consumidors:

1. Afavorir i consolidar les associacions d'àmbit illenc que treballen en aquest camp.
2. Adequar la reglamentació actual a l'establerta per les autoritats de les comunitats europees.
3. Polítiques concretes en defensa de la qualitat, seguretat i passatge dels corresponents productes.
4. Homologació de mesures.
5. Garantia de conservació, regulació de caducitat i informació sobre continguts.
6. Regulació que eviti l'abús, el frau i l'engany a través de campanyes publicitàries.
7. En relació als grans espais i a la implantació d'interessos multinacionals cal tenir en compte que la llibertat de comerç comporta l'afavoriment d'una competència viable, però no d'una competència salvatge. En el cas de Mallorca, el nombre de grans superfícies que s'han implantat, amb tota casta de facilitats per parts del partit que ara governa les institucions, supera amb escreix la mitjana europea per habitant. En conseqüència, **ERC** exigeix que es posi fi a la concessió de llicències per a l'establiment de noves grans superfícies. Així mateix, s'hauran d'imposar mesures per tal que aquestes empreses no ofeguin l'activitat normal del comerç petit, mitjà i familiar.

La política de defensa del comerç i dels comerciants, avui prioritària, ateses les dificultats enormes que condicionen el sector, fa necessari plantejar, amb rigor i serietat, la conveniència

d'un programa de reconversió i/o reestructuració comercial. L'estructura del nostre comerç és molt genuïna i ben diferent de les activitats d'aquest tipus de la resta de l'Estat. Per tant, convé un programa fet des d'aquí i pensat per a la nostra realitat. Per tirar-ho endavant fa falta més poder autonòmic i, des d'aquesta perspectiva, establir diferents opcions concretades en ajudes monetàries i creditícies per a la modernització i racionalització dels comerços i, en el seu cas, per compensar conflictivitats laborals.

Però en aquest context, el punt important passa per l'ordenació prèvia del sector. En aquest marc, el punt fonamental del programa de reconversió comercial d'ERC és el de garantir que la titularitat d'una llicència adquireixi la categoria d'un actiu cedible. Si, com a conseqüència de l'ordenació del sector, certes activitats han de cessar en el negoci, s'obtindrà com a element compensatori addicional la pròpia llicència d'obertura d'establiment, ja que d'aquesta manera abans que les administracions autoritzin noves llicències, serà preceptiu adquirir, zona per zona, i per part dels nous comerciants, les existents que quedaren sense activitat com a conseqüència de l'ordenació del sector.

2.2.1.4.2.1.2. Posició d'ERC davant l'IAE

L'impost d'Activitats Econòmiques és un impost incert perquè els ajuntaments l'han aplicat sense tenir el cens de recaptació ni una estimació del que es recaptarà. Per dir-ho en altres paraules, s'han curat en salut. Però això pot tenir conseqüències imprevisibles. L'efecte dominó pot crear un clima que dispari la inflació i atempti contra la reactivació del sector turístic.

És injust, doblement injust. En primer lloc perquè no mesura el benefici sinó una subjectiva capacitat d'obtenir-lo. I en segon lloc perquè, malgrat que es presenta com un instrument per a la participació dels ajuntaments en la recaptació fiscal, de fet és una excusa de mal pagador de l'Estat per tal d'eludir les seves promeses d'incrementar fins al 12% la seva participació (ara és del 5,7%) en el finançament municipal. El ciutadà ja ha pagat els impostos i si bé aquí ja fa temps que paguem doble (paguem impostos i paguem també els serveis), ara sembla que haurem de pagar triple: dues vegades els impostos i una els serveis.

I finalment pot ser ineficaç ja que pot incrementar extraordinàriament el frau, ja que les petites empreses poden utilitzar-lo en legítima defensa.

La lluita contra el frau i un previsible allau de recursos poden fer-lo impracticable.

Per tot això cal dir que els ajuntaments en general no són els grans culpables de l'impost. L'Estat els obliga a recaptar i a donar la cara per ell per *imperatiu de subsistència*.

Caldria, doncs, congelar l'aplicació de l'impost fins que no s'arribi a un acord de finançament.

2.2.1.4.2.2. Turisme

Queda clar, amb la crisi passada els darrers anys al sector turístic, que és necessària la seva reconversió per millorar-ne l'oferta. Aquesta reconversió caldria plantejar-la en diferents aspectes:

2.2.1.4.2.2.1. Modernització de les instal·lacions

Cal més rigor i eficàcia en la política de requalificació de categories dels establiments, evitant, així, la sobrevaloració d'hotels, etc., que no tinguessin el nivell adequat.

Les subvencions per a millores haurien de ser molt selectives, perquè no les mereix qui ha estat especulant amb una situació favorable, augmentant l'oferta amb els diners que s'haurien d'haver destinat al manteniment del que ja hi havia. Altrament, el tancament d'algunes instal·lacions que no es puguin reconvertir no representarà un daltabaix social tan gran sempre que no creï més atur (fins i tot de temporada). En definitiva, una reducció de l'oferta és una necessitat en aquests moments.

Pel que fa als camps de golf, establir una moratòria general atès que el nombre actual ja sobrepassa fins i tot les necessitats il·lenques.

2.2.1.4.2.2.2. Promoció del medi ambient

Cal aturar immediatament la construcció de tot el que pugui degradar encara més la cinta del·litoral, i també els paisatges adjacents a la costa. ERC proposa un pacte institucional que contempli una profunda redefinició del programa de construcció a la costa.

El tractament de les deixalles i les aigües residuals, etc., així com un esforç important quant a la neteja de carrers i platges, és especialment necessari perquè la sensibilitat del turista mitjà es veu molt afectada per la situació francament degradada, tant arquitectònicament com ecològicament, de la costa. A més, les noves

instal·lacions turístiques en cap moment no han d'afectar la massa forestal costanera, les cales encara verges i els paisatges intactes.

2.2.1.4.2.2.3. Contra la despersonalització

Cal que el turista, quan vingui a les Illes, es trobi en un marc cultural català molt clarament definit. L'aprofundiment de l'interès per la natura, les arrels populars, els productes integrals i locals (més que no els típics) està fent que el turista comenci a cercar nous estímuls en els seus desplaçaments. Pensem que alguna cosa hi ha hagut d'haver per fer que la Costa Occitana (Costa Blava) no s'hagi vist afectada per la crisi, tot i essent una costa cara. És molt possible que el tipus de producte que allà s'hi ofereix, fortament culturitzat, cuidat i amb una atenció primordial per la promoció dels productes locals, faci que la Costa Blava sigui força més atractiva per al turista que no les costes catalanes.

El que el turista ha de poder veure són les autèntiques coses del país, algunes de les quals, amb un suport de marqueting modern i adequat, podrien resultar força atractives. Gastronomia (plats i vins locals), folklore, promoció dels parcs naturals, promoció dels productes manuals. Cal que la nostra oferta sigui diferent a la dels altres llocs. En definitiva, caldrà establir una *marca*, o denominació d'origen/qualitat per contribuir a la recuperació del prestigi.

2.2.1.4.2.2.4. Per una bona infraestructura

Pel que fa a comunicacions, policia, telèfons, correus, etc., aquests han de ser d'una gran qualitat, d'una qualitat europea.

ERC es planteja unes actuacions bàsiques per sortir de l'atzucac que actualment són les carreteres deficientes i que contemplen la professionalització dels treballadors de la restauració.

A més, s'hauria de ser més seriós en les inspeccions laborals, donat que la legislació, convenis, etc., s'incomplixen sistemàticament. Els mateixos treballadors, a causa de la por a perdre la feina en ser majoritàriament contractats amb precarietat laboral, es veuen obligats a enganyar i no denunciar la seva situació de treball als inspectors que visiten els establiments.

2.2.1.4.2.2.5. Creació d'altres activitats econòmiques

Pel que fa a la demanda, que pateix augments

excessius en determinades zones i una dependència excessiva, també, de l'estacionalitat, emprendre accions estabilitzadores, a partir de les corresponents accions de promoció compensatòria.

2.2.1.4.2.2.6. Seguretat ciutadana

Si pretenem tenir un turisme d'una certa qualitat, aquest és un dels problemes a resoldre urgentment.

Hi ha dues vessants del problema:

- a) La problemàtica delictiva causada pel turista.
- b) La problemàtica delictiva que pateix el turista.

La primera és una problemàtica de reduïdes dimensions: actes dels vandals, escàndols nocturns, problemes d'escassa gravetat, però s'han de tenir en compte, perquè no només resulten molestos, sinó que contribueixen a donar una imatge negativa. L'ideal seria que l'ofensor passés a disposició judicial en un breu espai de temps passant davant d'un jutjat de delictes menors que imposés sancions quan convingués de compliment immediat, evitant així l'absentisme de l'acusat i la manca d'efectivitat dels processos legals per delictes d'aquest tipus. Ara bé, aquesta proposta que fa ERC no és factible en aquests moments atès el funcionament de la llei al nostre país. El que passa, doncs, és que l'ofensor de torn se'n va a casa en acabar les vacances i passats dos anys arriba per a ell, a l'establiment on s'allotjava, una citació perquè comparegui a judici. Això sí, el denunciador ha d'anar a judici, de vegades amb perjudicis de temps. Per això, el ciutadà sovint ni fa denúncia.

De moment, caldria un enduriment de l'acció de la policia local contra els actes de vandalisme, amb sancions, multes i altres mesures dissuasòries d'efecte immediat. (Si els actes delictius fossin de consideració, ja entrarien en el procediment penal habitual.) Per portar a terme aquesta actuació, cal contemplar un progrés gradual però ferm de professionalització i especialització en les tasques de prevenció i investigació per part de les policies locals.

Pel que fa als delictes que pateixen els turistes, hi han arribat a haver campanyes a l'estranger (sovint manipulades) en contra del fet de passar les vacances a casa nostra. La imatge que això dona fa un efecte força negatiu.

Cal disposar de suficient dotació de Policia Local als nuclis turístics, i aquestes dotacions

han de disposar de personal més qualificat a l'hora d'atendre les reclamacions o denúncies dels turistes. Això vol dir que calen intèrprets a les dependències.

Per anar cap a una situació de cooperació, ERC proposa la concertació solidària, on l'Administració ha de posar els mitjans tècnics i legals necessaris.

2.2.2. Cultura

La cultura de les illes Balears i Pitiüses, com a part integrant de la cultura catalana, ha estat considerada des de sempre com un dels pilars bàsics on reposa la identitat nacional del nostre país. Però una visió progressista de la societat com la que té ERC no pot concebre la cultura com un element estàtic, acumulatiu, passiu, immutable, sinó com un àmbit de creació i vida, dinàmic i obert, que es projecta a l'exterior, partint de les arrels pròpies, de la realitat nacional concreta.

Que la cultura catalana més enllà de l'alta literatura o la cançó arribi a ser l'autèntica cultura nacional d'aquest país, requereix un esforç remarcable per part de les institucions, de la xarxa civil sòcio-cultural i de les entitats privades. I aquest esforç no pot fer-se des de la concepció de la cultura com un patrimoni, sinó com un projecte en construcció. La indústria cultural, els centres de creació i els canals de difusió de la cultura, situen la cultura catalana en un context de dependència doble de dos models poderosos: el model anglo-saxó, i el model espanyol i francès. Resistir aquesta pressió lingüística, cultural, de forma de vida i de visió del món, no pot fer-se sense comptar amb una política de mitjans de comunicació que asseguri el coneixement, la difusió i la identificació amb la pròpia cultura nacional. Assegurar, doncs, la pervivència i puixança de la cultura nacional i projectar-la cap al futur, amb mitjans moderns i innovadors, és el repte principal de la cultura catalana avui. Per tal de garantir-les cal desenvolupar harmònicament totes les branques de la creació artística, del coneixement, de la investigació i interrelacionar-les i mantenir-les obertes a una visió supranacional de transmissió de les idees i corrents estètics.

Uns objectius ambiciosos en el terreny de la cultura i els mitjans de comunicació i informació han de partir d'una anàlisi acurada de la nostra societat, del seu potencial creatiu, del marc econòmic i administratiu en què es mou. És indispensable assegurar uns serveis culturals

bàsics a cada illa i a cada comarca, i unes facilitats de comunicació i transport per beneficiar-se de les manifestacions que es produeixin a la capital. I aquí cal precisar el paper de cada administració en els pressupostos, la gestió i les competències culturals.

Cal una política d'estímul al sector privat perquè col·labori en la promoció, potenciació i el sosteniment d'iniciatives culturals, preveient, alhora, les desgravacions fiscals o exempcions d'impostos que siguin pertinents i que es corresponguin amb les dimensions de l'obra cultural patrocinada. La cultura no pot ser per més temps una cleda reservada a una minoria, sinó que ha de conèixer un procés de socialització en el qual els grans mitjans de comunicació de masses juguin un paper fonamental, sobretot pel que fa a la població adulta. D'altra banda, no pot ajornar-se per més temps la imprescindible coordinació de l'acció escolar i l'activitat juvenil amb el món de la cultura, entesa aquesta en tota la seva diversitat de continguts i de formes d'expressió; cal potenciar l'associacionisme juvenil com a mitjà per dur la cultura al carrer.

Una concepció global de la cultura com la que defensa ERC és evident que no pot considerar cultura nacional altra cultura que no sigui la que es manifesta arreu dels Països Catalans i amb la llengua catalana com a vehicle lingüístic. En aquest terreny, les possibilitats de desenvolupament de propostes i de realització de projectes són immenses i molt poc o gens utilitzades. La creació d'un espai cultural català és objectiu bàsic de tota política cultural que es vulgui, realment, nacional. Per això cal aprofitar al màxim les possibilitats clarament insuficients, però explotades escassament fins ara per l'Administració que conté l'actual ordenament jurídic. Així, tant la Constitució espanyola com els estatuts d'autonomia de Catalunya i les Illes Balears, contemplen, amb intensitats diverses, àmbits d'actuació conjunta, d'establiment de convenis, d'accions concretes de cooperació que poden prendre el territori català com a marc natural de la cultura comuna. El suport inequívoc a l'Institut d'Estudis Catalans i la Universitat Catalana d'Estiu, la intervenció en la reconducció de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió (CCRTV), com a element definidor de fronteres sòcio-culturals, l'ajut a les entitats que des de fa temps treballen en aquesta direcció (Obra Cultural Balear, Acció Cultural del País Valencià, Òmnium Cultural, etc.) són mesures que cal prendre de manera ja immediata.

La política cultural nacionalitzadora que **ERC** proposa no té res a veure, doncs, amb l'autosatisfacció d'una gestió estrictament administrativa o amb la conservació d'un determinat patrimoni col·lectiu, sinó que, a partir de les transformacions profundíssimes que ha ocasionat la nova revolució tecnològica, ha d'establir, alhora, una política de xarxes i serveis, així com una política de continguts.

Aquesta política cultural que **ERC** proposa es fonamenta en uns principis que han de ser explícits amb tota la claredat possible. En primer lloc, l'ús preferent de la llengua pròpia d'aquest país, en tots els processos i circuits de la cultura i la comunicació, és al mateix temps premissa fonamental i estratègia bàsica, de manera que el paper de l'anglès, el francès i l'espanyol, segons els àmbits, haurà de resituar-se en funció de l'ús efectiu de la llengua catalana a cada moment. A més, l'hàbit còmode i fàcil de la incorporació de serveis i productes aliens tan sols pot ser frenat posant els mitjans perquè es produeixi un esforç general que afavoreixi la creació cultural pròpia i el control dels mecanismes de producció de la cultura, des de Catalunya mateix. Lluny de l'isolament i el provincianisme, l'adquisició de la cultura exterior ha de fer-se a partir de l'apropiació i no pas d'una difusió massiva que culmina en un consumisme indiscriminat. Les pràctiques culturals i comunicatives han de fugir del consum individual i la dispersió cultural i, contràriament, han de promoure la participació col·lectiva, la integració, la intercomunicació. La col·laboració de tots els Països Catalans torna a ser, novament, necessària per sostenir un espai català de comunicació que serveixi de marc natural per on vehicular la producció i circulació de béns i serveis culturals.

D'altra banda, una política cultural democratitzadora ha d'estimular la prestació del màxim nombre de serveis, amb la voluntat de satisfer les expectatives dels grups i les persones, assegurant canals d'expressió i donant suport a les innovacions de cada moment. No es tracta, doncs, de disposar de molts serveis culturals, sinó de garantir que aquests, i els béns corresponents, no estiguin a l'abast d'un sol sector social, professional o ideològic, sinó del conjunt dels ciutadans. Les línies mestres d'aquesta política democratitzadora han d'anar, per tant, en tres direccions simultànies:

- a) **Creació i recerca:** suport a la investigació i a l'experimentació en tots els camps de la

cultura, sobretot aquells on el resultat pugui ser ja més òptim (disseny, art en general, traducció recíproca, etc.), però també en els altres (ciència, nova tecnologia,...); transparència i control democràtic dels dispositius i organismes bàsics de la cultura (sistema d'ajuts, subvencions, beques, etc.); divulgació del saber.

- b) **Cultura de masses:** promoció dels serveis i sistemes de propietat pública, per assegurar-ne el control social; assegurar un ús adequat del català en aquest àmbit; actitud competitiva de cara a l'exterior, produint també per a l'exportació.
- c) **Cultura popular:** independència de gestió i decisió dels diversos grups, sense intervencionisme administratiu en la producció i difusió; suport a les formes de recepció que comportin una actitud activa i d'interrelació; ajut financer i tecnològic que permeti una creativitat en totes les àrees, sense dirigismes.

Les mesures concretes que **ERC** proposa per a una política cultural efectivament nacional i democratitzadora, són les següents:

1. **Prensa:** reforçament de la premsa a les Illes, ús didàctic de la premsa a l'escola, campanyes publicitàries prolongades per crear i/o enfortir l'hàbit de lectura, ajuts econòmics a les empreses periodístiques i a la premsa mitjana i petita, en concepte de difusió, innovació tecnològica, etc.; centres de recursos de distribució, impressió i fotocomposició, destinats a la premsa local i comarcal; suport al reciclatge i formació dels professionals; ajut a la premsa en català i a la catalanització progressiva de les publicacions.
2. **Llibre:** subvenció de programes informàtics de correcció ortogràfica i lingüística en català; campanyes de sensibilització cap a la lectura: promoció de fires i certàmens comercials; promoció de la lectura a l'escola; facilitats a la creació: protecció dels drets d'autor i traductor; ajuts oficials a la producció editorial: diversificació de la producció en sintonia amb l'evolució de la societat; política de crèdits i subvencions a les empreses editores per a la seva renovació tecnològica; ajut a l'exportació; campanyes de promoció internacional; bonificacions en el preu del paper; desgravacions fiscals en la producció de béns culturals; suport decidit a la presència del català en tots els àmbits (llibre de quiosc, ensenyament, *best-sellers*,

etc.). Creació d'una **Oficina del llibre** assequible a tots els ciutadans i ciutadanes, on es faciliti informació sobre els llibres publicats a Catalunya i arreu del món.

3. **Ràdio:** aprovació d'una legislació restrictiva per als traspessos i vendes de la propietat de les llicències d'emissió, per assegurar la presència catalana en ona mitjana; creació d'emissores institucionals en català d'àmbit insular, integrades dins la xarxa d'emissores públiques catalanes; participació en la creació d'una emissora pública en OM d'àmbit nacional; suport a les iniciatives públiques dels ens locals, per a les quals cal bastir un marc legal adequat; suport a la catalanització de les emissores ja existents; participació en la creació d'un **Centre de Formació i Reciclatge de Locutors**, en llengua catalana; mesures proteccionistes en l'emissió de música d'autors catalans i cançons en llengua catalana; participació en la creació de la **Ràdio Exterior de Catalunya**.
4. **Televisió:** creació d'una televisió pública d'àmbit insular. Participació en la reconversió de TV3 en una (n'hi poden haver d'altres) autèntica televisió nacional catalana, amb una concepció que pels continguts i l'àmbit natural d'emissió abasti tot el territori català; dedicació d'un mínim d'un 25% dels seus pressupostos a la producció de programes dramàtics propis amb participació majoritària de professionals catalans de l'escena. Pel que fa als programes de producció aliena, prioritzar els europeus; utilització de les televisions públiques com a vehicle autèntic de promoció de la cultura; establiment d'una quota mínima de programes en llengua catalana a les televisions privades; catalanització de la segona cadena de la Televisió Espanyola, íntegrament; presència de TV3 a les instàncies europees de televisió (UER, UIT, ...) amb totes les conseqüències; estimul a les televisions locals.
5. **Cinema:** mesures proteccionistes que obliguin a l'emissió d'un nombre determinat de films en català a les sales d'exhibició; facilitar línies de crèdit a baix interès a productores locals per rodar pel·lícules amb participació majoritària de professionals de les illes, tant de l'escena com del camp tècnic o de producció; creació d'una comissió parlamentària de control i seguiment de l'ús de les subvencions atorgades; política de crèdits per a les empreses productores; participa-

ció en campanyes de promoció internacional del cinema en català, en la creació d'una distribuïdora de cinema en català d'abast internacional i en el doblatge de pel·lícules al català i subtitulatge; estimul a la formació dels nous professionals; participació en la creació d'una escola de cinema per a la formació de professionals de tots els àmbits; creació de platós de gestió pública.

6. **Video:** desplegament de l'ús del video a tots els nivells de l'ensenyament; reconversió de la indústria cinematogràfica en àudio-visual per obtenir més rendibilitat comercial; regulació legislativa de l'activitat videogràfica; estimul del doblatge a la llengua catalana de tot el mercat del video; difusió internacional del video català; facilitats per rebre els film en català emesos per TV als video-clubs.
7. **Indústria discogràfica:** suport a la infraestructura tècnica de la indústria discogràfica de les Illes; assegurar l'emissió dels productes discogràfics catalans per la xarxa de mitjans de comunicació; consideració de discos i cassettes com a béns culturals i supressió de l'impost de luxe, com els llibres; mesures legislatives per a la protecció de la indústria, els intèrprets i els compositors; convenis amb els establiments comercials per a la difusió de la música d'autors catalans; potenciació de l'educació musical a l'escola; suport als cantants en llengua catalana i atenció a la promoció de tot tipus d'estil (cançó, rock, pop, etc.). **ERC** exigirà la presència normalitzada a ràdio i TV dels cantants i grups musicals en llengua catalana en tot tipus de programa que accepti intèrprets de qualsevol nacionalitat i estil, en espais de màxima audiència, bo i destinant-los una quota determinada de presència.
8. **Patrimoni artístic:** difusió del patrimoni artístic de les Illes a través dels mitjans de comunicació públics i a l'escola; protecció dels monuments megalítics de Menorca, i promoció dels mateixos com a elements de captació d'un turisme de qualitat; mesures legislatives per fixar les obligacions i els drets dels propietaris o gestors de béns patrimonials a través de la **Llei del Patrimoni Artístic de les Balears i Pitiüses**; ajuts institucionals a l'estudi, la conservació i la difusió del patrimoni artístic; assegurar la utilització pública del patrimoni nacional, amb exempcions fiscals i desgravaments per als seus propietaris; conversió dels museus en

centres actius i vinculats a la vida cultural del seu entorn, amb el suport institucional pertinent; atenció preferent al patrimoni natural; mapa arqueològic de les Illes.

9. **Patrimoni escrit i documentat:** xarxa de biblioteques de les Illes, a l'alçada d'un país europeu; promoció de les biblioteques de barri i escolars; convenis de col·laboració amb les biblioteques de titularitat privada, assegurant-ne l'ús públic; participació en la creació d'un **Registre General de Biblioteques**, d'àmbit nacional; estendre al conjunt del país la xarxa d'arxius comarcals iniciada; Llei del Patrimoni Escrit i Documental de les Balears i Pitiüses; campanyes de promoció dels personatges culturals de cada illa.
10. **Teatre:** racionalització de les ajudes a companyies locals, garantint-ne la màxima rendibilitat social i artística; participació en la promoció internacional del teatre català; ajut institucional a l'activitat teatral a comarques i a totes les illes, assegurant-hi la presència de muntatges, allà on es disposi d'instal·lacions adients; potenciació del teatre experimental i d'avantguarda; dotació econòmica mínima que eviti les assignacions excepcionals arbitràries; descentralització de les subvencions; homologació universitària dels estudis de les diferents disciplines artístiques.
11. **Xarxa de Teatres Públics:** Pla de restauració i de construcció de teatres públics, per tal de consolidar una infraestructura teatral i, per la seva funció multiús i cultural, del país; suport institucional i econòmic a grups teatrals de comarques i de totes les illes per a la producció d'obres, sota la coordinació de la Xarxa. Creació d'un espai per a la mostra permanent de les diverses activitats escèniques d'arreu del país com a eina de promoció del teatre amateur. Creació d'una videoteca de les diferents posades en escena dels espectacles subvencionats.
12. **Creació i recerca:** concessió de beques per a la investigació en camps formals, i concessió de línies de crèdit per a l'adquisició de tecnologia de suport als professionals que s'inicien en la producció artística (arts plàstiques, disseny, arquitectura, recerca científica, arxius Corona d'Aragó...).
13. **Cultura tradicional:** Llei de la Cultura Tradicional i Popular; Museu de la Cultura Popular de les Balears i Pitiüses; suport

institucional i econòmic als distints moviments de cultura tradicional (grups de ball de bot, grups musicals, xeremiers, cossiers, etc.) per a compra, lloguer i obres de reforma i millora de locals, activitats socio-culturals, publicacions, edició de llibres, recerca, sortides a l'exterior, promoció als mitjans de comunicació àudio-visuals de caràcter públic.

14. **Rock i música en català:** promoció de grups i solistes a TV3, Canal 33, Catalunya Ràdio, Catalunya Música, RAC i a les emissores públiques de ràdio i televisió d'àmbit insular de futura creació, i ajudes a les emissores municipals i d'altres que es comprometen a la difusió d'una quota mínima; participació en la creació de circuits estables, arreu del territori català, per promocionar els grups, els cantautors i la música clàssica; ajuts als ens locals que programin actuacions musicals en català a les seves festes.

Amb la voluntat d'assegurar la més àmplia participació social, és necessària la participació en un **Consell Nacional de Cultura**, de caràcter assessor i consultiu, on s'aplegui la màxima representació del món de la cultura (creació, difusió, indústria cultural) de la nació catalana.

2.2.3. Per un espai nacional de comunicació

En aquesta dècada dels 90, el món occidental del qual formam part camina cap al que molts estudiosos ja anomenen la tercera revolució: la de la comunicació. El món de la comunicació no només ha fet un salt gegantí des d'un punt de vista quantitatiu o qualitatiu, sinó que ha donat un pas històric: ser el principal factor de la transnacionalització de la producció i consum de tot tipus de productes i serveis, no només en les societats tecnològicament avançades, sinó en la generalitat de la comunitat mundial. La comunicació ha deixat de ser un element complementari o de suport per al desenvolupament d'una societat, per esdevenir el principal paràmetre que compromet el creixement econòmic d'un país, no només per la seva creixent participació en el Producte Interior Brut (PIB), sinó també per la seva intervenció determinant en el resultat de totes les activitats econòmiques, culturals o socials.

Europa viu uns anys en els quals es desenvolupa de forma accelerada el procés de construcció d'una gran xarxa de programes comunitaris de cooperació que li permetin ser competitiva amb

les altres actuals dues grans potències: els Estats Units i el Japó. En aquest sentit, la voluntat dels centres de poder d'aquesta Europa, que es va ampliant cap als Urals, és constituir un gran espai d'infraestructures, indústries, serveis i recerca d'abast continental que no només afectarà els actuals processos productius, sinó les mateixes relacions i actuacions dels individus i el cos social de tots i cadascun dels països integrants d'Europa.

Catalunya, com a part d'aquesta nova Europa que s'està construint, es troba amb una doble problemàtica per garantir el seu futur com a nació diferenciada i la competitivitat en aquest camp cada cop més important: la necessitat de preservar una llengua, una cultura, una manera pròpia de veure i entendre el món reduïda a una comunitat que representa un 3% del total de població europea, i que pateix a més una manca important d'autoidentificació; i, com a conseqüència de la seva situació de dependència nacional, la manca generalitzada d'instruments, serveis i infraestructures sota regulació pròpia i de les existents, la gran majoria no abasten el conjunt de la nació-, la impossibilitat de fer una programació pròpia d'objectius que respongui als propis interessos, i la gairebé nul·la possibilitat de participació i intervenció en les decisions comunitàries. Només des d'una voluntat política de sobirania per a Catalunya es podrà garantir la seva competitivitat en les properes dècades i l'existència d'un espai de relacions comunicatives comú per a tota la comunitat nacional, adaptat a les noves tecnologies i formes culturals, que satisfaci les necessitats pròpies des d'instruments nacionalment propis.

És, per tant, una de les prioritats d'ERC endegar la construcció d'un espai nacional de comunicació que signifiqui tant l'àmbit de relació comunicacional dels 11 milions de ciutadans de Catalunya com una realitat comunicativa amb pes i reconeixement específic dins el conjunt europeu, abocat a un procés creixent de liberalització i de màxima competitivitat.

2.2.3.1. Pla Nacional d'Infraestructures, Mitjans i Serveis de la Comunicació

De cara a la creació d'aquest espai nacional de comunicació, cal un esforç jurídic, polític i econòmic que comprometi de forma coordinada tant el conjunt de les institucions dels països com els sectors econòmics, professionals i socials implicats en el món comunicatiu, durant tota aquesta dècada.

Donarem el nom de Pla Nacional d'Infraestructures, Mitjans i Serveis de la Comunicació a aquest gran projecte d'actuació i coordinació multisectorial i multinstitucional i que té com a objectiu l'assoliment d'una realitat comunicativa plenament pròpia i plenament articulada en el conjunt europeu, per tal de preparar les bases del sistema comunicacional del futur Estat català. Només des d'aquesta posició es podrà garantir, juntament amb altres mecanismes, la plena normalització lingüística i cultural de la nostra nació.

2.2.3.1.1. Pla Nacional de Telecomunicacions

La creació i gestió d'aquest Pla a les Illes seria competència de la Conselleria d'Obres Públiques, que assumiria així el capítol de les comunicacions.

El Govern Balear, per la via de la transferència de competències estatals, ha de poder regular les infraestructures i els serveis d'operació i gestió de les xarxes de telecomunicacions existents a les Illes. En aquest sentit, des del Parlament s'impulsaria el traspàs de les competències de telecomunicacions i de qualsevol comunicació mitjançant cables i radiocomunicació que l'Estat espanyol es reserva en exclusiva. Això significarà, bàsicament:

1. La gestió, amb les facultats inherents d'administració i control, del domini públic radioelèctric insular, de correus i telègrafs seguint els acords internacionals.
2. La regulació i control dels serveis finals i els portadors les xarxes de telecomunicacions presents o futures en territori català: telefònic urbà; interurbà i internacional, xarxa de transmissió de dades per commutació de paquets, telèfon mòbil automàtic, telegrams, tèlex, teletext, telefax, burofax, datafax, videotext i videotelèfon, principalment, i tots els serveis de valor afegit que utilitzin aquests canals: radiomissatgeria, radiolocalització, telepunt, correus electrònic, xarxes internacionals privades, transferència electrònica de fons, audiotext, missatgeria vocal i videoconferència, entre altres.
3. La contractació per a la gestió indirecta dels serveis portadors i finals de telecomunicació. En aquest sentit, i dins el procés de liberalització de serveis existent a tota Europa, l'actual concessió a un únic operador, en règim de monopoli Telefònica-

de la gestió i operació de la xarxa de telefonia a nivell de l'Estat espanyol, correspondria al Govern Balear a nivell de la xarxa existent o futura de les Illes la contractació d'aquesta gestió indirecta a Telefónica, de forma provisional per tal de garantir els actuals serveis, que s'anirà liberalitzant al màxim fins deixar només un únic operador la telefonia bàsica i el·lloguer de circuits. En aquest sentit, Telefónica haurà de crear una divisió específica i autònoma per a les Illes, que estaria sota control del Govern Balear.

4. La concessió dels permisos relacionats amb les telecomunicacions de la seva competència i la creació de noves xarxes.
5. Marcar, des de les Illes, d'acord amb els tractats internacionals, la política de tarifes de serveis de telefonia, tèlex, telègrafs i correus.
6. El garantiment des del Govern Balear de la qualitat dels serveis de telèfons, correus, tèlex i telègrafs, sota els principis de màxima eficàcia i qualitat de servei, serveis que en aquests moments, sobretot correus, sota control de l'Estat espanyol suposen una actuació lesiva als interessos de les Illes. Garantir, per tant, el preu i la qualitat de serveis de la indústria catalana per millorar la seva competitivitat, i que els ciutadans puguin gaudir de condicions de qualitat de vida, a tot el territori, similars a les zones més desenvolupades de l'Europa occidental.
7. L'explotació de serveis propis de radiodifusió sonora d'ona curta i ona llarga.
8. Elaborar, gestionar, i en el seu cas executar els plans sectorials de R+D en matèria de telecomunicacions, mitjançant la creació a les Illes d'una extensió de l'Institut Nacional de Noves Tecnologies de la Telecomunicació de la CIRIT sota conveni amb la Facultat de Telecomunicacions.
9. Participar en l'elaboració dels periòdics plans tècnics nacionals de telecomunicació que, d'acord amb les directrius marcades pel Pla General Territorial de Catalunya, intervenen en la instal·lació de serveis de telecomunicacions, amb respecte escrupolós del medi ambient. Aquesta competència de programació del propi desenvolupament de les telecomunicacions en el propi territori és un dels principals objectius de govern. Tots els plans territorials, d'urbanització i

habitatge hauran de preveure la instal·lació de xarxes i serveis de telecomunicacions.

10. Poder incentivar l'oferta i la demanda dels serveis avançats de telefonia per a l'impuls del progrés econòmic i social. En aquest sentit impulsar el canvi de l'actual xarxa telefònica a la futura xarxa de comunicacions integrades de banda ampla (CIBA), amb la utilització de les tecnologies de digitalització i fibra òptica, que permetria la transmissió per cable de la futura televisió d'alta definició.
11. Participar en les concessions de telefonia mòbil per satèl·lit de futura implantació mundial.
12. Garantir que tots els serveis de comunicació i els mitjans de comunicació social del país tinguin al seu abast tots els mitjans necessaris per al desenvolupament d'un servei més tecnificat i un treball més eficaç.

2.2.3.1.2. Pla Nacional dels Mitjans de Comunicació

Dins de l'objectiu de crear un espai nacional de comunicació, que ofereixi una oferta nacional a totes les demandes i necessitats comunicatives de Catalunya, que sigui un factor de normalització lingüística i cultural, que doni cohesió i autoidentificació dels ciutadans amb aquest espai, i la creació d'una identificació exterior dels productes comunicatius catalans una *marca catalana* que a més de ser competitiu els doni unes característiques pròpies i diferenciades de la resta de productes europeus. En aquest sentit, a més d'atorgar més competències al Parlament, es crearia una Secretaria de Comunicació, de caire interdepartamental, lligada directament al Consell Executiu del Govern Balear, que coordinés les diferents polítiques relacionades amb la comunicació i fos l'interlocutor i coordinador del Govern amb les diferents corporacions d'informació públiques.

Pla sobre les Televisions Públiques i Privades

En aquests anys la televisió ha demostrat ser un gran agent econòmic, no només com a consumidor de béns i serveis sinó com a ofertador de publicitat i d'explotació de drets d'autor i de comercialitzador de productes àudio-visuals. En el nostre cas, a més, ha de jugar el paper capdavanter, dins dels mitjans de comunicació socials, de normalització lingüística i cultural, i ser un element de primer ordre en el procés d'autoidentificació nacional dels ciutadans de

Catalunya. Cal garantir la difusió de canals de ràdio i televisió per a tota la nació i la distribució del senyal dels actuals a la resta de territoris de Catalunya, mitjançant la coordinació dels actuals canals autonòmics.

Així mateix, ERC exigeix la reconversió de l'actual Televisió de Catalunya en un mitjà que, pels seus continguts, abasti tot el territori nacional, i no es limiti com ara al Principat.

Per a la creació d'un espai nacional de comunicació, no només és necessària la coordinació i col·laboració dels mitjans actuals, sinó un nou marc de funcionament. En primer lloc, cal incidir en la transferència de competències de telecomunicació al Govern Balear i la creació dels següents mitjans:

1. Televisió i ràdio públiques d'àmbit insular gestionades pel Govern Balear.
2. **Ràdio Exterior de Catalunya:** servei mundial de ràdio per onja curta que permeti arribar a totes les comunicacions catalanes del món i informar de les realitats econòmiques, socials i polítiques a la resta de països.
3. **Ràdio Ona Mitjana de Catalunya:** cal·la presència d'una emissora pública en aquest segment encara prou important de les emissions de ràdio.
4. Aconseguir per a l'àmbit nacional una concessió, provisionalment via les concedides a l'Estat espanyol, de les noves freqüències de ràdio digital sonora per satèl·lit, que permetria que una emissora catalana pogués ser rebuda amb la qualitat dels actuals CD en el mateix punt del dial en qualsevol punt del planeta.
5. Estudi d'un pla de viabilitat de les emissions de TV per cable per tot el territori nacional, destinada a futures emissores locals, privades o especialitzades, a partir de la futura xarxa de comunicació integrada de banda alta (CIBA) per als serveis avançats de telecomunicacions.

Pel que fa als actuals mitjans de comunicació en català, cal diferenciar i promocionar clarament la informació de Catalunya respecte a la resta de l'Estat espanyol, a més de la utilització d'una terminologia nacional, tant per als termes polítics com geogràfics, institucionals o socials.

Televisions privades

D'altra banda, és necessària la territorialització dels tres canals de TV privada. L'oferta pública de TV s'ha vist modificada amb l'aparició dels 3 canals privats concedits a partir de la Llei de Televisió Privada i el *Plan Técnico Nacional de la Televisión Privada*; Antena 3, Canal + i Tele 5. Aquest fet, a banda de l'increment del pluralisme televisiu, ha suposat un descens impressionant del percentatge de programació en català.

En aquest sentit cal impulsar gestions amb les direccions d'aquestes tres emissores per tal que emetin la seva programació televisiva al nostre territori en català.

2.2.3.1.3. Institut Nacional d'Àudio-visuals: per a la creació d'una marca catalana

Es fa necessària una política de coordinació comuna, no només entre les TV sinó amb els altres agents relacionats amb la indústria i la producció àudio-visual: cinema, productores àudio-visuals, centres d'ensenyament i facultats, i tot el món de la indústria cultural i de comunicació relacionada amb el món àudio-visual, per tal d'obtenir com a resultat final que la producció àudio-visual feta a Catalunya, respectant i potenciant la pluralitat sectorial, territorial i de creativitat, assoleixi uns mínims comuns denominadors propis, que serveixin per a la creació i reconeixement tant interior com exterior d'aquests productes: una marca catalana, que fugint de tòpics i folklorismes reculli els principals trets característics i més fàcilment traslladables de la cultura catalana a aquests productes de consum cultural.

Per tal de coordinar, impulsar i optimitzar els esforços en aquest sentit, es fa necessària la creació d'un organisme d'investigació, coordinació i formació: l'Institut Nacional d'Àudio-visuals, amb la participació de tots els agents públics i privats implicats. Aquest organisme públic tendria entre altres funcions:

1. Vetllar per una política unificada de traduccions i sobretitulacions per als productes exteriors.
2. La investigació i anàlisi permanent dels programes d'impuls de la marca catalana per a àudio-visuals.
3. La formació de professionals en tots els àmbits necessaris per a la utilització de les darreres tecnologies i l'assumpció d'aquests criteris de marca catalana per als seus futurs

treballs.

4. Vetllar per la coordinació en producció i programació dels canals televisius amb la indústria cinematogràfica i videogràfica pròpies de cara tant a la seva promoció com a l'optimització dels recursos econòmics dedicats a aquesta àrea.
5. Analitzar i estudiar les darreres tendències mundials així com les demandes de consum cultural tant interiors com forànies que es puguin respondre amb ofertes pròpies, actuals o futures.

2.2.3.1.4. Agència Catalana de Notícies

Vehicular la informació als ciutadans d'un país, no només s'ha de fer amb la seva llengua pròpia sinó des dels esquemes culturals i nacionals propis. Una informació no només pot ser interessant en un país i no en un altre, sinó que una mateixa informació és tractada de forma diferent en cada país. Es fa necessari que els fets que passin al món puguin arribar als mitjans de comunicació catalans, tots aquells que puguin interessar el públic del país, i a més transformats en notícies, no només en català, sinó pensades en català. De la mateixa forma, els mitjans de comunicació internacionals han de tenir garantit un agent informatiu català que els pugui fer arribar les informacions necessàries del nostre país.

Aquest element de normalització informativa, que ens garanteixi aquest servei interior de primer ordre i sigui un poderós referent exterior de la nostra existència com a nació diferenciada, és una agència catalana de notícies, que sota la fórmula d'ens públic tendria les següents atribucions:

1. Garantir la difusió d'informacions escrites, gràfiques i àudio-visuals, als mitjans de comunicació dels Països Catalans que s'originin a tot el món.
2. Vehicular les informacions que es generin a l'interior dels Països Catalans tenint en compte experiències prou positives com el servei català d'EFE tant per al consum intern com per a l'exterior, amb competitivitat amb les agències estatals actualment existents.

2.2.3.1.5. Pla Nacional per a la Premsa Escrita

Cal promoure l'edició de noves publicacions, la consolidació i el creixement de les actuals i

multiplicar el consum de premsa en català per part de la ciutadania. En aquest sentit proposem aquest Pla, amb les prioritats següents:

1. Campanya institucional permanent d'estímul a la lectura de premsa en català.
2. Creació d'una empresa de distribució mixta, amb capital públic i privat, que garanteixi la distribució d'aquestes publicacions.
3. Creació de línies especials de suport econòmic a les publicacions especialitzades o sectorials, davant la seva gairebé inexistència en català i la dura competència amb productes ja consolidats al mercat.
4. Potenciació, a nivell d'ensenyament, de l'ús de la premsa en català com a element pedagògic i la seva incorporació als plans d'ensenyament primaris i secundaris.
5. Suport a les fórmules de col·laboració dels productes ja existents, sobretot diaris, de cara a la potenciació de productes informatius d'abast general i fins i tot nacional.
6. Creació d'una línia especial de suport a les noves edicions, basada en la subvenció percentual de la inversió inversament proporcional als anys transcorreguts (programes de suport a 5 anys).

2.2.4. Mesures per a una política lingüística normalitzadora

L'objectiu d'una política lingüística normalitzadora, a Catalunya, ha de ser aconseguir l'hegemonia social i la primacia territorial de la llengua pròpia, com a idioma comú de tots els ciutadans i ciutadanes, necessari en el si de la societat catalana, en tots els usos públics i funcions possibles. El català, doncs, com a llengua nacional, element de cohesió social i base fonamental de la identitat cultural en un context que afavoreixi i estimuli la capacitat plurilingüe i l'interès per la diversitat cultural en tot el territori del país.

2.2.4.1. Illes Balears i Pitiüses

1. Atès el caràcter general de la política lingüística, que ha d'afectar el conjunt de la societat catalana i la totalitat de l'Administració i dels seus organismes, cal desvincular de la Conselleria de Cultura, Educació i Esports (i, en concret, de la Direcció General de Cultura) el Servei de Política de Normalització Lingüística, per tal d'atorgar-li funcions de caràcter supradepartamental.

Aquesta remodelació imprescindible de l'organisme administratiu, responsable d'aplicar la política lingüística impulsada pel Govern Balear, comporta la desaparició de l'esmentat Servei i de la Campanya de Normalització Lingüística i la creació d'una **Secretaria General de Política Lingüística**, adscrita a Presidència, que coordini el procés de la normalització lingüística.

2. **Aplicació efectiva de la Llei de Normalització Lingüística** de les Illes Balears. Són molts els casos en què no es compleix; com a exemples, podem esmentar la creació d'un Pla de Normalització Lingüística o la utilització dels topònims catalans com a únics vàlids oficialment (recordem el cas del nom de l'illa d'Eivissa). Aplicació de la legislació que desplega la Llei, com ara el Decret 100/1990, de 29 de novembre. **Modificació de la Llei** per tal d'establir terminis d'execució i d'actualitzar-ne el marc legal i adaptar-lo a les noves necessitats, amb el propòsit de poder abastar, des del punt de vista legislatiu, tots aquells àmbits que ara no queden coberts per cap normativa legal normalitzadora: àmbit socio-econòmic, laboral, industrial, comercial, esportiu, administració militar, etc. **Modificació de l'article 17** per tal d'establir el català com la llengua pròpia de l'ensenyament.
3. **Revocació immediata de l'Ordre del Conseller de Cultura, Educació i Esports** de 12 d'agost de 1994 (**Ordre Rotger**) sobre l'ús de la llengua catalana a l'ensenyament no universitari i promulgació d'un decret semblant al Decret 75/1992, de 9 de març, del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, en el qual s'estableix que el català s'utilitzarà **normalment** com a **llengua vehicular** i d'aprenentatge de l'educació infantil, de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria.
4. **Creació de l'oficina dels drets lingüístics**, amb delegacions territorials, per canalitzar, institucionalment, la informació jurídica i pràctica sobre els drets lingüístics dels ciutadans, en tots els àmbits, així com les queixes en relació a l'incompliment de les lleis i disposicions normalitzadores i als obstacles en la seva aplicació concreta.
5. **Elaboració d'un Pla de Catalanització del Funcionariat** (com a part del Pla de

Normalització previst per la llei) per assegurar que l'Administració i els seus funcionaris de tots els departaments i organismes autònoms estan en condicions d'assegurar l'ús oficial, actiu i passiu, de la llengua catalana. El Pla hauria d'afectar també els càrrecs polítics i de confiança. Intensificació del control d'efectivitat dels cursos de reciclatge de català per a funcionaris, amb incentius professionals per als que aconseguixin un nivell satisfactori per al lloc de treball que ocupen.

6. **Exigència pràctica de coneixement del català** en la selecció i l'admissió de funcionaris i obertura d'expedients a aquells que, de manera regular i reiterada, incompleixen la legalitat vigent pel que fa a l'oficialitat del català.
7. **Facilitats d'accés a cursos de català**, oral i escrit, a aquelles persones que aspirin a ser funcionaris del Govern Balear i vulguin preparar-se adequadament.
8. **Realització de proves de llengua catalana**, amb caràcter eliminatori, en totes les oposicions i concursos a **places docents** a les Illes, per assegurar el coneixement de les dues llengües oficials per part dels mestres, tal i com es demana també als alumnes en acabar l'ensenyament bàsic.
9. **Rigorositat en l'obligatorietat de complir la normativa vigent en matèria lingüística** a l'ensenyament (horari mínim, programació de qualitat, nivell de coneixement).
10. **Supressió de l'exempció de català** com a recurs per solucionar els casos d'alumnes procedents de fora del domini lingüístic català i substitució per altres mesures com ara classes intensives d'acolliment durant el primer curs.
11. **Presència inexcusable del català**, amb un tractament i un ús no inferior al de cap altra llengua, en totes les activitats, manifestacions, iniciatives o materials patrocinats o bé fets amb la col·laboració del Govern Balear (fires, simposis, exposicions, col·loquis, encontres, jornades, convencions, edicions, etc.).
12. **Assegurar en tots els congressos internacionals, estatals o nacionals celebrats a les Illes**, a través dels mitjans tècnics i humans adequats, la presentació i l'exposició de ponències i comunicacions en català, les

intervencions públiques en aquest idioma, així com una presència digna de la llengua pròpia del país en tots els actes, inclosos els protocol·laris.

13. Exigència de l'ús del català en les transaccions, contractes, convenis, escriptures, informes, dictàmens, projectes, etc., on intervengui qualsevol conselleria o organisme autònom del Govern Balear.
14. Elaboració de plans sectorials de normalització lingüística per al món patronal i sindical, empreses industrials, comercials i de serveis, establiments bancaris i d'estalvi, assegurances, immobiliàries, publicitat, joventut, immigració, escoles de conduir, etc.
15. Catalanització del sector turístic, per tal de fomentar l'interès per l'idioma propi del país i el seu coneixement entre els visitants de fora. Creació d'un servei destinat a normalitzar la nomenclatura i el contingut de les guies, mapes, opuscles, catàlegs i material publicitari de les agències de viatges, tant nacionals com estrangeres, així com l'edició de llibres, tríptics, mapes, etc.
16. Edició de manuals de conversa i vocabularis bàsics bilingües, en català i amb les equivalències en les principals llengües europees i viceversa: català-anglès, català-alemany, català-francès, català-espanyol, català-italià, català-holandès, català-rus, etc.
17. Promoció de la participació catalana en les noves tècniques de traducció i interpretació i mesures legals per protegir-la.
18. Suport a la catalanització de la indústria discogràfica, del cinema (realització, doblatge i subtitulatge), del vídeo i de la informàtica.
19. Obtenció, de manera ràpida i gratuïta, de la correcta grafia dels llinatges catalans i oficialització de la seva forma.

2.2.4.2. Catalunya

1. Signatura d'un Tractat d'Unió entre el Govern d'Andorra, la Generalitat de Catalunya, la Generalitat Valenciana i el Govern Balear, per tal de promoure conjuntament el desenvolupament del patrimoni lingüístic i cultural comú, d'acord amb la proposta d'ERC, ja aprovada per unanimitat al Parlament de Catalunya el 1988.

2. Creació del Consorci per a la Normalització Lingüística, organisme comú a tot Catalunya, constituït per les distintes institucions autònomes i ens regionals, insulars i locals de tot l'àmbit lingüístic català, per promoure-hi el coneixement de l'idioma comú i el seu ús públic, tot assumint la contractació del personal adient, adscrit als centres de Normalització Lingüística i als serveis municipals de català.
3. Campanya conjunta de difusió de la unitat de la llengua catalana i del seu àmbit territorial.
4. Campanya de divulgació de l'abast demogràfic i territorial de la comunitat lingüística, semblant o superior a d'altres idiomes europeus (suec, danès, etc.), per enfortir la consciència de normalitat idiomàtica sense acomplexaments.
5. Política educativa sobre unes bases comunes a tot Catalunya, per garantir l'ús generalitzat i prioritari del català a la docència, el coneixement d'un mateix marc de referències socio-culturals, acompanyat d'un sistema de provisió de places a l'ensenyament que beneficiï i no obstaculitzi el procés de normalització lingüística.
6. Reconeixement de l'Institut d'Estudis Catalans com a màxima autoritat acadèmica de la llengua catalana, en tots els territoris que la tenen com a pròpia, per establir tot allò que afecti l'actualització i adaptació de l'idioma a les exigències i evolucions de cada moment històric.
7. Creació d'un espai català de comunicació com a marc de reconeixement, identificació i afirmació de la identitat col·lectiva: màximes facilitats tècniques i legals per a la captació dels mitjans informatius públics, en català, arreu del territori; política informativa, de programació, continguts, publicitat i respecte a les distintes variants de la llengua comuna, arreu de Catalunya.
8. Catalanització íntegra del segon canal de TVE, per a tots els territoris del domini lingüístic, així com d'una emissora de ràdio en català, per al mateix àmbit, de caràcter públic, en ona mitjana i a càrrec de l'Estat.
9. Elaboració, per part de l'IEC, d'un model de llengua unitari que eviti la creació o consolidació dels para-estàndards regionals i les interferències lingüístiques de l'espanyol.

el francès i l'italià.

10. Creació d'una **Escola Judicial** per tal que, amb l'ensenyament de la llengua catalana i el llenguatge jurídic adequat, magistrats, jutges, fiscals, secretaris de l'Administració de justícia i funcionaris judicials en general, reuneixin els requisits indispensables de capacitat professional per exercir correctament les seves funcions.
11. Divulgació de les professions que, per motius lingüístics, poden tenir millors oportunitats de desenvolupament arreu de Catalunya: ensenyants, periodistes, traductors, etc.
12. Celebració periòdica de reunions entre les diverses cambres parlamentàries del domini lingüístic, per analitzar problemes comuns, adoptar mesures conjuntes i cercar punts de coincidència bàsica en el llenguatge parlamentari, amb el suport de totes les forces parlamentàries.
13. Creació d'una Comissió Tècnica Paritària, amb representants nomenats per cada govern autònom, per elaborar un pla de mesures conjuntes prioritàries per ser executades per cada institució.
14. Homologació de títols, certificats i acreditacions de llengua catalana per part dels distints governs de l'àrea lingüística catalana.
15. Promoció de jornades, simposis, encontres, etc., de formació i intercanvi d'experiències sectorials, entre planificadors lingüístics, ensenyants, periodistes, traductors i aquelles altres professions que tenguin l'idioma comú com a eina bàsica de treball.
16. Potenciació d'aquelles activitats i manifestacions que contribueixin al major coneixement dels territoris que comparteixin un patrimoni lingüístic i cultural comú: colònies, campaments, intercanvis familiars, viatges organitzats, etc.

2.2.4.3. **Projecció internacional**

1. Creació d'un **Institut** per a la projecció exterior de la llengua i la cultura catalanes, constituït i sostengut pels governs de Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears, per tal de presentar sempre una projecció conjunta i unitària del patrimoni lingüístic i cultural comú.
2. **Oficialitat del català** als organismes i

institucions d'**Europa**, amb idèntic rang legal que els altres idiomes oficials.

3. Incorporació de la llengua catalana als programes europeus de difusió del coneixement de les llengües d'Europa, amb els mateixos drets i condicions que la resta d'idiomes que ja en formen part.
4. Establiment de relacions privilegiades amb estats europeus d'oficialitat plurilingüe (Bèlgica, Suïssa...) i amb estats unilingües d'àmbit idiomàtic restringit (Dinamarca, Suècia, Noruega, Lituània, Eslovènia...).
5. Impuls al Certificat Internacional de Català expedit pels organismes internacionals competents, que asseguri la possibilitat d'acreditar coneixements de català, a les principals capitals d'Europa, d'Amèrica i d'altres països com el Japó, Israel, etc.
6. Edició d'una publicació periòdica, en diverses llengües, per a la difusió de la realitat lingüística i cultural catalana, distribuïda a universitats, biblioteques nacionals, ambaixades i consolats, principals mitjans de comunicació, etc., d'arreu del món.
7. Suport institucional i econòmic a les associacions catalanòfiles estrangeres o d'àmbit internacional (AILLC, NACS, etc.), a les universitats on s'ensenya català i als casals catalans d'arreu del món.
8. Impuls institucional a la creació de **nous lectorats de català** en universitats d'arreu del món.
9. Edició i difusió d'una guia de centres on poder estudiar català, fora de Catalunya, en diversos idiomes.
10. Facilitats, amb beques i borses de viatges, per als estudiosos estrangers interessats a conèixer el català a Catalunya i establiment de cursos amb aquesta finalitat.
11. Presència de la llengua catalana en els plans europeus de TV per satèl·lit.
12. Afiliació i presència del català en els organismes internacionals de terminologia, interpretació, traducció, etc.
13. Organització d'una exposició sobre la llengua catalana, preparada en diversos idiomes, per tal de ser exhibida en els fòrums internacionals més destacats.
14. Realització d'un curtmetratge sobre la llengua

catalana i la seva contribució al patrimoni cultural de la humanitat, per ser projectat en televisions, universitats, etc., de l'estranger.

15. Promoció, estimul i ajut a la participació, en congressos i jornades a l'estranger, del màxim de ponències, comunicacions i assistents que divulguin la realitat lingüística catalana.
16. Confecció i difusió d'un manifest, signat per personalitats internacionals rellevants, a favor del català, el seu ús, la seva projecció exterior, la seva aportació a la cultura universal, etc.

2.2.5. Educació

2.2.5.1. Educació primària i secundària

En el decurs dels darrers quatre anys, els responsables educatius del Govern Balear no han ofert marcs de diàleg positius ni negociacions reals en matèria d'ensenyament, incomplint així el ferm compromís d'aconseguir les competències educatives en un període breu.

2.2.5.1.1. Situació actual de l'educació a les Illes Balears i Pitiüses

2.2.5.1.1.1. Ordenació del sistema educatiu a les Illes

1. El fet de continuar formant part de l'anomenat "territori MEC" dificulta una ordenació efectiva que tenguin en compte la realitat cultural i social de les Illes Balears i Pitiüses.
2. Dins aquest marc és pràcticament impossible, per exemple, de crear assignatures com Història de Catalunya o, en tot cas, focalitzar homogeniament i sistemàtica la història passada i present des del punt de vista insular, inserit dins la catalanitat que li és inherent.
3. La dependència educativa del MEC agreuja, encara més, les dificultats d'adaptació i l'aplicació efectiva i ordenada de la LOGSE amb els retards i la descoordinació que aquesta dependència implica, sense parlar de la manca de recursos i de la inexistència d'un finançament adequat als canvis que es volen aconseguir.

2.2.5.1.1.2. Vehiculació lingüística de l'educació

1. Tot i que l'ús del català com a llengua vehicular dins l'educació primària ha augmentat considerablement, sobretot tenint present que partia de zero, no s'ha aconseguit una normalitat consistent i prou estesa. A més, dins l'educació secundària la situació és greu perquè són pocs, en proporció, els centres que han aconseguit que el català sigui la llengua d'ús a l'hora de treballar certes matèries i encara no totes. Aquesta situació fa que els avenços que s'hagin pogut aconseguir a la primària s'atudin a la secundària o bé que no hi puguin fructificar a bastament.
2. La documentació interna i externa dels centres difícilment pot ser elaborada, amb normalitat, en català si s'han de tenir relacions i es depèn d'un organisme educatiu estatal que funciona estrictament en espanyol.
3. L'anomenada "Ordre Rotger", de 12 d'agost de 1994, perjudica les iniciatives escolars de normalització perquè les deixa sense un context legal que els pugui servir a bastament d'estimul i salvaguarda. Si ja és difícil de posar d'acord tots els membres de la comunitat educativa perquè optin pel català en tots els àmbits escolars, ho és més encara si des del Govern Balear es ve a dir que "cadascú faci allò que vulgui" en lloc de "prendre les mesures necessàries perquè la llengua catalana sigui emprada progressivament en tots els àmbits" tal i com diu la Llei de Normalització Lingüística de les Illes Balears.

2.2.5.1.1.3. Professorat

1. La manca de competències educatives produeix una altra servitud important: haver d'acollir professorat de fora que, en el millor i no pas més freqüent dels casos, es torba un temps considerable a aprendre la llengua del país. Si aquest professorat va a parar a un centre on s'ha posat en pràctica la normalització lingüística, la seva sola presència en distorsiona tot el procés. És més, arribats al cas que aquest professor o professora hagi après català, poques vegades per no dir-ne cap farà el pas següent de convertir-la en la llengua d'ús dins la seva aula.
2. La rêmora d'un sistema d'oposicions poc pràctic i objectiu es veu agreujada pel fet que

encara una part del professorat s'hagi hagut d'examinar a fora o que, segons la matèria de què es tracti, se sàpiga que és més convenient de fer l'examen en espanyol per "facilitar" la tasca del tribunal.

3. El reciclatge de català, tot i que, en la majoria de casos, posa a l'abast del professorat la formació necessària perquè puguin fer les seves assignatures en aquesta llengua, no compta amb cap sistema que controli si es fa aquest pas o que, en tot cas, l'estimuli. Allò que havia de contribuir a la normalització lingüística de l'educació s'ha convertit, en termes generals, en un simple tràmit burocràtic.

2.2.5.1.2. Proposta d'ERC per a l'ensenyament

ERC, com a partit d'esquerra nacional, treballa i treballarà per la realització d'una escola catalana, pública, progressista, laica i de qualitat.

ERC proposa un model d'escola pública en constant renovació, en mètodes i continguts, l'objectiu fonamental de la qual ha de ser l'elevació constant del nivell cultural i cívic de la població en la seva totalitat. Aquest model d'escola només és possible si l'Administració educativa és controlada amb plenitud de poders des de ca nostra i s'hi destinen els recursos, els estímuls i eines necessaris.

ERC és conscient de la necessitat d'eleva el prestigi social de l'escola pública. Per aconseguir aquest objectiu cal que la societat, a través de l'Administració educativa, se'n faci responsable i no deixi la millora de l'escola únicament en mans del voluntarisme dels ensenyants. Aquests s'han de sentir abonats per l'Administració i no pas, com succeeix ara, ignorats en els seus esforços.

Per aconseguir el model d'escola pública que necessitam, ERC considera d'absoluta prioritat posar a disposició de les institucions educatives els recursos i els esforços que siguin necessaris, els quals hauran d'oferir, a cada comunitat escolar, els resultats positius paral·lels corresponents.

ERC és conscient que qualsevol projecte de reforma educativa es mesura per la voluntat política de dur-lo a terme. Aquesta voluntat és objectivament mesurable per la partida pressupostària que s'hi destini. En aquest sentit, el pressupost anual per a Ensenyament ha de ser equivalent al de la mitjana dels estats membres de la CEE: aproximadament el 6% del PIB,

sense oblidar les partides extraordinàries necessàries per posar al dia l'actual xarxa educativa i les que s'hauran de menester per a la posada en marxa de la reforma educativa.

Així, el programa d'ensenyament d'ERC es fonamenta en els següents punts:

1. Fer i aplicar una autèntica **Llei d'Ordenació del Sistema Educatiu**, que possibiliti una reforma educativa pròpia, d'acord amb les necessitats del nostre país i no la pura implantació d'una LOGSE forastera que no contempla la formació professional que el teixit econòmic de la Catalunya insular necessita, ni la preparació cultural i idiomàtica necessària per a tot ciutadà europeu, ni el coneixement de la història i la cultura del país que permeti afermar la nostra pròpia identitat.
2. Assolir el 6% del PIB en els **pressupostos educatius**, a més de destinar-hi una partida específica i extraordinària per adequar la xarxa educativa als objectius de la Reforma.
3. Adequar les infraestructures escolars a les noves situacions i necessitats socials i educatives.
4. Obrir l'ús de les infraestructures escolars, fora de l'horari lectiu, a les necessitats socials i culturals de l'entorn més pròxim (vila, barri). L'escola ha d'estar arrelada a l'entorn i al seu servei.
5. Aplicar efectivament l'educació ambiental com a eix transversal i com a un dels objectius prioritaris del programa educatiu.
6. Els diferents trams cronològics de les etapes educatives, especialment el comprès entre dotze i setze anys, han de ser coherents amb les característiques evolutives dels alumnes.
7. **Formació permanent**, en continguts i pedagogia, del professorat, amb un programa especial que possibiliti la seva adaptació al nou sistema educatiu. Racionalització, tant en durada com en continguts, de les titulacions.
8. Model de batxillerat amb opcions diferents i mòduls professionals diversificats. Model de **formació professional bàsica**, de grau mitjà i de grau superior, adequada i degudament promociionada i dotada, a les necessitats socials i econòmiques del país i als reptes econòmics que l'esperen.

9. **Universitat catalana, pública, científica i competitiva**, d'acord amb les necessitats socials, econòmiques i educatives del país.

Al mateix temps, i davant l'actual situació de desgavell organitzatiu i misèria econòmica en el sistema educatiu en general, **ERC** proposa les següents actuacions urgents:

1. **Obtenció immediata de les competències en educació.** Organització efectiva de la xarxa educativa amb previsió de la distribució racional dels recursos humans i de les noves necessitats derivades de la Reforma.
2. **Escolarització immediata i gratuïta dels infants de tres anys.**
3. **Dotació immediata a les escoles d'especialistes**, amb l'augment corresponent de les plantilles, en les diferents àrees específiques (música, idiomes, gimnàstica...) i en educació especial, així com de personal administratiu.
4. **Extensió generalitzada i consolidació de la immersió lingüística** a tots els centres docents.
5. **Creació de mòduls de perfeccionament professional**, orientats al món del treball i integrats en el sistema educatiu, que permetin una adequada incorporació dels alumnes al món del treball.
6. **Llei de menjadors escolars.**
7. **Reforçament i extensió de les escoles d'arts i oficis i expansió de l'aprenentatge artístic i musical.**
8. **Coneixement de la llengua i la cultura catalanes, com a prova específica eliminatòria**, per ingressar als cossos docents de les Illes Balears i Pitiüses, així com per als participants en els concursos de trasllat que vulguin exercir dins l'àmbit esmentat.
9. **Homologació total de les titulacions del català amb les altres comunitats catalanes.**
10. **Adequar l'actual sistema universitari als reptes immediats del Mercat Únic Europeu.**
11. **Incrementar la participació de la comunitat escolar en els consells escolars del centre**, instrument necessari per assegurar el control de qualitat dels mitjans esmerçats i els esforços realitzats en el si de cada centre escolar.
12. **Adequació de l'actual inspecció educativa a**

la funció de suport pedagògic i d'organització dels centres escolars.

13. **Modificació del sistema organitzatiu dels centres escolars** que tendeixi a reforçar-ne i agilitar-ne l'autonomia de gestió.
14. **Suport constant als equips directius i docents dels centres escolars.**
15. **Incentius als equips estables i manteniment dels equips pedagògics consolidats.**
16. **Fer que la llengua espanyola esdevengui d'aprenentatge voluntari en tots els nivells de l'ensenyament.**
17. **Consolidar la llengua anglesa com a segona llengua obligatòria a partir del segon cicle de l'Ensenyament Primari**, així com l'aprenentatge d'una tercera llengua elegible (alemany, àrab, espanyol, francès, italià, portuguès o rus, preferentment).

2.2.5.2. Per una universitat catalana a les Illes

2.2.5.2.1. Consideracions generals

La situació actual de la Universitat de les Illes Balears (UIB) és fruit de l'escassa planificació d'aquests darrers anys. No s'ha acordat conjuntament amb el Ministeri d'Educació i Ciència un intent de redefinició del funcionament i els objectius de la universitat a les Illes Balears i Pitiüses. Aquí hi ha la primera apreciació que **ERC** fa en matèria d'ensenyament universitari: el Govern Balear no té la darrera paraula a l'hora de fer els plans d'estudi i establir títols acadèmics i la seva homologació. Sense una autonomia real, de principi a fi, no pot haver-hi un model d'universitat catalana; potser sí en llengua catalana, però mai prou vinculada a la realitat social, cultural, econòmica i política del nostre país. **No pot haver-hi universitat catalana sense districte universitari català, que englobi els centres i equips humans existents a la Catalunya insular, en un projecte d'universitat que, mitjançant la seva adequada planificació i ordenat desenvolupament, permeti l'optimització de recursos i respongui a les necessitats de la totalitat de la societat.**

La segona consideració és que la política universitària del Govern Balear brilla per la seva absència. La improvisació, la manca d'un model real que respongui de forma integral a les necessitats de tot el cicle que cobreix l'ensenyament, comporta les paradoxes de la

situació actual: mala planificació territorial; centralització universitària excessiva; distància excessiva de la UIB de l'àmbit urbà de Palma, fet justificat tan sols per qüestions relacionades amb l'especulació de terrenys, i escassetat de transport públic per arribar-hi; massificació de les aules; discriminació econòmica; números clausus forçats; poca informació i mala promoció de les noves especialitats; inexistent vinculació amb el món professional; nul·la capacitat d'investigació i recerca; manca d'equipaments; i el més greu, un professorat que, malgrat excepcions, necessita una formació addicional seriosa.

No hi ha una voluntat de planificar i crear un model universitari. L'impacte del Tractat d'Adhesió a la CEE, i la desaparició de les fronteres laborals d'ençà de l'1 de gener de 1993 poden accelerar la descompensació que hi ha entre el nivell acadèmic i professional de les universitats europees i la UIB.

Davant el repte de la unitat europea, cal plantejar un model competitiu capaç d'estar a l'alçada de les millors universitats europees. Això només serà possible evitant la massificació, sense perjudici dels estudiants; assegurant els mitjans necessaris per portar la investigació a les universitats; i connectant el món acadèmic amb el món laboral i professional real.

2.2.5.2.2. La proposta d'ERC

La primera premissa d'ERC és que l'ensenyament, i evidentment l'universitari, és un bé social públic, i per tant tots els ciutadans hi tenen dret, en igualtat de condicions.

Això implica que independentment de la situació social, econòmica i laboral, tot estudiant té dret a accedir a la cultura, i en aquest cas, a la universitat. Per ERC, l'única barrera d'entrada possible és l'acadèmica, mai la socio-econòmica. Actualment, el que podríem anomenar model universitari a la Catalunya insular es distingeix per la discriminació socio-econòmica dels estudiants, ja que afavoreix aquells que poden estudiar sense treballar. Cada cop hi ha menys carreres i especialitats als horaris de nocturn. Podem parlar, doncs, d'una compressió de l'oferta i la complicació que comporten els horaris intensius de matí i tarda per a tots aquells que estan en situació laboral activa. Una altra discriminació és la territorial, que afecta tots aquells que no habiten a la conurbació de Palma o que no poden costejar-se els desplaçaments o una segona residència.

Davant d'aquesta situació, ERC proposa:

2.2.5.2.2.1. Universitat pública

El model d'ERC és la universitat pública, gratuïta, científica i catalana. La creença en una societat amb igualtat d'oportunitats ens porta a intervenir sobre el primer factor de socialització de valors, que és l'ensenyament, i en aquest cas apostam per un ensenyament públic i de qualitat, sense perjudici d'experiències mixtes. No és descartable la creació d'universitats mixtes, on s'estableix un règim de cooperació entre l'Administració i entitats privades com patronats, empreses, multinacionals, etc. És una experiència positiva que pot ajudar a millorar la interdependència fins ara inexistent entre el món acadèmic, la recerca i la societat. Sempre, emperò, respectant la premissa bàsica de la no-discriminació socio-econòmica. És imprescindible també d'augmentar considerablement el nombre d'estudiants becats per introduir així un element intern de correcció social que atenuï, en part, la discriminació esmentada.

2.2.5.2.2.2. Reequilibri territorial

Descentralització no vol dir tan solament desconcentració. Ha de romandre clar que solament la descentralització pot reequilibrar el nostre territori. Hem de crear i reforçar autònomament les extensions territorials universitàries a d'altres illes. Com deïem suara, la centralització territorial de l'oferta universitària que s'ha donat fins ara esdevé una eina de discriminació econòmica i de desequilibri territorial. La dependència econòmica, a més, s'agreuja pel desplaçament forçós a Mallorca que han de fer els estudiants de les altres illes.

2.2.5.2.2.3. Recerca

Davant el dèficit que patim en l'àrea de la recerca, tan sols una reforma a fons i una reorientació de la funció de la universitat pot permetre de superar aquest buit. Avui, la poca recerca existent és dins l'empresa privada i una part de la pública. La universitat té l'avantatge que permet un tipus d'investigació que cap altre grup o sector de la societat està disposat a dur a terme pel seus resultats incerts. Com més es dotin d'equipaments i més es faciliti la recerca, la capacitat de produir, mantenir o atraure científics de fora de Catalunya augmentarà.

2.2.5.2.2.4. Propostes concretes

1. Augment de la capacitat econòmica a la UIB de part del Govern Balear és urgent per

poder emmenar les reformes necessàries. Els doblers que es destinen a la recerca són molt pocs en relació amb la subvenció d'altres països europeus. També s'ha de comptar amb el fet que la potenciació de la investigació a mitjà i llarg termini implica beneficis.

2. **Potenciació de la recerca**, cal fixar les prioritats i l'elaboració de projectes de centre per respondre a allò que els pertoca en l'esquema de prioritats. El tractament diferencial dels diferents centres es basaria aleshores en aquestes prioritats i en el grau d'acompliment del projecte.
3. **Caracterització legal del primer cicle** amb opció del diplomat universitari amb les corresponents d'exercici professional reconegut. L'homologació del títol de diplomat per a les carreres de cinc o quatre anys s'equipararà a les considerades menors, és a dir, les de tres anys. Racionalitzarà la situació actual quant a títols acadèmics.
4. **Planificació racional i periòdica del tercer cicle**, ja que fins ara la norma habitual ha estat la discontinuïtat i la disparitat. Cal planificar amb perspectiva, i d'acord amb els projectes de centre, els temaris, tant els de doctorat com els mestratges.
5. **Participació i accés directe dels estudiants de la Catalunya insular a la UOC** (Universitat Oberta de Catalunya) sense traves de cap casta. ERC promou l'obertura de centres territorials de la UOC a totes les nostres illes.
6. **Promoció internacional de la recerca** feta a les universitats catalanes per mitjà de l'obligatorietat de la traducció a la llengua anglesa de totes les tesis científiques i tècniques.

2.2.5.2.2.5. Professorat

En primer lloc cal deixar clar que no es pot impartir docència sense investigació. La necessitat d'anys sabàtics per al reciclatge i per integrar-se a projectes concrets ha de ser norma habitual. Hi ha tres propostes a destacar:

1. El principi general que ha de regir qualsevol projecte de renovació de la universitat és el d'incentivació. El tractament uniformitzador i homogeneitzador actual impedeix de distingir i elegir entre projectes profitosos i els que no ho són pas. Cal uniformar i homogeneitzar per la base, és a dir, oferir les

condicions mínimes necessàries a tothom.

2. Caldrà establir un sistema d'incentius que haurà de discriminar entre ells, de forma que els que més capital humà hagin acumulat puguin accedir, fixant per a tots ells uns nivells bàsics de dedicació i salaris que garanteixin un exercici eficaç de la seva funció, no solament a escales salarials altes sinó també a facilitats per a la formació d'equips i a situacions docents més còmodes si així es requereixen.

2.2.5.2.2.6. Alumnat

Cal donar als estudiants la capacitat d'incidir de forma real en els òrgans de decisió i assumir el control de les parts de gestió que els afectin més directament. Així com complementar l'activitat docent, amb espais polivalents i equipaments que garanteixin l'existència d'un àmbit de convivència i debat universitari.

Control total i real de la política de beques.

2.2.5.2.2.7. Esports

La inexistència de l'esport universitari respon a la manca d'un esport escolar en general. Ara bé, la nul·la planificació i sobretot la constant dissociació universitat-esport han de ser superades amb la creació d'un centre de rendiment esportiu i les instal·lacions pertinents a cada universitat. A banda de l'establiment d'un horari de classes que es pugui compatibilitzar amb els entrenaments.

De poca cosa serveix organitzar una Universiada si no hi ha o no es creen ràpidament unes bases esportives universitàries que la fonamentin i que perdurin, ja consolidades, més enllà de competicions puntuals i efectes d'imatge, amb un pressupost adequat als objectius fixats.

2.2.5.2.2.8. La universitat nacional

Una universitat catalana vol dir una universitat nacional. Això implica que no tan sols cal fer un esforç en la normalització lingüística, sinó que cal catalanitzar-ne l'àmbit i els continguts. Per a tal fi ERC proposa:

1. Creació d'un Consell Interuniversitari Català, que inclogui la Universitat de les Illes Balears, la Universitat de València, la Universitat Jaume I, la Universitat Rovira i Virgili, la Universitat Politècnica de València, la Universitat Politècnica de Catalunya, la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, la

Universitat Ramon Llull, la Universitat Pompeu Fabra, la Universitat de Girona, la Universitat de Lleida, la Universitat Oberta de Catalunya, la Universitat d'Alacant i la Universitat de Perpinyà. La funció del Consell serà crear i coordinar un **espai universitari català**, amb l'homologació de títols, intercanvi d'experiències, elaboració de projectes conjunts, etc. També seria interessant l'elaboració d'un programa fix d'intercanvis, com l'Erasmus, entre les diferents universitats de tot l'àmbit català. Aquest Consell Interuniversitari Català és alhora independent i complementari de l'àmbit i de les activitats de l'Institut Joan-Lluís Vives, format el 1994.

2. Adequació dels temaris de les diferents especialitats a la realitat social, nacional, cultural i política catalana.
3. Fer una nova passa envant en la **normalització lingüística a la universitat**. Editar material bibliogràfic en català i en anglès. Facilitar el **reciclatge** a aquells professors que no utilitzen la llengua catalana. Incentivar econòmicament i acadèmicament l'ús de la llengua catalana per part dels professors i establir mecanismes de discriminació d'aquells que no disposin de la competència suficient per a fer-hi íntegrament la seva tasca.
4. Caldrà **informar de la realitat nacional catalana** a la resta d'universitats europees, per tal d'evitar que els estudiants que vénen en programes d'intercanvi com l'Erasmus interfereixin en el procés de normalització lingüística.
5. Potenciar els seminaris de català a les diferents universitats europees.

2.2.5.2.2.9. El procés d'unitat europea

El procés d'unitat europea comportarà el·liure trànsit acadèmic i sobretot professional, i per tant caldrà homologar-hi i adequar-hi els temaris, especialitats i itineraris. Així com establir convenis concrets amb diferents universitats europees, d'acord amb la complementarietat dels plans d'estudi. Promoure intercanvis temporals de professorat amb d'altres universitats europees.

1. Fer **cooficial la llengua anglesa** en determinats àmbits i especialitats. D'aquesta manera es tendirà a la normalitat lingüística

desitjable, amb una llengua nacional, el català, i la llengua anglesa, que és la llengua internacional necessària, i es permetrà així l'accés immediat a tots els àmbits internacionals als estudiants de Catalunya.

2. Promoure els **intercanvis internacionals** d'alumnes i professors per mitjà de l'extensió de programes fets a partir del model d'Erasmus.

2.2.6. Benestar social i drets de les persones

2.2.6.1. Sanitat

Els drets fonamentals de l'home són el dret a la salut, el benestar social, l'ensenyament i el treball. Per tant, des d'ERC creiem que assolir millores en aquestes àrees ha de ser un objectiu prioritari. Per això defensam un sistema sanitari que vagi no només al guariment de la malaltia sinó que incideixi en la prevenció de la salut.

La promoció de la salut i la prevenció de la malaltia són tasques compatides amb sanitat i benestar social. Si **volem intentar arribar a l'any 2000 amb un estat físic saludable, social i mental, haurem d'instaurar models de conductes saludables a tots els nivells educatius, des de l'educació primària fins als estudis universitaris.**

Sense solucionar el tema d'un correcte finançament del nostre país, actualment depenem de l'almoïna del Govern de Madrid. El tracte colonial dels partits forasters ha donat com a resultat, entre altres deficiències, que a les nostres illes tinguem una manca de 1000 llits o que no es projecti cap hospital per a Inca. L'ofegament econòmic que patim i la mancança de competències dificulta enormement el desenvolupament i funcionament del nostre sistema sanitari.

Per a ERC és una obligació efectuar la denúncia d'aquest fet, i lluitar per assolir una hisenda pròpia.

ERC reclama també el traspàs immediat de les competències sanitàries i la integració de tots els centres ara en funcionament dins una mateixa xarxa. D'altra banda, el fet insular condiona la planificació sanitària del nostre territori. Per això, ERC exigeix la creació d'hospitals comarcals a Mallorca, amb seu a Inca i Manacor, i una dotació hospitalària suficient a Menorca, Eivissa i Formentera, amb capacitat i mitjans adequats per a la població que han d'atendre i que

faci innecessari el desplaçament dels malalts fora de l'illa. Igualment, és imprescindible la **construcció sense més demores d'un segon hospital a Palma**, així com la millora de la infraestructura i els serveis sanitaris i hotelers de Son Dureta.

La prevenció de la malaltia és fonamental sota el nostre punt de vista. Tenim a les Illes assignatures pendents com la prevenció dels accidents de treball, dels accidents de trànsit, prevenció del tabaquisme, les drogodependències, l'alcoholisme, i ens cal insistir en una tasca normativa més eficaç, revisar les normes actuals i, almenys, exigir el compliment de la normativa vigent. **ERC defensa un model sanitari universal, el dret efectiu a la salut de tots els ciutadans, per als quals propugna que els poders públics facin efectiu tal dret homologant les dotacions, a tal efecte, a la mesura dels països europeus.**

A nivell de l'assistència primària, per a ERC és molt important generalitzar a tots els Centres de Salut l'ús de l'historial clínic únic (dins de cada Centre), bàsic per aconseguir una correcta tasca assistencial dels professionals de la sanitat.

És molt important aconseguir a tots els Centres una millora dels serveis d'anàlisis clíniques, radiologia, etc., així com instaurar-hi la presència d'odontòleg, psicòleg i assistent social.

També és molt important potenciar la interrelació entre els hospitals de referència i els Centres amb l'intercanvi d'informació, sessions clíniques conjuntes, reciclatge del personal, etc.

Quant a la medicina hospitalària, resulta deficitària en les condicions ambientals en què es desenvolupa. Hi ha pocs estímuls per als professionals sanitaris, les condicions de treball no són gratificants, hi ha llargs torns d'espera per part dels que han d'accedir a intervencions quirúrgiques, poca qualitat del servei hotel·ler, col·lapse del servei d'urgències dels hospitals, etc. Tot aquest desgavell ve donat per la manca de mitjans, espais i personal, i en bona part pels desajustaments que es produeixen a nivell de l'assistència primària.

ERC creu que s'ha de millorar la gestió dels hospitals, aplicant uns criteris professionals, descentralitzadors i desburocratitzadors, demanant i exigint resultats als responsables gerencials, evitant que es malbaratin els diners per negligència en la gestió dels hospitals.

També és important la integració de les especialitats que actualment es fan als ambulatoris

dins dels serveis hospitalaris, evitant la duplictat de visites i de proves complementàries que actualment es produeixen i que només augmenten les despeses sanitàries i els desplaçaments dels malalts.

Millorar les condicions de feina dels professionals és també una altra actuació que cal dur a terme per fer més atractiva la feina hospitalària.

Finalment, pel que fa als temes que afecten l'àmbit hospitalari, és important fer complir els controls de qualitat que ja estan legalitzats i que, en molts casos, s'incompleixen.

Per a ERC també és important ampliar el servei d'ambulàncies que recullen els malalts greus i millorar la seva dotació instrumental, de manera que es garanteixi l'assistència immediata en tots els casos.

Creiem que amb aquestes millores es podrien salvar moltes vides humanes.

L'activitat investigadora, d'altra banda, és pràcticament inexistent en relació a altres estats de la CEE. Cal, doncs, potenciar la investigació si volem assolir com a poble el nivell de desenvolupament i d'innovació d'altres països industrialitzats, i per això és prioritari dotar els hospitals, centres de salut, etc., dels recursos econòmics que siguin suficients per a aquesta activitat de recerca.

L'Administració ha de vetllar perquè la **formació mèdica continuada** sigui una realitat, facilitant els mitjans necessaris. És imprescindible que cada lloc de treball col·lectiu tenguí una biblioteca (estadísticament s'ha comprovat que la lectura és l'instrument predilecte dels treballadors sanitaris), i així mateix l'Administració ha de vetllar també perquè el volum de tasca assistencial permeti les activitats de FMC, ja sigui dintre de les seves institucions o en curts períodes de cursos de reciclatge a l'exterior del seu lloc de treball.

ERC dona suport al model de salut mental que permet l'atenció coordinada i integrada dels diferents moments evolutius i situacions psicopatològiques, dins d'un sector geodemogràfic de la població, permetent una disminució dels internaments gràcies a una millor assistència dels estats psicòtics prèviament i/o després de l'alta, i tractar altres diagnòstics menys greus d'una manera més personalitzada a nivell ambulatori.

Cal també augmentar els recursos que es destinen a la salut mental per poder incrementar la dotació de personal, ja que això permetria disminuir les

l·listes d'espera, i alhora evitar l'abús de medicació com a substitut de la manca de temps dels professionals.

ERC proposa la creació i potenciació de les unitats d'hospitalització de salut mental dels hospitals generals de la xarxa pública. És important reduir l'hospitalització amb règim d'internat dels malalts mentals, potenciar els recursos ambulatoris, els habitatges assistits, els hospitals de dia. Creació d'una autèntica xarxa de psico-geriatria i de psicologia infantil, actualment inexistent. Alhora, és bàsica la creació de centres ocupacionals per a la reinserció social dels malalts mentals.

Les solucions que **ERC** proposa per al correcte funcionament de la gestió sanitària, a partir de l'experiència competencial del Principat de Catalunya, són les següents:

1. Educació farmacològica del metge.
2. Lluitar contra el frau.
3. Evitar el bombardeig publicitari dels laboratoris farmacèutics.
4. Disminució del petitori, deixant els productes realment útils, i evitar que per un mateix preparat hi hagin diversos noms comercials. Amb aquestes dues mesures es podrien reduir les l·listes de medicaments en un 70%.

S'ha de racionalitzar l'assistència farmacèutica i reduir els costos tot vetllant per les poblacions de risc. Evidentment, **ERC** està totalment en contra de qualsevol solució que suposi que els pensionistes hagin de pagar les receptes.

5. Augmentar la despesa sanitària, ja que, en contra del que diu l'Informe Abril, gastam poc en comparació a altres països europeus ja que estam molt per sota de la mitjana.

Per acabar, creiem que és difícil deslligar el programa sanitari del de benestar social, ja que en moltes àrees l'un incideix sobre l'altre i, a més, s'ha de vetllar perquè l'increment constant dels costos de la medicina assistencial no ofegui la medicina preventiva i la cultura de la salut, bàsica per al desenvolupament de tota societat de progrés.

2.2.6.2. Serveis socials

Els serveis socials, mitjançant la intervenció de personal preparat i amb el suport d'equipaments i recursos adients, tenen la finalitat d'oferir als

ciutadans els serveis i les prestacions necessaris per a una existència digna i justa, prestar suport personal d'informació, orientació i ajut a tots els ciutadans i prevenir la marginació.

ERC exigeix el traspàs immediat de les competències que encara són en mans del Ministerio de Asuntos Sociales espanyol, per a la seva gestió i finançament des de les nostres institucions, i la creació d'una Conselleria de Benestar Social. Reclamam també la potestat en la regulació i gestió de les prestacions socials (pensions de jubilació, no contributives, vellesa, disminuïts,...) i d'altres necessitats socials que no són competència exclusiva dels serveis socials, però en què també hi intervenen: habitatge, nivells d'instrucció, aspectes de salut, economia familiar, etc.

Igualment, **ERC** vol dotar adequadament tots aquells serveis que ja estan en mans dels Consells Insulars: (Servei d'Acció Social; Llars dels Ancians; Llars del Menor; ajudes per a persones i entitats en matèria de tercera edat, marginats, minories ètniques, infància i família; Unitats de Treball Social municipals...), fins a la total consolidació de les Àrees d'Acció Social.

Es fa imprescindible la instauració d'un Salari Social que solucioni els casos de pobresa extrema, combinat amb programes educatius i laborals que possibilitin la integració social dels afectats.

Pel que fa a política de Menors, una de les escasses competències que s'han transferit a l'Administració de les illes, **ERC** vol denunciar la manca absoluta d'interès que l'actual partit en el poder ha demostrat pel seu desenvolupament. S'ha de reforçar i ampliar de manera urgent els programes d'educació de carrer, que han de comptar amb una dotació pressupostària suficient. La seva adjudicació, d'altra banda, s'ha d'efectuar de forma transparent i a entitats de demostrada solvència. En aquest sentit, **ERC** manifesta la seva voluntat de retornar els programes de menors al Grup d'Educadors de Carrer (GREC). És necessària també la inversió en programes pilot i en llars de Menors, i defugir una política carcerària i repressiva.

2.2.6.2.1. La realitat social actual a les Illes

La nostra societat presenta actualment necessitats greus que reclamen una atenció urgent en matèria d'assistència i prevenció (drogodependència, Sida, violència, conductes antisocials, pobresa, maltractaments infantils, etc.).

Qualsevol opció que pretengui ser d'esquerres ha de garantir assistència i prestacions justes i suficients per a tothom, així com prevenir les situacions de marginació.

Els recursos actualment existents i els pressupostos destinats a benestar social són insuficients per pal·liar els problemes reals i fer una tasca preventiva. ERC, que té com a objectiu aconseguir la independència de Catalunya, considera que amb els diners depredats per l'Estat espanyol és possible fer front a la problemàtica social existent a les Illes, poder fer una millor planificació i executar una bona tasca de prevenció. Malgrat tot, però, mentre no assolim la independència caldrà donar una millor resposta social a les problemàtiques existents.

2.2.6.2.2. Propostes d'ERC per als principals grups de població als quals cal prestar una atenció especial

2.2.6.2.2.1. Dones

ERC entén que la igualtat d'oportunitats de la dona parteix del fet que la dona ha de rebre el mateix tracte, social, laboral i cultural, que l'home. Cal avançar en aquests aspectes en el si de la societat catalana. Per això proposem les mesures següents:

1. Fer efectiva la coeducació a la infantesa, a les aules d'EGB, als llibres de text, a l'educació en el lleure i a la família.
2. Que la dona jove, a la universitat, a l'empresa, a la família i als centres d'esbarjo, rebí un tracte no sexista que ressalti els valors d'igualtat. Que es disposi de centres de planificació familiar, centres culturals, esportius i formatius suficients de qualitat.
3. La dona embarassada ha de rebre atenció psicològica, social i sanitària perinatal dins del Centre de Salut amb equips pluridisciplinaris adequadament preparats. Cal que la cura dels fills sigui una tasca compartida per la parella i assegurar les garanties i prestacions que permetin atendre els fills en totes les seves necessitats bio-psico-socials.
4. Que la dona en el món laboral rebí el mateix tracte que l'home en funció de la seva categoria professional. Vetllarem especialment per les dones que treballen al camp, que fan feines de neteja o petits treballs d'economia submergida. Donarem el marc

legal adient per a aquests treballs, regularitzant-los i adequant-los a les necessitats de la societat en què vivim.

5. Garantir que la dona i els infants en el si de la família gaudeixin de tota la protecció que mereixen com a éssers humans.

2.2.6.2.2.2. Infantesa i família

1. Tasca informativa i formativa sobre la importància del paper dels pares en l'educació dels nins i la necessitat de preparar-los per a aquesta tasca importantíssima.
2. Atenció des de l'embaràs tant des del punt de vista sanitari com psicològic.
3. Millorar els serveis dels jardins d'infància, assegurant la formació adient del personal.
4. Tasca de formació permanent dels pares.
5. Detectar les famílies en situació de risc a través de les escoles, APA, serveis socials d'assistència primària, hospitals, etc., i actuar de forma ràpida i eficaç.
6. Estudiar des del punt de vista bio-psico-social les necessitats de les famílies que es considerin en situació de risc i cercar-hi solucions rehabilitadores sempre que sigui possible. En cas contrari posar els nens sota tutela pública.

Entre els programes d'ajut cal considerar:

7. Acords amb l'INEM per millorar les capacitats laborals tant dels homes com de les dones, especialment a aquells que es troben en inferioritat de condicions.
8. Tramitació de rendes mínimes d'inserció, quan es consideri que no hi ha altres possibilitats.
9. Ajuts per a habitatges en col·laboració amb l'IBAVI. Construcció d'habitatges socials i rehabilitació d'habitatges degradats.
10. Potenciació de les escoles d'adults.
11. Beques per a menjadors escolars.
12. Serveis per atendre nins que surten de l'escola quan tots dos pares treballen.
13. Promoure voluntariat que, adequadament proposat, pugui fer-se càrrec dels nens i també oferir ajut econòmic, quan calgui, a famílies (oncles, avis, etc.).
14. En el cas de mares soles, oferir suport psicològic que els permeti afrontar l'educació

deis fills, aixç com altres recursos que els calgui.

15. Equips de suport i profilaxi psicològics al personal docent de les escoles i grups de treball amb els pares per ajudar-los a entendre i tractar els fills en els diferents moments de la seva evolució.

ERC també proposa un subsidi de maternitat digne durant el primer any de vida de l'infant, tenint en compte la importància d'aquest període de vida en el desenvolupament psico-sòcio-afectiu.

En els casos d'infantesa maltractada, ERC, proposa la creació d'una Llei sobre Mesures de Protecció dels Menors Desemparats i de l'Adopció, amb la corresponent recursos d'infraestructura i de personal adequadament especialitzats i vetllant perquè en els casos d'acolliment familiar i d'adopció es faci una bona selecció de les famílies o persones i se'n garanteixi la preparació permanent per evitar fracassos i canvis. Cal evitar, tant com es pugui, els trasllats d'un centre a l'altre i garantir la màxima estabilitat per a l'infant i l'adolescent.

2.2.6.2.2.3. Vellesa

ERC considera que cal fer un estudi de tota la població major de 65 anys per conèixer-ne la situació econòmica i familiar, les condicions de l'habitatge, l'estat de salut, la capacitat de valer-se per ells mateixos i, en els casos que es troben amb les capacitats minvades, si reben algun tipus de cura, de qui i si n'hi ha prou. Un cop es coneguin quines són les primeres necessitats reals d'aquesta població, calen els serveis necessaris en:

1. Residències geriàtriques per als que estan malalts i ningú se'n pot fer càrrec.
2. Residències assistides per als que es poden mig valer.
3. Residències per a les persones que es troben soles.
4. Serveis d'assistència a domicili amb servei de neteja, menjador i atenció mèdica per a les persones que encara gaudeixen d'una certa autonomia.
5. Centres de dia amb servei de menjador inclòs, per als casos que, malgrat viure amb els fills, aquests treballen durant el dia.
6. Potenciar el servei de voluntariat per fer companyia i, especialment per al cap de setmana, perquè els fills que tenen cura d'avis

que no es puguin valer per ells mateixos puguin disposar d'algun cap de setmana o d'alguns dies de vacances.

7. Fomentar i facilitar la participació de la gent gran en els centres ja existents per a gent de totes les edats a fi que això serveixi d'enriquiment mutu i retardi el deteriorament dels més grans.
8. Campanyes de sensibilització i corresponsabilització de la societat cap a la realitat de la gent gran.

ERC considera que les pensions han d'estar igual o per sobre del salari mínim interprofessional, sempre que aquest respecti el principi de suficiència. Així mateix, les seves variacions han de venir marcades per l'aplicació d'un índex de preu al consum real que mantengui una capacitat adquisitiva real. El preu de les atencions que necessita la gent gran haurà d'estar a l'abast de les pensions.

2.2.6.2.2.4. Disminuïts

Dintre d'aquest grup hi ha els disminuïts físics, sensorials i psíquics. ERC reconeix el malalt psíquic com a disminuït psíquic perquè pugui acollir-se al mateix règim de prestacions i serveis a què tenen dret els disminuïts.

Tampoc no hem de perdre de vista que una política adequada en la promoció de la integració social dels minusvàlids s'emmarca dins d'una política més general que tenguim com a objectiu de fons llimar les desigualtats socials i fer de la nostra societat un lloc on tothom, independentment de la seva condició social, sexe, raça, minusvalia, etc., pugui tenir les mateixes oportunitats. Així doncs, aquesta política ha de tenir les següents línies de fons:

1. Supressió de barreres arquitectòniques i accessibilitat. Instar -i assessorar, si cal- els ajuntaments en aquesta línia.
2. Agilització, desburocratització, coordinació i apropament a allà on es donin les necessitats dels serveis socials. Augment de les prestacions i ajudes a tots els nivells: compra de materials específics imprescindibles, programes d'escolarització, formació, inserció laboral, etc.
3. Intensificació de les experiències d'integració educativa, en la mesura que ho permeti l'actual mancança de competències, amb més personal especialitzat -de suport als alumnes, mestres i pares-, i amb la creació de tot el

material necessari per poder seguir les classes amb normalitat. Atenció a la formació d'adults.

4. Campanyes de prevenció i mesures per disminuir factors de risc objectiu (especialment en accidents de trànsit i laborals). Suport a la investigació.
5. Dins d'una política global de promoció de l'ocupació, atenció a la importància de la **integració laboral**. Recomana, assessorar i donar suport a les empreses perquè incloguin treballadors minusvàlids. Recerca de noves opcions laborals i promoció de les ja existents. Atenció a la formació professional.
6. Facilitar l'accés del cec al món de la informàtica com a via d'apropament a la informació i com a eina d'integració laboral. Dotar algunes biblioteques de la xarxa pública de lectors òptics.
7. Promoure l'accés a activitats lúdico-culturals: reconeixement tàctil en museus, una filmoteca (amb comentaris per a cecs), maquetes in situ de monuments o edificis d'interès, mapes en relleu, etc.
8. Fomentar la **normalització lingüística i cultural catalana** entre les persones amb problemes de visió. Elaborar materials per a l'aprenentatge del català. Gravació d'obres literàries. Instar i assessorar l'ONCE per tal que iniciï la normalització del català en el seu si.

2.2.6.2.2.5. Drogodependències

Les drogodependències (inclosa l'alcoholisme) tenen una repercussió social directa sobre la societat: Sida, delinqüència, accidents de trànsit, augment de pensions d'invalidesa prematura, etc., i per això cal dedicar-hi una atenció molt especial i posar èmfasi en la prevenció.

1. **Profilaxi** a nivell familiar des de l'embaràs
2. Seguiment oportú del fracàs escolar.
3. Incrementar els centres de desintoxicació i de rehabilitació amb professionals ben preparats.
4. Suport a les famílies que tenen algun membre afectat.
5. Tallers de tipus cooperativa on puguin treballar els malalts que estan en procés de rehabilitació.
6. Convenis amb empreses per facilitar la

reinserció laboral dels malalts rehabilitats.

2.2.6.2.2.6. Sida

Cal fer una tasca preventiva per tal d'evitar que aquesta malaltia vagi augmentant.

Entre aquestes tasques de prevenció hi ha:

1. **Profilaxi** a nivell familiar, des de l'embaràs.
2. **Campanyes** a l'abast de tota la població perquè es prenguin les mesures adients per evitar la proliferació de la malaltia.
3. Elaborar un cens de persones dedicades a la prostitució per tal de sotmetre-les a examen sanitari periòdic.
4. **Subsidi** per a les persones afectades de Sida dedicades a la prostitució i que no tenen una altra font d'ingressos per tal que no la continuïn exercint.
5. Per a les persones afectades de Sida que, conscientment, continuïn exercint activitats que afavoreixin la propagació de la malaltia, caldran mesures dissuasòries des del punt de vista legal.

Pel que fa al tractament, cal diferenciar els portadors del virus dels malalts afectats.

Des del punt de vista social, considerem que, a part de les mesures sanitàries oportunes, cal:

1. Respectar el dret a la intimitat, és a dir, no fer públic el diagnòstic del malalt o portador del virus de la Sida sense el seu consentiment.
2. Que mentre el malalt de Sida estigui en condicions de desenvolupar un treball o activitat, no sigui discriminat en raó de la seva malaltia.

Per altra banda cal:

3. Avaluar les necessitats derivades de la població afectada i fer una planificació per tal que els recursos socio-sanitaris responguin a les necessitats reals.
4. Programa de formació continuat per als professionals que han d'atendre aquest tipus de problemàtica.

2.2.6.2.2.7. Lliure opció sexual

La lliure opció sexual ha de ser un dret irrenunciable de tota persona que formi part d'una societat democràtica i avançada. Perquè això sigui possible sense que apareixi el fenomen de la

discriminació, i tenint en compte la problemàtica actual al nostre país i al món en general, cal dur a terme mesures concretes:

1. Multiplicació dels esforços, recursos i pressupostos per a la lluita contra la Sida en quatre vessants:
 - Assistència sanitària
 - Investigació
 - Suport psicològic i social als afectats per la malaltia.
2. **Reconeixement i equiparació de les parelles de fet amb independència de l'orientació sexual dels convivents.**
3. **Incorporació de programes d'informació sexual a tots els nivells de l'ensenyament dels centres d'Ensenyament Primari i Secundari, etc. Eliminar totes les referències sexistes a l'ensenyament.**

Al mateix temps, i dins d'una política més àmplia que tenguí per objectiu establir les bases per a una societat no discriminatòria, cal dur a terme una acció institucional global contra la discriminació per la diferència (raça, parelles de fet, creences, etc.).

2.2.6.2.2.8. Immigració

El procés de descolonització de l'anomenat Tercer Món sovint ha estat estrictament formal, reduint-se a l'àmbit polític i deixant de banda l'econòmic. Les antigues colònies han continuat patint, després d'una independència sovint feta a desig i mesura de les antigues metròpolis, el manteniment de l'espoliació dels seus recursos i una total dependència econòmica, generant una pobresa i misèria de la qual només escapen unes petites minories benestants.

L'elevada natalitat d'aquests països, unida a la baixa esperança de vida, provoca cada cop més l'exili econòmic de milers de persones, particularment joves, que es veuen atretes per la imatge d'opulència i benestar dels països desenvolupats.

Les illes Balears i Pitiüses, emmarcades en l'àrea de l'Europa Occidental, és de cada vegada més una de les zones receptores d'aquests immigrants o exiliats econòmics.

El fet que la nació catalana estigui mancada de sobirania política ens priva de tenir una legislació sobre immigració que assegurí el respecte als drets humans, econòmics i socials dels

immigrants, tot possibilitant alhora la seva natural integració en el si de la nostra col·lectivitat nacional.

Malgrat les limitades competències del marc legal actual, el Govern Balear ha de vetllar perquè s'asseguri escrupolosament el respecte als drets humans de tots els ciutadans que viuen a les illes, sigui quina sigui la seva situació legal, posant al seu abast tots els serveis socials que calgui. Els treballadors immigrants, en general, pateixen greus problemes com ara la dificultat d'aconseguir permisos de treball, habitatges dignes, escolarització adequada per als seus fills; la impossibilitat d'accedir a prestacions econòmiques; el difícil accés al coneixement i aprenentatge de la llengua catalana, etc.

ERC és conscient que cal establir una política sobre immigració en una doble direcció: d'una banda, ajudar els països del Tercer Món per impedir que els seus ciutadans hagin d'exiliar-se per motius econòmics, i de l'altra, garantir que aquells que s'estableixin a les illes, igual que els ciutadans del nostre país, puguin viure-hi dignament i sense cap mena de discriminació. ERC proposa, doncs:

1. Que el Govern Balear forci el marc legal i elabori una política global i pròpia sobre immigració.
2. Que el Govern Balear inclogui en les seves prestacions socials i econòmiques tots els residents al nostre país, independentment de la seva situació legal.
3. Que el Govern Balear doni suport a les institucions no governamentals que treballen en aquest camp.
4. Que el Govern Balear potenciï un ensenyament basat en la democràcia i la tolerància, que respecti la diversitat cultural i alhora ofereixi a tots els ciutadans els elements necessaris per al coneixement de la llengua i la cultura pròpies del nostre país.
5. Que el Govern Balear destini el 0,7% del seu pressupost anual al desenvolupament econòmic del Tercer Món, tot coordinant la seva política d'ajut amb el conjunt dels països europeus.

Esquerra Republicana de Catalunya s'adhereix, en aquest sentit, als acords de la Convenció Internacional per a la Protecció dels Drets de Tots els Treballadors Immigrants i Membres de les seves Famílies.

2.2.7. Per una política de joventut integral, participativa i sobirana

2.2.7.1. Joventut, societat, nació i política de joventut

Per definir quina ha de ser l'actuació d'un govern en qualsevol sector social cal primer una definició eficaç del col·lectiu ciutadà objecte d'aquesta intervenció política. Breument, podem definir els joves com una classe social, ja que es tracta d'un període de la vida de les persones que determina un conjunt de problemàtiques específiques, que es poden agrupar en dues grans necessitats: d'una banda la independència personal, i de l'altra la participació dins el conjunt social, o socialització del jove.

Tota política de joventut eficaç es construeix a partir de l'aplicació de solucions a les grans qüestions que afecten i/o preocupen els joves: associacionisme, lleure, accés a la cultura, treball, habitatge, així com sexualitat, objecció i altres qüestions relacionades amb el desenvolupament dels drets personals.

Al nostre país, a més, intervé una situació prou analitzada en el conjunt del programa que aquí cal remarcar: la nació catalana no compta amb estructures d'estat pròpies. Aquest factor no és només negatiu perquè limita les capacitats d'actuació del govern de les Illes, sinó que crea dificultats accessòries a la incorporació del jove dins la societat, i gairebé impossibilita la relació i el treball conjunt entre els joves, les associacions i les institucions de les diferents parts de la nació catalana.

2.2.7.2. Per una veritable política de joventut

Malgrat les dificultats apuntades per a una política de joventut eficaç, derivades de la nostra situació de dependència nacional, cal anotar que el Govern Balear disposa de competències exclusives en les grans àrees següents: joventut, habitatge, cultura, esports i lleure.

La continuada, i reforçada de vegades, intervenció del Govern espanyol, sense una opció estratègica de superació d'aquesta subordinació institucional per part de l'actual Govern Balear, ha incidit negativament en les possibilitats d'una actuació plenament pròpia. Aquest *handicap* s'ha unit durant aquests dotze anys a una reiterada incapacitat de coordinació i cooperació amb el teixit ciutadà. Ha estat una política de joventut

definida per la seva ineficàcia i la seva voluntat continuada de protagonitzar actuacions de façana i de lluïment. Una acció de govern preocupada gairebé només a dotar els joves dels clàssics mecanismes de lleure: xarxa d'albergs de joventut i programes de vacances.

Es fa necessari i urgent, doncs, posar en pràctica una política de Joventut que respongui a les grans necessitats dels joves: accés a la formació i a la cultura, lluita contra l'atur i el treball irregular, consecució d'habitatges dignes, així com a la necessària socialització del jove i la seva participació de forma organitzada o associativa en el teixit ciutadà, i per tant la seva participació activa en el futur nacional del país.

Una política de joventut que centri la seva estratègia en aquesta necessitat és una aposta de futur insubstituïble per al país.

2.2.7.2.1. Secretaria de Joventut i política sobirana

Des d'una perspectiva d'esquerres, s'ha de concebre la política de joventut com a fruit de la coordinació de totes les intervencions del govern que afecten els joves, és a dir, una política integral de joventut a les Balears i Pitiüses. Això implica tres mesures institucionals d'urgència.

1. **Creació d'una Secretaria de Joventut**, interdepartamental, amb plena participació dins el Consell Executiu del govern Balear, que vetlli per l'òptima aplicació dels plans i programes de joventut, coordinant tots els departaments implicats, i en col·laboració amb les altres institucions públiques i organitzacions representatives de la joventut a nivell d'Illes. Aquesta Secretaria de joventut substituiria l'ineficaç model actual d'una Direcció General de Joventut, Menors i Família depenent de la Conselleria de Governació.
2. **Defensar a tots els nivells les competències exclusives en matèria de joventut del Govern Balear.** Iniciar les accions polítiques i institucionals necessàries per tal de posar fi a les interferències negatives del Govern espanyol en la futura política de joventut. En aquest idèntic sentit, donar tot el suport al Consell de Joventut de les Illes Balears la plena representativitat internacional al marge del *Consejo de la Juventud de España*.
3. Cercar amb la resta de governs autonòmics de la nació catalana mecanismes de mútua

relació, d'intercanvi d'informacions i de cooperació institucional per tal d'aconseguir transitòriament unes polítiques de joventut interrelacionades i amb objectius similars per a tots els joves dels Països Catalans.

2.2.7.2.2. Pla Nacional de Joventut

Cal posar en marxa un gran Pla Nacional de Joventut per a aquesta dècada que desenvolupi al màxim les actuals competències, fins arribar a l'assoliment d'un estat propi dins l'Europa unida.

El Pla Nacional de Joventut seguirà, sota el principi de política integral, tres grans línies de treball:

1. **Coordinació institucional.** L'acció de govern Balear estarà coordinada des de la Secretaria de Joventut, però, a més, el disseny i desenvolupament d'aquest pla es farà a partir de la coordinació de totes les institucions. Així mateix cal impulsar un programa d'acord institucional de coordinació entre els governs autonòmics de la nació catalana.
2. **Descentralització i personalització.** Bona part dels problemes que afecten els joves poden i han de ser tractats des de l'àmbit local. En aquest sentit, i recollint la proposta d'ERC de traspassar les competències de Benestar Social als ajuntaments, la Comissió de Coordinació i Seguiment del Pla Nacional de Joventut vetllarà per assolir una real i efectiva desconcentració i descentralització d'aquest Pla, per tal que aquest arribi a la totalitat dels joves i de la forma més propera i personalitzada possible en tot el que fa referència a ajuts, serveis, equipaments i infraestructures públiques. En aquest sentit caldrà un esforç especial a les zones més desassistides.
3. **Participació directa dels joves.** La coordinació institucional ha d'estendre's cap a les associacions juvenils. Si a nivell general el CJIB ha de participar i ser consultat en l'elaboració del Pla Nacional de Joventut, els consells locals de joventut que s'han de crear, i les associacions han de poder intervenir en la seva aplicació als pobles, viles i ciutats del país. Cal aprofundir en fórmules que permetin la prestació d'alguns serveis directament per part de les entitats juvenils.

Es fa necessari, en definitiva, que els joves esdevinguin ciutadans actius amb possibilitats reals de decisió per trobar solucions als seus problemes. Si els mecanismes de coordinació són

fàcilment establirables entre l'Administració i els joves associats, cal prioritzar l'atenció cap als joves amb dificultats d'inserció social i laboral, vetllant per la joventut de les zones rurals, que pateix un dèficit endèmic d'infraestructures i serveis, i lluitar contra tot procés de marginació i promovent la seva incorporació al teixit social. El Govern Balear ha de vetllar perquè tots els joves se sentin partícips d'una mateixa societat, d'una mateixa nació.

Aquest Pla Nacional de joventut es materialitzarà en sis plans sectorials: de promoció de l'associacionisme, de democratització del·leure, d'habitatge de lloguer per a joves, d'accés a la cultura, i de promoció dels drets de la persona i la solidaritat.

2.2.7.2.2.1. Pla Nacional de Promoció de l'Associacionisme

El Govern Balear ha de dotar les associacions juvenils de tots els mecanismes necessaris perquè aquestes puguin respondre als interessos de la joventut i al repte d'arribar a una major nombre d'infants i de joves d'arreu de les Illes.

Garantir el desenvolupament dels consells de joventut locals fins que esdevinguin una autèntica xarxa a tot el territori per al contacte i la cooperació juvenil.

El Consell de Joventut de les Illes Balears serà considerat en tot moment com l'interlocutor més vàlid a nivell juvenil, de fet, no només de dret, i el govern Balear hi establirà tots els protocols o convenis necessaris amb les diferents administracions, per tal d'assumir aquesta responsabilitat, preservant en tot moment la seva independència de la política interna de la Direcció General de Joventut o altres estructures del Govern Balear o d'altres estructures.

Es promouran, en col·laboració amb el CJIB i les grans associacions juvenils, tots els mecanismes possibles de relació entre l'associacionisme de les Illes i el de la resta de la nació catalana.

Es posarà en marxa, juntament amb les entitats juvenils i el CJIB, un programa específic de promoció de l'associacionisme entre les dones joves, ja que aquestes tenen un nivell més baix de participació que els homes.

A nivell de promoció econòmica, amb la posada en marxa d'un marc legislatiu que afavoreixi una associacionisme ampli i plural, en el qual prevaleixi el principi de:

1. Priorització de la cogestió com a fórmula per

oferir serveis als joves des de les mateixes associacions. Aquesta fórmula respon de manera idònia al concepte de coordinació entre institucions i associacions.

2. Creació d'un fons de crèdit preferencial per a les associacions que permeti la professionalització indispensable i a la modernització de la gestió.
3. Generalització de la política de convenis com a forma òptima de subvenció, fruit d'una veritable relació d'informació i compromís entre administració i entitats juvenils.

A nivell d'infraestructures, caldrà una planificació de les necessitats a totes les Illes i la necessitat que allí on sigui possible aquests serveis immobles siguin gestionats per les entitats juvenils:

1. Assoliment d'una xarxa d'equipaments juvenils mitjançant una pla específic amb tres objectius: dotar les associacions de locals, desenvolupar per tot el territori una xarxa de casals i equipaments de joves, i garantir-ne l'ús i la participació dels joves.
2. Desplegament definitiu d'una xarxa de serveis d'informació juvenil que abasti tot el territori, informatitzada i coordinada amb el govern Balear, els ajuntaments i les associacions juvenils de la zona.

Un dels objectius d'aquest pla serà l'aproximació dels joves a l'interès per la intervenció activa en els afers col·lectius, i per tant l'assumpció del seu paper en el futur del nostre país. El creixement i la consolidació d'un associacionisme compromès amb la societat i la nació que compartim, en els diferents sectors de l'activitat dels joves, servirà per assolir tres grans objectius estratègics per al nostre futur nacional: afermament de la consciència de comunitat nacional entre els joves; no rebuig i acostament, crític sempre, als mecanismes de decisió i intervenció en els afers públics; i formació i adquisició d'experiències organitzatives i de grup de cara a la seva participació en el cos social, institucional i polític de la futura Catalunya.

2.2.7.2.2.2. Pla Nacional de Promoció del lleure

Cal apostar per una utilització del lleure en el sentit més formatiu possible com a via de desenvolupament de les potencialitats del jove. En aquest sentit cal prioritzar:

1. Els ajuts per millorar la formació dels animadors sòcio-culturals, respectant els

mètodes pedagògics específics de cada associació.

2. **Reconeixement social de la figura de l'animador sòcio-cultural**, i consideració institucional dels joves amb aquest tipus d'estudis realitzats.
3. **Coordinació dels responsables de la xarxa d'albergs de joventut amb els ajuntaments**, per tal d'ampliar-la, millorar-la i gestionar-la conjuntament. Fer dels albergs llocs de trobada i de relació entre els joves, fent desaparèixer les traves actuals en aquest sentit, bàsicament d'horaris i de manca d'intimitat.
4. Generalització de l'esport de base, tant a nivell escolar com de vacances, amb instal·lacions de qualitat a totes les illes, amb estreta col·laboració amb els ajuntaments i el món de l'ensenyament.
5. Implicació de les entitats juvenils en els programes internacionals d'intercanvi de joves, i incrementar aquets programes per tal de promoure l'assumpció de la ciutadania europea entre els joves.
6. **Coordinació amb la resta d'instal·lacions de lleure dels Països Catalans** per tal de promoure campanyes i programes conjunts, entre elles, prioritàriament, els de tipus intercanvi, amb el ple funcionament durant tot l'any.

2.2.7.2.2.3. Pla Nacional d'Habitatges de Lloguer per a Joves

L'habitatge propi és un element indispensable per al desenvolupament del jove com a persona independent i adulta, ja sigui sol o en parella. Cal posar fi al procés actual de creixement del percentatge de joves que han de romandre a les llars familiars perquè no els és possible accedir al mercat d'habitatges de lloguer o de propietat, fet causat per tres factors principalment: els alts preus del mercat lliure d'habitatge, la precarietat de les contractacions laborals dels joves, i els sous baixos.

El model del Pla Nacional d'Habitatge per a Joves serà el de lloguer, per dues grans raons: l'alt cost de compra, i per facilitar la creixent mobilitat laboral del mercat de treball cada cop més internacionalitzat.

El lloguer a pagar seria perceptual sobre els

ingressos i les persones, i se'n dedicaria una part a través del Patronat al manteniment i un estalvi forçós. Aquest Pla d'Habitatge que inicialment necessitaria una gran inversió pública, es veuria amortitzat a partir del moment que els ingressos dels lloguers creixessin amb la prosperitat dels usuaris a causa de l'aplicació de criteris de proporcionalitat als ingressos. Aquest factor produirà com a resultat un fet bàsic per a l'èxit d'aquest pla social: la continuada incorporació de nous joves a aquests habitatges, ja que a aquells que hagin assolit salaris alts els resultarà més econòmic l'accés als preus del mercat.

Juntament a aquest Pla Nacional d'Habitatge, el Govern Balear, amb la cogestió de les universitats, en crearà un d'específic per facilitar habitatges als estudiants que no poden desplaçar-se de les seves llars.

2.2.7.2.2.4. Pla Nacional d'Ocupació

Si l'habitatge és un element bàsic per a la independència del jove, el treball és insubstituïble, és un dret fonamental. La situació laboral actual ve definida per una precarietat clara i rotunda en l'ocupació: juntament a l'alt índex d'atur, la meitat de les contractacions no arriben als sis mesos de durada, i gairebé un 30% dels treballs es fan sota condicions irregulars, quan no sense contractació o amb contractes "escombraria".

Tot i que cal fer una política general d'ocupació a nivell de tota la ciutadania, pel que fa als joves, i amb especial atenció a la dona, s'aplicaran les següents mesures especials:

1. Suport i assessorament dels plans d'ocupació juvenil municipals, així com els serveis d'autocupació, perquè deixin de ser en molts casos instruments basats en la bona voluntat per la manca de recursos.
2. Pla especial de formació i reciclatge continuat, programat en coordinació amb els agents econòmics, per tal que aquests aprenentatges tinguin una sortida garantida al mercat de treball, continuament en variació.
3. Control i erradicació de l'economia submergida que porta a situacions d'explotació laboral per a molts joves.
4. Revisar les mesures actuals de promoció de l'ocupació, ja que estan basades en mecanismes contractuals que provoquen una continu rotació de treballadors. S'afavoriran les contractacions perllongades, no inferiors a

un any, per tal d'evitar la precarietat en el treball, la inseguretat laboral i l'eliminació del procés d'aprenentatge.

5. Superant l'actual legislació provocada per la reforma del Mercat Laboral en plans d'ocupació juvenil que garanteixin les plenes prestacions social un sou digne.
6. Suport a la contractació de joves a les petites i mitjanes empreses amb importants beneficis fiscals, per tal d'afavorir el sector productiu propi del país, i el potencial captador més important de treballadors joves.
7. Avançar cap a la gratuïtat dels serveis públics per als joves aturats, i facilitar l'accés a habitatges entre altres mesures de lluita contra la marginació. Estudiar l'establiment d'una línia especial de salaris d'inserció a canvi de treballs d'interès col·lectiu i/o formació.
8. Mesures de manteniment del lloc de treball per als joves que s'incorporin al servei militar o a la prestació social substitutòria.

2.2.7.2.2.5. Pla Nacional d'Accés a la Cultura

Cal facilitar al jove l'adquisició de les pautes de socialització necessàries per al seu acoblament a la societat on viu, el coneixement del seu país i la situació en la qual es troba des del punt de vista històric, així com l'assoliment d'una consciència crítica i reflexiva respecte a tot el que l'envolta. Es fa indispensable potenciar els lligams d'identitat nacional, cultural i lingüística dels Països Catalans. En aquest sentit, per aquest Pla s'establiran tots els mecanismes d'interrelació entre el món de l'associacionisme i el·lleure amb el món de l'ensenyament. En aquest sentit:

1. Facilitar amb recursos econòmics i infraestructurals l'actuació conjunta de l'associacionisme de tot el territori nacional. Cal apostar decididament i perdre la por als anomenats intervencionismes.
2. Vetllar perquè tot l'ensenyament públic, des del pre-escolar fins a l'universitari, respongui als principis de catalanitat.
3. Promoció de l'associacionisme, de la seva participació i representació en el món de l'ensenyament, en tots els òrgans no governamentals de decisió i intervenció en els plans d'estudi i de docència.
4. Acció permanent en tota la xarxa

d'equipaments juvenils de promoció del consum cultural, sense oblidar la potenciació i millora de serveis de les biblioteques i sales de lectura, audició i autoaprenentatge (àudio-visual, informàtic, etc.).

5. Promoció de la participació activa dels joves i de les associacions en tots els programes de difusió i promoció de la cultura catalana.
6. Programes específics per a la integració plena a la realitat lingüística i nacional de Catalunya per als fills de ciutadans catalans originaris d'altres països, atenció especial en cas que la zona on visquin les famílies sigui majoritàriament amb aquestes característiques. Facilitar les ofertes culturals en les zones perifèriques de les grans ciutats, generalment mancades de recursos culturals.

2.2.7.2.2.6. Pla Nacional de Promoció dels Drets de la Persona i de la Solidaritat

Entenem que cal un pla nacional que promogui l'ús amb les màximes garanties de les llibertats nacionals, que desenvolupi l'expressió d'actituds solidàries i que lluiti contra qualsevol tipus de discriminació o restricció a l'expressió del jove. Les principals qüestions en què caldria intervenir serien: dret a la lliure sexualitat, drets de la infància, integració de disminuïts, delinqüència i presons, drogodependències, Sida, i lluita contra el racisme, la xenofòbia i la discriminació sexual, solidaritat i educació per la pau, amb un projecte específic sobre el servei militar i l'objecció de consciència.

1. **Dret a la lliure sexualitat.** Cal reconèixer socialment qualsevol opció sexual i elaborar mesures antidiscriminatòries envers l'homosexualitat.
 - Promoure l'elaboració d'una nova llei de l'avortament, que sota el principi de lliure decisió de la dona i d'atenció gratuïta sigui de terminis i no de supòsits.
 - Programes d'educació i atenció sexual tant a nivell ciutadà com a les escoles i centres d'educació.
 - Ampliació dels centres de planificació a tots els CAP i serveis d'atenció a la joventut amb programes específics de control i assessorament de la maternitat.
2. **Drets a la infància.** Compliment de la llei de protecció de menors amb plenes garanties, amb ajuts eficaços als infants que viuen en

ambients marginats. Creació d'una xarxa pública d'escoles bressol des de la primera infància.

3. **Integració dels disminuïts.** Tota persona té el dret a ser respectada en la seva individualitat. Es garantirà el dret a la diversitat i a la diferència dins el context de tota la societat:
 - Campanya permanent de sensibilització que arribi a tots els sectors ciutadans.
 - Supressió progressiva dels impediments educatius, laborals, socials i arquitectònics.
4. **Sida.** Cal rebutjar tota política repressiva o paternalista respecte a la llibertat sexual o als afectats per aquesta malaltia. Campanyes d'informació als centres d'ensenyament i serveis d'atenció als CAP gratuïts.
5. **Drogodependències.** Aquest greu problema de marginació necessita a nivell preventiu l'eficàcia en el conjunt d'aquest Pla Nacional de Joventut. Tot i així podem reforçar aquesta actuació amb un pla d'actuació conjunta del moviment juvenil i l'Administració pública de cara a la prevenció del consum i reinserció.
6. **Delinqüència, majoria d'edat penal i presons.** Cal prevenir la delinqüència mitjançant mesures de reinserció socio-laboral davant l'alternativa de la presó. Cal aplicar ajut i educació enlloc de repressió i clausura.
 - Equiparació de la majoria d'edat penal a la civil. Fins que això no s'aconsegueixi, cal que els joves entre els 16 i els 18 anys no ingressin a la presó, sinó que es beneficiïn d'un tracte diferenciat.
 - Reforma del sistema penitenciari amb una dignificació de les condicions de vida a la presó amb l'objectiu de reinserir plenament el pres en la societat un cop complerta la pena. Posada en marxa a nivell global de les *probation*.
7. **Racisme, xenofòbia i discriminació sexual.** Cal una política que garanteixi la igualtat d'oportunitats per a tots els joves sense discriminacions de cap tipus, i que arribi, en especial, a les escoles i al món laboral.
8. **Solidaritat i educació per la pau.** Cal incloure l'educació per la pau a tots els nivells de l'ensenyament, ja siguin reglats o no reglats. Cal despotenciar els valors de

l'elitisme en l'educació i l'excessiva competitivitat.

Aquest programa d'educació per la pau promourà els valors de la solidaritat la cooperació, el diàleg, la llibertat d'opinió, i en general tots aquells que garanteixin viure en la pluralitat.

Suport a totes les iniciatives que fomentin la cooperació, amb el desenvolupament de programes d'intercavi amb grups de joves d'altres països.

2.2.7.2.7. Servei militar i objecció de consciència

Entenem que l'existència del servei militar obligatori (SMO) és un atemptat contra la llibertat i la integritat del jove, a més de representar una relíquia antidemocràtica. Entenem, a més, que l'exèrcit espanyol és rebutjat per la majoria dels joves catalans per exèrcit i per espanyol. L'objectiu final és la supressió del reclutament obligatori (ja sigui SMO o prestació social substitutòria) i l'amnistia general per a tots els objectors, jutjats o en espera de judici.

Fins aleshores, i en període de transició, caldrà aconseguir:

1. En relació al servei militar obligatori:
 - Promulgació de la Carta dels Drets del Soldat, drets civils reconeguts per la Constitució espanyola i la declaració dels Drets Humans, entre els quals hi ha el dret de sindicalització i de vaga.
 - Abolició del règim penal militar en benefici de l'exercici del dret civil per als joves que estiguin fent el SMO.
2. En relació a l'objecció de consciència i la prestació social substitutòria:
 - Reconeixement de l'objecció de consciència dels objectors, a exempció del servei militar, mitjançant una llei orgànica que prèviament es presentaria a la Mesa del Congrés de Diputats en forma de proposició de llei des del Parlament Balear, amb els següents punts prioritaris:
 - Possibilitat d'objectar durant la realització del servei militar.
 - Equiparació de la durada de la PSS a la del SMO.
 - Eliminació del tribunal que jutja els motius de consciència dels objectors, amb l'acceptació de qualsevol objector

amb només la seva pròpia declaració.

- Control de la PSS, que en cap cas podrà treure un lloc de treball existent o de creació necessària.
- Amnistia general per a tots els objectors reconeguts que portin més d'un any esperant destinació.
- Promoció de l'objecció de consciència com a alternativa al SMO.
- Promulgar una amnistia general per als insumisos a la PSS.

2.2.8. Esport

Conscients de la importància que el temps lliure pren i prendrà en el futur, tant qualitativament com quantitativament, fins i tot com a conseqüència de l'atur, ERC considera irrenunciable el dret dels ciutadans a l'exercici de l'activitat física i de l'esport. Per això afavorirà la creació d'una Conselleria d'Esports que atengui específicament aquestes necessitats de la societat. Una Conselleria que organitzi les activitats lúdiques i l'activitat física fora de l'àmbit professional.

Consegüentment ERC proposa mesures i accions legislatives que volen millorar l'ensenyament de l'educació física i la promoció de l'esport tant en el seu vessant escolar i de lleure com en el de l'alt nivell.

Tota aquesta exposició de principis es redueix a una millora en tots els sentits, tant en l'aspecte d'educació física i de promoció de l'esport, des del nivell escolar fins al competitiu.

Les propostes que formula ERC són:

1. Facilitar l'intercanvi esportiu (idees, equip, etc.) amb la resta de la nació catalana i dels països europeus.
2. Signar convenis amb la Conselleria d'Educació (transitoriament, amb el MEC espanyol) per dotar tots els centres d'ensenyament de professors i monitors preparats per impartir l'esmentada ensenyança dels distints esports.
3. Fer possible la creació de controls mèdics obligatoris i gratuïts per a tots els esportistes no professionals.
4. Elaborar la documentació bàsica mitjançant tots els estaments esportius, la qual servirà com a banc de dades de la política esportiva a practicar.

5. Elaborar un llibre blanc de totes les instal·lacions esportives de la nostra comunitat per la seva correcta utilització per a tots els practicants.
6. Valorar esportivament i econòmicament la Universiada 99 per una comissió d'experts, i segons sigui l'esmentada valoració, obrar en conseqüència.
7. Participació dels esportistes de les Illes a les futures seleccions catalanes dels diversos esports.

2.2.9. Medi ambient

La defensa del medi ambient no és una moda, és una necessitat per al funcionament del planeta, i per tant per a la vida tal com l'entendem. El medi ambient no és un conjunt d'idees, problemes i necessitats que puguin emmarcar-se en una sectorial de la política. El medi ambient i l'ecologisme que propugna ERC incideixen sobre tots els aspectes de la societat actual. Per aconseguir canviar la realitat actual cal una veritable conscienciació dels problemes ambientals (anàlisi de la situació, reflexió i assumpció de les conclusions a què s'ha arribat). Per introduir el canvi d'hàbits que és necessari per transformar la societat cal basar-se en l'educació ambiental. Aquesta, però, no ha d'entendre's com una assignatura més d'escola, sinó que des de la seva interdisciplinarietat, la seva funció ha de ser la d'incrementar la capacitat crítica de les persones i la de generar voluntats per transformar la situació actual, mitjançant el canvi de l'escala de valors predominant en la societat del consum. Cal, doncs, ser crítics amb la societat del malversament.

Durant els últims segles, és a dir, des que s'inicia l'actual sistema econòmic amb la Revolució Industrial, l'augment de la producció ha estat la principal finalitat humana. La majoria dels processos i instruments que s'han desenvolupat han estat en aquest sentit. Les conseqüències a llarg termini d'aquest tipus de creixement econòmic i desenvolupament social ens han portat al quasi esgotament dels recursos, a la degradació ambiental i a la pèrdua de diversitat cultural. S'han generat, doncs, problemes complexos, de desenvolupament incert i de magnitud imprevisible que evolucionen molt ràpidament.

Davant aquest model de creixement, ERC proposa un model de desenvolupament sostengut, que tinguí en compte la producció, però també la renovació dels béns que

s'extreuen de la naturalesa. Proposa, doncs, un canvi d'enfocament: passar del sistema productiu a un sistema reproductiu que tinguí en compte les necessitats humanes, però també les disponibilitats de la terra.

El programa d'ERC és un reforç per mantenir la qualitat del medi ambient i, per tant, la qualitat de vida humana i aconseguir un desenvolupament econòmic i social adequat i racional. Es basa en la protecció de l'atmosfera (canvis climàtics, esgotament de la capa d'ozó...), dels recursos naturals (pèrdua de sòl, erosió, biodiversitat...), en la protecció de recursos hídrics continentals i marins (torrents, freàtics, Mediterrània...), en la gestió ambiental racional (funcionaments administratius), en el tractament de residus sòlids i urbans (reciclatge...), en els drets dels animals (vivisecció, prohibició de les curses de braus...) i en l'ús de l'energia.

Els quatre eixos fonamentals d'actuació són: l'energia, la recuperació de residus, el medi aquàtic i la protecció del territori. En tots ells hi és implícita l'ordenació del territori, una ordenació que ha de tenir com a primera finalitat l'apropar-se tant com sigui possible a l'establiment d'un veritable equilibri econòmic i social descentralitzat.

Abans d'entrar en el contingut d'aquest apartat del programa, des d'ERC volem agrair l'esforç realitzat pel Grup Balear d'Ornitologia (GOB) en l'elaboració del document *Propostes ecologistes sobre política ambiental*, les quals han estat recollides pel nostre partit.

2.2.9.1. Legislació

Pel que fa a la legislació en matèria de medi ambient, ERC proposa l'impuls d'una legislació general, la unificació de les competències ambientals i la participació ciutadana en la informació i presa de decisió. Així mateix, exigim el traspàs de totes les competències que encara estan en mans de l'Estat espanyol.

Les propostes es concreten en:

- La creació d'una Conselleria de Medi Ambient, que coordini l'acció d'altres Conselleries implicades en aquesta matèria (Agricultura, Obres públiques, etc.)
- Modificar el Decret que regula els estudis d'impacte ambiental, amb l'objectiu que els dictàmens siguin vinculants.
- Aprovar una Llei general del medi

ambient.

- Modificar la Comissió Balear del medi ambient, a fi d'incloure la participació d'entitats no governamentals als òrgans decisoris.
- Incloure la participació de representants ecologistes als Consells d'Administració de les empreses públiques.
- Posar en marxa un Pla d'Ambientalització interna a les oficines de l'Administració.

2.2.9.2. Propostes per al medi ambient

2.2.9.2.1. Energia

És del tot evident que per garantir la sobirania de la nació catalana cal un bon nivell d'independència energètica. Per afirmar-la i assegurar la integritat i sanitat del territori, és important un ús racional de l'energia. Per aconseguir-ho, cal un canvi de fonts energètiques i d'estratègies. Els tres pilars bàsics del Pla Energètic necessari per arribar a una política energètica de futur i de progrés seran:

1. La descentralització de la generació d'energia
2. L'estalvi de watts
3. La incorporació d'energies renovables

L'aplicació d'aquests tres eixos d'actuació permetrà que des de les Illes donem resposta als grans problemes que afecten la biosfera.

2.2.9.2.1.1. Combustibles fòssils

2.2.9.2.1.1.1. Ús industrial

1. La recuperació i el reciclatge efectiu de residus permetrà un estalvi important de matèries primeres i d'energia.
2. Cal revisar els combustibles utilitzats. És preferible l'ús de les **energies directes** abans que la utilització de l'electricitat procedent de les centrals termoelectriques.
3. Incorporar com a combustible directe majoritari però temporal el gas natural, i recuperar tots els calors residuals que es perdrien, aconseguint així un tipus concret de cogeneració.
4. El calor que necessiten els processos industrials haurà de procedir de **fonts renovables**; cal, però, optimitzar i revisar els processos.

5. En cas que s'utilitzin altres combustibles fòssils és important acoplar al procés sistemes de **depuració de fums**.

2.2.9.2.1.1.2. Transport

1. Impulsar al màxim el **transport públic** enfront el transport privat. És important dedicar esforços en la xarxa ferroviària enfront els eixos de gran velocitat.
2. Adoptar mesures idònies i innovadores en la **regulació de trànsit** per tal que el transport públic sigui àgil i eficaç.
3. Passant a l'àmbit del transport privat, s'han d'incorporar progressivament els **combustibles tous** (benzina sense plom) i la catalització.
4. Millores en el **consum** de combustibles i en els dissenys dels prototipus.
5. Un govern progressista ha d'incorporar **combustibles alternatius** procedents, sobretot, d'excedents i residus propis. És important donar sortida als excedents agrícoles en forma d'etanol, i és interessant donar sortida als residus orgànics ramaders en forma de metà.
6. Introduir l'ús de **cotxes de baix consum**, elèctrics o mixtos (etanol-elèctrics). Per tal d'assajar-ne el funcionament, la flota pública de transport incorporarà aquests prototipus (cotxes oficials, busos, aparells de neteja, etc.).
7. Promoció de l'ús de la **bicicleta** com a transport ecològic, econòmic i sa.

2.2.9.2.1.1.3. Centrals termoelectriques

1. Cal evitar la construcció de noves centrals mitjançant l'estalvi energètic i el desenvolupament d'energies renovables.
2. Mentre es continuï utilitzant derivats del petroli i del carbó en la generació d'electricitat, és convenient un sumatori de **sistemes de depuració**, és a dir, la neteja de la matèria primera sumada a la neteja dels gasos i evitar la salinització de l'Albufera de la Pobla.

2.2.9.2.1.1.4. Calefacció

L'ús de combustibles fòssils en la calefacció i l'escalfament domèstic serà progressivament substituït per mesures d'aïllament sumades a l'ús

zonal d'energies alternatives.

2.2.9.2.1.2. Estalvi

1. L'estalvi energètic, i en concret el domèstic, és una condició indispensable per a la penetració de les energies renovables descentralitzades.
2. El Govern Balear ha de regular el mercat dels megawatts per tal que s'incrementi l'oferta i el consum de materials per a l'estalvi.
3. La companyia elèctrica s'ha d'implicar en el mercat i ha d'agilitar i incentivar el consum de l'estalvi.
4. Tot el sector de la construcció caldrà que utilitzi tècniques d'aïllament d'edificis per tal d'optimitzar-ne la refrigeració i la calefacció.
5. És del tot necessària una incorporació progressiva de la informàtica en la regulació de les necessitats d'energia (edificis intel·ligents).
6. Les proves de condicionament per a l'estalvi d'energia es començaran i progressaran a partir de l'Administració pública.

2.2.9.2.1.3. Energies alternatives

1. Els plans locals de generació d'energia seran factibles si abans hem adoptat importants mesures d'aïllament i estalvi.
2. L'aplicació progressiva de l'ús passiu de l'energia solar i la seva conversió tèrmica a baixa temperatura permetran una bona calefacció d'espai i d'aigua, en principi a l'hosteleria i habitatges aïllats.
3. La conversió tèrmica, a temperatures mitjanes i altes, de la radiació solar, permetrà la generació local d'electricitat, que també pot abastir les necessitats del teixit industrial i dels sectors primari i terciari.
4. Incrementar l'experiència fotovoltaica i transportar-la des de les zones rurals a les zones urbanes (barris i illes de cases).
5. L'energia eòlica aprofitada de manera òptima pot resoldre les necessitats domèstiques, de transport i les d'alt consum d'electricitat.
6. Caldrà avaluar els excedents o residus de biomassa forestal i agrària susceptibles d'un aprofitament local amb finalitats energètiques i de compostatge.
7. El sumatori d'energies renovables i

descentralitzades, flexibles i econòmiques, ha de fer totalment viable el canvi d'energies.

2.2.9.2.2. Tractament dels residus urbans

L'objectiu serà un tractament controlat i al mateix temps un estalvi màxim de materials i energia.

El primer objectiu serà eliminar els abocaments incontrolats i en segon lloc la reducció i progressiva eliminació d'abocaments controlats. Perquè això sigui possible caldrà recuperar materials i energia.

Els eixos vertebradors del tractament seran els següents:

1. **Recollida selectiva en origen.** És necessària una gran campanya informativa que abasti tot els sectors de la societat. La selecció serà exitosa si els materials es recullen periòdicament i puntualment dels contenidors. Les mesures de recuperació més habituals seran les següents:

A domicili, dues bosses, una per a matèria orgànica i una altra per a materials recuperables.

Contenidors al carrer per a alguns materials:

- Vidre: campanya a nivell nacional de supressió d'envasos de plàstic a favor de tornar a utilitzar el vidre.
- Paper i cartró: recuperar la figura del pedacer.
- Roba; fusta i mobles; piles; metalls; olis de motor.

Juntament amb la recollida selectiva, els tècnics ambientals impulsaran campanyes d'ús de paper reciclat per part de les administracions, i l'ús de plàstic degradable o cartró per part del comerç amb previ conveni ambientalistas-Administració-comerciants; promoció de l'ús de l'envàs de vidre.

2. **Tractament del residu no recuperat.**

Abocament incontrolat: tancament i neteja i, com a pas intermedi, abocament controlat.

Abocament controlat: solució transitòria, no definitiva.

Incineració: en residus hospitalaris, prohibició i implantació dels sistemes d'autoclau. Previ a aquest tractament, els

residus hauran de ser seleccionats i recollits de forma selectiva. En el cas de plantes instal·lades, exigim control de les emissions, conèixer el nivell de dioxines i HCl entre d'altres. Les cendres han de ser abocades adequadament.

Planta de compostatge: cadena de selecció de materials recuperables que vagin afegits a la matèria orgànica. Després es fermentarà la matèria orgànica per obtenir compost (adob). Caldrà filtrar les pudors.

Com més efectiva sigui la recollida selectiva en origen i la recollida selectiva en planta s'obtindrà un compost amb més qualitat i menys impureses.

Els adobs no comercialitzats seran subvencionats per l'Administració i es podran utilitzar no solament en agricultura, sinó en l'àmbit forestal adobant repoblacions en zones de progressiva desertització.

2.2.9.2.3. Torrents i medi aquàtic

Problemes greus afecten les nostres Illes: salinització de les aigües, sobreexplotació dels aqüífers, contaminació, etc.

Actualment, tothom s'adona de dues realitats manifestes: l'aigua és un recurs natural-limitat i, **ahora, imprescindible**. En canvi, la demanda és de cada cop més forta i creixent, especialment la derivada dels usos residencials i turístics.

Per tant, cal una gestió que promoció l'estalvi, tant individual com col·lectiu (hosteleria, indústries, empreses, etc.), acompanyada d'una nova visió dirigida a la gestió integral de tots els recursos sota la premissa que col·loca l'home dins de la natura, reflexionant sobre el tipus de desenvolupament més convenient per a cada territori.

Davant això, les solucions que promouen les distintes administracions públiques consisteixen bàsicament en la construcció de grans infraestructures: plantes dessaladores, transvassament de la Marineda i de la Costera, operació *barco*, etc. Són mesures faraòniques que no solucionen el problema de fons.

Cal que considerem l'aigua no només com un recurs natural per a l'home sinó també com un element que té la seva funció en els ecosistemes naturals i que, per tant, també és un element bàsic per al seu funcionament. Quan això succeeixi d'aquesta manera, partint d'aquest fet tothom es podrà sentir beneficiat, el medi ambient que ens envolta i els mateixos éssers humans. d'una

rigorosa i eficaç gestió de l'aigua.

Aquest model expressat, malauradament, no és utilitzat en l'actualitat. Avui dia, l'home explota aquest recurs sense respectar-ne la seva condició natural. Com a màxim en els casos més avançats es porta a terme una política de tapar forats, com ara l'augment de la construcció de depuradores sense que això signifiqui resoldre el problema d'origen, és a dir, per què cal posar una depuradora, quina o quines són les causes que propicien la contaminació existent.

Cal racionalitzar l'ús de l'aigua i economitza-la al màxim per garantir el consegüent benefici per als ecosistemes afectats.

Amb una gestió adequada de l'aigua el nostre litoral i la Mediterrània en general podran mantenir el seu equilibri ecosistemàtic, sempre que s'actui en un mateix marc de coordinació entre els diferents països mediterranis.

2.2.9.2.4. Els espais naturals

La política seguida pel govern del PP al front del Govern Balear en matèria d'espais naturals i la seva protecció, pot semblar, si més no sobre el paper, una política acceptable encaminada a protegir tots aquells espais que encara guarden un cert equilibri entre l'home, la natura i totes les espècies animals i vegetals que tenen el seu hàbitat en aquestes àrees. S'ha fet una llei encaminada a preservar els espais naturals i les espècies naturals i vegetals; el problema, però, rau en la tímida aplicació que ha tenguut aquesta llei, ja sigui per interessos econòmics, manca de pressupostos adequats per gestionar les zones protegides o protegibles i, sens dubte, interessos electorals en forma de permissibilitat per fer actuacions que alteren diversos ecosistemes i especulació urbanística en els terrenys veïns.

2.2.9.2.4.1. La gestió dels espais naturals

Les mesures que caldria aplicar per poder conservar correctament els recursos naturals primaris, protegir els espais naturals i salvaguardar la flora, la fauna i la gea, passen per protegir de forma efectiva la cadena d'espais naturals, les planes eixutes de l'interior, les zones humides del-litoral i les diferents serralades, boscos, torrents i altres zones humides que per raons de riquesa paisatgística, natural o faunística mereixen ser protegides segons l'esperit de la Llei d'Espais Naturals.

Els criteris a seguir són molt clars: **tots els espais**

naturals, tots els ecosistemes, estan relacionats i han de ser protegits com un tot unitari i no de forma individual, ja que cada ecosistema forma part d'una cadena que no s'ha de trencar.

2.2.9.2.4.2. La població i els espais naturals

Protegir els espais naturals també vol dir protegir la gent que viu en aquells espais naturals.

La major part dels espais que anomenem naturals són zones transformades per l'home i convertides en conreus o pastures al llarg dels segles. Malgrat aquesta transformació, l'equilibri entre l'home i la natura s'ha mantingut, i petites zones encara resten intactes d'agressions o transformacions. La legislació actual permet que aquelles activitats no lesives a l'entorn natural puguin continuar desenvolupant-se sota la forma de parc natural o zona de prepare.

Cal donar viabilitat econòmica al manteniment de les formes d'explotació de les zones afectades per espais naturals, ajudar amb tecnologia o subvenció si cal per evitar l'antipatia de la gent del país davant la declaració d'espai protegit de les zones que tradicionalment ha explotat. El camp de l'agricultura ecològica, el manteniment de les cabanes de bestiar boví, ovi i caballar i com a complement al turisme i l'esport d'aventura. Però, això sí, el turisme i el lleure només com a complement.

2.2.9.2.5. Propostes concretes per al medi ambient

2.2.9.2.5.1. Energia

Elaboració d'un pla energètic amb l'objectiu de reduir el consum d'energia i de descartar la construcció de noves centrals tèrmiques.

Tancament de la central tèrmica de Sant Joan de Déu.

Seguiment i aplicació estricta de la legislació d'estalvi energètic i aïllament d'edificis.

Incentivar la instal·lació i el desenvolupament de les energies alternatives de cada una de les comarques en funció de les seves característiques naturals.

Incentivar la instal·lació i el desenvolupament de l'energia solar.

Progressiva incorporació de la informàtica a la regulació de les necessitats d'energia (edificis intel·ligents), sobretot als edificis turístics i de l'administració.

Incentivar la inversió en automòbils ecològics, davant la fabricació de cotxes voladors antiecològics. Prioritzar aquesta mesura en el transport públic.

Incentivar la recuperació d'excedents i residus convertibles en etanol i metà respectivament, i utilitzar-los com a combustibles útils per al transport.

Evitar noves esteses elèctriques en els espais naturals i substituir progressivament les existents.

2.2.9.2.5.2. Residus industrials

Qui contamina es reconverteix. Aplicació d'auditories i un cànon de reconversió.

Incentivar canvis en els processos productius més contaminants.

Recollida selectiva, valorització i reciclatge. Borsa de residus i informadors.

Tractament, inertització i eliminació en l'indret on es generen.

Deposició controlada i d'uniproducció en els polígons industrials si no ha estat possible recuperar-los.

2.2.9.2.5.3. Residus urbans

Disseny d'una estratègia de reducció en origen que prevegi, entre d'altres, la conscienciació ciutadana, ajudes i assessorament als comerços (per eliminar els productes habituals que no són reciclables i per als quals existeix una alternativa), implantar els envasos retornables, etc.

Ampliar la recollida selectiva en origen.

Reciclatge dels materials recuperables.

La matèria orgànica serà tractada en plantes de compostatge.

Habilitar abocadors estrictament controlats per al rebuig sobrant de la recollida selectiva, reciclatge i compostatge.

Elaborar una proposició de llei que reguli la veracitat del fet que els productes reciclats hagin estat produïts en processos industrials no contaminants.

2.2.9.2.5.4. Aigües

Incentivar l'estalvi d'aigua, tant individual com col·lectiu:

campanyes de sensibilització ciutadana.

instal·lar comptadors individuals.

establir tarifes progressives.

fomentar sistemes de reg i cultius de baix consum.

fer un pla d'estalvi d'aigua a les instal·lacions hoteleres.

reduir les fuites de les conduccions.

aprofitar les aigües pluvials.

Gestió integral de tots els recursos hídrics integrant l'home dins dels sistemes naturals.

Incentivar la coordinació entre tots els països mediterranis per fer front a tots els problemes que afecten la Mediterrània.

Depuració i reutilització de totes les aigües urbanes.

Perquè les depuradores d'aigües urbanes siguin funcionals cal que el sector industrial depuri en origen.

Prendre mesures per evitar la sobreexplotació, salinització i contaminació dels freàtics, amb unificació d'actuacions i supervisió per un organisme supramunicipal:

establir una moratòria en l'explotació de nous pous.

segellar aquells pous salinitzats.

fer un inventari i control dels pous existents.

vigilar l'ús i el volum d'aigua extreta dels pous.

invertir en investigació hidràulica.

Regular des d'una perspectiva ecològica la instal·lació d'estructures que impedeixen el funcionament de la dinàmica litoral i evitar la despesa innecessària de regeneració de platges.

Limitar el creixement urbanístic i turístic:

suspendre la concessió d'autoritzacions de nous establiments turístics.

no aprovar la construcció de nous camps de golf.

aprovar una llei a fi d'impedir el reg amb aigües subterrànies als camps de golf anteriors a la llei.

no autoritzar noves urbanitzacions residencials.

2.2.9.2.5.5. Espais naturals

Protegir formalment com a mínim aquells espais que preveu la LEN.

Protecció de tots els sistemes de manera global.

Dissenyar un model específic de protecció de la Serra de Tramuntana.

Canviar l'actual sistema d'explotació de les masses boscoses per un de menys antropocèntric i més respectuós amb el sistema natural.

Facilitar la viabilitat econòmica a la gent que viu en els espais protegits. Incentivar l'agricultura ecològica en coordinació a la que s'aplica en diversos països europeus, i alhora subvencionar l'activitat des de les institucions.

Manteniment de les explotacions ramaderes.

Dotació econòmica i d'infraestructures suficients per als pares naturals.

Creació de reserves integrals dins dels espais protegits.

Extensió de la LEN a una major part del territori. Accelerar-ne l'aprovació, i incrementar les mesures proteccionistes dels espais inclosos.

Aplicació de totes les lleis vigents. Dotació econòmica perquè s'apliquin. Voluntat política perquè s'aconsegueixin els objectius de la normativa.

Modificació de l'actual llei de Protecció dels Animals per anul·lar la permissibilitat de la tauromàquia.

Aplicació de les directives comunitàries en matèria de medi ambient.

Elaboració de la proposició de llei per a la regulació de la vivisecció.

Elaboració de la proposició de llei per a la regulació dels bolets.

Regulació i control real de l'Administració catalana en referència a activitats subaquàtiques.

Aturar l'actual política de proliferació desmesurada de camps de golf i ports esportius, i aturar l'especulació urbanística al voltant dels ANEI (Àrees Naturals d'Especial Interès).

Aturar la proliferació de parcs aquàtics pel malbaratament que fan de l'aigua.

Arribar a un pacte turístic, com més ampli possible, que garanteixi la relació progrés-medi ambient.

Regulació dels esports d'aventura massificats (senderisme, safaris, circulació de tot terrenys) als ANEI.

Normativa més restrictiva en la caça i pesca esportives. Elaboració i control d'aquestes per a la caça i pesca furtives.

2.2.9.2.5.6. Ambient atmosfèric

Amb la revisió d'energies i ús d'energies, i amb la implantació progressiva de les energies renovables. intentar aturar l'*smog*, la pluja àcida i l'escalfament de l'atmosfera.

Ampliar la normativa del soroll de les àrees més urbanes fins a les rurals.

Prohibició de la fabricació de CFC al territori de la nació catalana. Subscripció i compliment de totes les directrius internacionals per a la progressiva eliminació de CFC tant a la indústria com al comerç.

Atesa la degradació del patrimoni artísticocultural com a conseqüència de la pol·lució atmosfèrica (mal de pedra), legislar en favor de la seva rehabilitació.

2.2.9.2.5.7. Educació ambiental

Implantar l'educació ambiental no com a assignatura tradicional més sinó amb contingut interdisciplinari. La seva finalitat ha de ser produir un canvi d'actituds sobre el ciutadà i fomentar l'ús racional dels recursos.

Incidència de l'educació ambiental sobre els professors i alumnes de tots els nivells d'educació (EGB, BUP, ESO, COU, Universitat). Elaboració de material didàctic.

2.2.9.2.5.8. Territori

Entendre la principal funció de la política d'ordenació territorial com a establiment d'un veritable equilibri econòmic i social descentralitzat, considerant els recursos naturals com a limitants del creixement urbanístic.

Tendir a un sistema econòmic de desenvolupament autosostengut.

Canvi de finalitats en el sistema econòmic: passar d'un sistema exclusivament productiu a un de reproductiu. No extreure de l'entorn natural més del que es pot recuperar.

Organització del territori sense duplicitat de serveis: supressió de les organitzacions dependents de l'Estat espanyol.

Organització del territori en municipis i comarques. Afavorir la mancomunació d'aquestes administracions quan respongui a la voluntat popular.

Evitar la requalificació del sòl agrícola i forestal en sòl urbanitzable i industrial (turisme, segones residències, etc.) impedit reparcelsacions i

declaracions d'interès social.

Evitar la pèrdua de fertilitat del sòl que provoca desequilibris en els sectors productius i la promoció de sòl de segona residència en detriment de l'agrari.

Esquerra Republicana de Catalunya

